

Masarykova Univerzita v Brně
Filozofická fakulta
Ústav archeologie a muzeologie

František Kašpárek

**Osídlení z doby římské na tzv. Mikulovické planině,
okr. Pardubice a Chrudim**
(na příkladu vybraných lokalit)

Magisterská diplomová práce

Vedoucí práce: doc. PhDr. Eliška Kazdová, CSc.

BRNO 2009

Poděkování

Chtěl bych především poděkovat doc. PhDr. Elišce Kazdové CSc. za trpělivé vedení mé práce, Mgr. J. Jílkovy za jeho neocenitelné rady, za poskytnutou literaturu a za nekonečné konzultace. Dále je mou milou povinností poděkovat PhDr. R. Sedláčkovi (VČM), PhDr. V. Vokolkovi, PhDr. J. Siglovi a PhDr. Kalferstovi za poskytnutí materiálu a mnoha odborných rad. Za poskytnutí informací ohledně vápenné pece velmi děkuji Mgr. P. Kosovi. Při zpracování mazanice mi velmi pomohl názor Doc. PhDr. P. Vařeky Ph.D. Za pomoc při hledání mincí z Tuněchod patří můj velký dík Mgr. H. Musilovi a zároveň velmi děkuji Mgr. J. Jiříkovy za udělení poznatků ohledně keramických zlomků z Dražkovic. Dále jsem velmi vděčný za poskytnutí terénních informací z Mikulovic od Mgr. J. Švédové. Také bych se neobešel bez keramického materiálu z Třebosic, který byl získán povrchovou prospekci místním občanem MgA F. Václavíkem. Rovněž chci poděkovat autorům posudků (Mgr. H. Halama a Ing. J. Šura) za čas, který poskytnutému materiálu věnovali. Na závěr bych chtěl poděkovat všem zaměstnancům z Východočeského muzea v Pardubicích. Musím ovšem ještě zmínit J. Štepigovou, která výrazně pomohla při tvorbě této práce. Za velikou podporu také vděčím všem přátelům z Pardubic, především Bc. Zdeňkovi Benešovi.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a v seznamu pramenů a literatury uvedla veškeré použité informační zdroje.

V Brně dne 20. 8. 2009

Osídlení z doby římské na tzv. Mikulovické planině, okr. Pardubice a Chrudim (na příkladu vybraných lokalit)

Obsah

1. Úvod.....	str. 1
2. Nástin bádání o germánských sídlištích a pohřebištích na Pardubicku a Chrudimsku.....	str. 2
3. Přírodní poměry na Pardubicku.....	str. 5
3.1. Geografie pardubického regionu.....	str. 5
3.1.1. Vymezení pojmu „Mikulovická planina“	str. 6
3.2. Hydrologie.....	str. 7
4. Kritika pramenů.....	str. 7
5. Charakteristika sídlištních lokalit.....	str. 10
5.2. Prostorové souvislosti sledovaných lokalit.....	str. 13
6. Typy objektů na sledovaných sídlištích	str. 16
6.1. Studna z doby římské v Dražkovicích.....	str. 16
6.1.1. Údaje k objektu 368.....	str. 16
6.1.2. Vyhodnocení objektu 368.....	str. 17
6.1.3. Datace studniční jámy.....	str. 18
6.2. Zahloubené chaty na nalezišti v Mikulovicích.....	str. 19
6.2.1. Údaje k objektu 1 a 2.....	str. 19
6.2.2. Vyhodnocení objektů 1 a 2	str. 19
6.2.3. Možné využití a datace zahloubených chat.....	str. 20
6.3. Vápenná pec z doby římské v Mikulovicích.....	str. 23
6.3.1. Údaje k objektu 17.....	str. 23
6.3.2. Vyhodnocení objektu.....	str. 23
6.3.2.1. Technologie výroby a následné pozůstatky vápna.....	str. 23
6.3.2.2. Využití vápenné pece.....	str. 24
6.3.2.2. Analogie vápenných pecí v barbariku.....	str. 25
6.4. Ostatní sídlištní jámy na sídlištích ve sledovaném regionu.....	str. 26
6.4.1. Dražkovice.....	str. 27

6.4.3. Třebusice.....	str. 28
6.4.4. Tuněchody.....	str. 28
7. Metody zpracování nálezů.....	str. 29
7.1. Popis keramiky.....	str. 29
7.1.1. Popis jednotlivých částí.....	str. 30
7.2. Popis mazanice.....	str. 34
7.2.1. Popis mazanice v katalogu.....	str. 34
8. Rozbor a vyhodnocení keramiky.....	str. 37
8.1. Blato.....	str. 37
8.1.1. Keramické tvary.....	str. 37
8.1.2. Výzdoba.....	str. 37
8.2. Dražkovice.....	str. 38
8.2.1. Keramické tvary.....	str. 41
8.2.2. Výzdoba.....	str. 43
8.3. Dřenice.....	str. 44
8.3.1. Keramické tvary.....	str. 44
8.3.2. Výzdoba.....	str. 44
8.4. Mikulovice.....	str. 44
8.4.1. Keramika v ruce dělaná.....	str. 46
8.4.1.1. Keramické tvary.....	str. 46
8.4.1.1.1. Keramické tvary z intruzí.....	str. 48
8.4.1.2. Výzdoba.....	str. 48
8.4.1.2.1. Výzdoba na zlomcích pocházející ze sběrů.....	str. 50
8.4.1.2.1. Výzdoba na zlomcích z intruzí.....	str. 50
8.4.2. Římsko-provinciální keramika.....	str. 50
8.5. Ostřešany.....	str. 52
8.5.2. Výzdoba.....	str. 52
8.6. Třebosice.....	str. 52
8.6.1. Keramické tvary.....	str. 52
8.6.2. Výzdoba.....	str. 52
8.7. Tuněchody.....	str. 53
8.7.1. Keramické tvary.....	str. 53
8.7.1.1. Keramické tvary ze sběrů.....	str. 55
8.7.2. Výzdoba.....	str. 55

8.7.2.1. Výzdoba na zlomcích pocházející ze sběrů.....	str. 56
9. Souhrnné zhodnocení keramických souborů	
z tzv. „ <i>Mikulovické planiny</i> “	str. 57
10. Jiné hliněné předměty.....	str. 58
10.1. Přesleny.....	str. 58
10.1.2. Závěrečné hodnocení.....	str. 59
10.2. Tkalcovské závaží.....	str. 60
10.3. Hliněná kulička.....	str. 60
11. Drobné kovové nálezy.....	str. 60
11.1. Mikulovice.....	str. 60
11.1.1. Spony.....	str. 60
11.1.1.1. Římsko-provinciální tutulovitá spona.....	str. 60
11.1.1.2. Bronzové vinutí a jehla dvojdílné samostřílové spony.....	str. 62
11.1.2. Jiné kovové nálezy.....	str. 62
11.1.2.1. Železný nůž.....	str. 62
11.1.2.2. Železná ostruha.....	str. 63
11.1.2.3. Železný nástroj z trojúhelníkovitě rozšířeným zakončením.....	str. 63
11.2. Tuněchody.....	str. 60
11.2.1. Fragment bronzové dvojdílné samostřílové spony.....	str. 60
12. Parohová industrie.....	str. 60
13. Vyhodnocení mazanice z lokalit na Mikulovické planině.....	str. 65
15.1. Mazanice z lokality Dražkovice.....	str. 65
15. 2. Mazanice z lokality Mikulovice.....	str. 70
15.3. Mazanice z lokality Tuněchody.....	str. 72
14. Závěr.....	str. 75

Seznam použité literatury

Zkratky

Přílohy

Katalog nálezů

Příloha č. 1 Vyhodnocení kamenů z obj. 17 (J. Šura)

Příloha č. 2 Analýza fragmentu hladké sigillaty (J. Halama)

Tabulky

1. Úvod

Pro zpracování diplomové práce jsem si vybral mikroregion nazývaný jako tzv. Mikulovická planina, který je umístěn mezi městy Pardubicemi a Chrudimí. Zkoumaná oblast zahrnuje celkem 7 katastrálních území obcí, tj. Blato, Dřenice, Dražkovice, Ostřešany, Mikulovice, Třebosice a Tuněchody, kde se vyskytovaly nálezy z doby římské. Na zájmových lokalitách byly provedeny výzkumy různého charakteru. Většina nalezišť je známa pouze z povrchové prospekce (Blato, Dřenice, Ostřešany, Třebosice a Tuněchody), menší počet byl zkoumán záchranným výzkumem (Dražkovice, Mikulovice a Tuněchody), jedna lokalita byla objevena díky erozním procesům (Třebosice), a na zbývajících dvou, byl učiněn záchranný výzkum pouze v průběhu liniového výkopu (Třebosice a Tuněchody).

Mezi cíle práce tedy patří lokalizovat, zhodnotit starší nepublikované památky a vyhodnotit nejnovější výsledky záchranných výzkumů, které provedlo Východočeské muzeum v Pardubicích. Jelikož nebyla napsána studie, která by potvrzovala domněnku intenzivního osídlení v době římské ve sledovaném regionu, bylo zapotřebí tyto informace shromáždit a poté vyhodnotit.

Výsledkem by měl být nejen soupis lokalit, ale i souhrnný podrobný katalog, který je pro danou oblast velmi zásadní, neboť doposud chybí zpracování Pardubicka v době římské. Práce je především zaměřena na naleziště: Dražkovice, Mikulovice a Tuněchody, poněvadž tyto lokality odhalily nejvíce údajů o osídlení v době římské. Informace získané z lokalit Blato, Dřenice, Třebosice jsou skromnější.

Z nemovitých nálezů se bude práce věnovat hlavně analýze studny z Dražkovic, vápenné peci a zahlobeným stavbám z Mikulovic. V případě již publikované studny z Dražkovic (Sedláček a kol. 2008), byly vyhledány další analogie z prostředí przeworské kultury. Ovšem nejvíce v popředí stojí vápenná pec, která se obvykle nevyskytuje na germánských sídlištích. Především bude hodnocena její možná funkce a budou sledovány další sídliště z doby římské, kde se toto výrobní zařízení vyskytovalo.

Kromě katalogu byl kladen důraz na vyhodnocení vlastních nálezů, zejména keramiky. Při práci s keramikou byla vypracována, jak analýza kvantitativní tak kvalitativní. Cílem kvantitativní analýzy bylo především vysledování podílu zastoupení typických keramických jedinců v sídlištních objektech. Díky kvalitativnímu přístupu bylo možné keramiku typologicky a chronologicky zařadit. Bohužel celkový keramický fundus je vzhledem k velikosti zpracovaného území příliš fragmentární. Ucelenější soubory keramického materiálu byly získány jen z Dražkovic, Mikulovic a Tuněchod. I přes tuto komplikaci bude

veškerý inventář podroben pečlivé analýze a budou vyhledané příslušné analogie. Kovové předměty budou patričně zdokumentovány a též porovnány v rámci střeoevropského prostoru. Za pomoc při vyhodnocení kovových nálezů velmi děkuji J. Jílkovy (VČM, ÚAM), který k moji práci poskytl neocenitelné informace a zprostředkoval důležitou cizojazyčnou literaturu z knihovny RGZM v Mohuči. Nakonec lze upozornit na podrobné zpracování mazanice, která pochází ze sídlištních objektů a ačkoliv tato část práce neposkytuje údaje k chronologii ukazuje alespoň na typy různých stavebních postupů.

Do příloh rovněž patří posudky keramiky typu terra sigillata geologický rozbor kamenů z vápenné pece. Posudek o TS napsal J. Halama (Vlastivědné muzeum v Šumperku), který se specializuje na tento typ keramiky v Čechách. Geologický rozbor kamenů z vápenné pece připravil J. Šura (VČM).

2. Nástin bádání o germánských sídlišních a pohřebišních na Pardubicku a Chrudimsku

První archeologické památky byly objevovány místními vlastenci už ve druhé polovině 19. století. Jako jeden z prvních zachraňuje „pohanské“ hroby na Chrudimsku Mořic Lüssner (1859, 44-45). První soubor archeologických památek provedl Václav Diviš Čístecký (1917). Za jeho života probíhalo období archeologické práce na Pardubicku, která byla prováděna nesystematicky a náhodně učitelstvími amatéry Slugou a Košťálem v Kuněticích, F. V. Rosůlkem a V. Hanušem v okolí Pardubic (Vokolek 1958, 44).

Na základě prospekce V. D. Čísteckého, bylo objeveno ve 20. letech minulého století pohřebišně v Dašicích (Böhm 1926-1927, 48; Böhm 1927, 5), které bylo později zpracováno K. Motykovou-Šneidrovou (1963, 14). Na konci této dekády byl vypracován souhrn pravěkých nálezů z Chrudimska z let 1919-1928, kde tento spis také obsahuje artefakty pocházející z doby římské, i když některé z nich jsou později učeny do doby laténské (Domečka 1929).

Nadále spíše byly vypracované různé souhrnné práce, kde v rámci pravěkého osídlení, byly zmíněny i nálezy z doby římské (Svoboda 1940, Vokolek 1989, Vokolek 1993, Čurda 1996). Postupem času vznikaly i větší články, jako například zpracování hrobu z Mělic (Rybová 2006), analýza římské lampy za Starých Čivic (Jančo 2001, 170, Obr.1:11) a nebo rozbor provincionální cibulkovité spony typu Keller 3B z Kolodějí u Pardubic (Svoboda 1948, 67, tab. 21:7). Dále byl zpracován objekt, který poskytl doklady tkalcovské výroby z počátku

doby římské ve Slepoticích (Staňková 2007). Na konec lze zmínit, že na začátku 21. století byla vytvořena nejnovější souhrnná bakalářská práce, která byla zaměřena jen na dobu římskou na Pardubicku, a jenž byla vypracována M. Šálovou (2008).

Dále je zapotřebí zmínit dějiny badání u každé lokality zvlášť, jelikož některé naleziště známe jen z povrchových sběrů. U jiných polykulturních lokalit to může poukazovat na spektrum kultur, které se v okolí vyskytují.

Blato

Z katastru obce je známo několik keramických fragmentů náležících době římské. Keramický materiál byl darován do východočeského muzea v Pardubicích někdy v první polovině 20. století. Je vysoce pravděpodobné, že pochází z rozsáhlého prostoru blatské cihelny, odtud jsou známé archeologické památky již od počátku 20. století (Rosůlek 1903, 60-61). Jedná se tedy o artefakty bez bližšího nálezového kontextu. Vyhodnocení nálezů ze zmíněné lokality již učinil J. Jílek (2008).

Dražkovice

Mezi prvními nálezy, které nepřímo dokazují osídlení regionu v době římské, patří objevení několika mincí. Již kolem roku 1898 za neznámých okolností byly nalezeny denáry císařů Tita a Antonina Pia (Petrtýl – Šebek 1970, 48; Nohejlová-Prátová 1955, 123). Numizmatické objevy nakonec doplňuje denár císaře Traiana jehož nálezové okolnosti nám také nejsou známé (Petrtýl – Šebek 1970, 48; Nohejlová-Prátová 1955, 123). Region byl však intenzivně osídlen různými kulturami. Bohužel v průběhu času nebyly nalezeny žádné artefakty, které by náležely do doby římské, což je překvapující neboť z katastrálního území obce známe nálezy z doby bronzové, laténské a starohradištní (Diviš-Čístecký 1885; Čurda 1996; Sigl – Vokolek 1977; Vokolek 1989; Vokolek 1999).

Dřenice

Lokalita byla sledována od roku 1967, kdy zde došlo k objevu prvních zlomků keramického materiálu na parcelách 141-142. Další povrchová prospekce byla provedena v roce 1973 (Sigl – Vokolek 1987, 45). V roce 1985 provedli na parcelách č. 133/1, 141 a 142 sběry V. Vokolek a J. Sigl (Sigl – Vokolek 1986, 11).

Mikulovice

Archeologické nálezy a situace byly na katastru obce zjišťovány již na konci 19. stol. (Felcman 1899, 422-424). Později, zejména v období 1. poloviny 20. stol., byly získány v Kašparově cihelně, Kabrhelově úvozu a na mikulovickém Kopci a v jeho přilehlém okolí, nálezy patřící únětické kultuře a období popelnicových polích (Diviš 1900-1901, 357; Rosůlek 1915-1916, 3; Kudrna 1926, 2, 6, 9). Ve 2. pol. 20. stol. jsou archeologické aktivity spojeny se jmény V. Vokolka a J. Sigla (Vokolek – Sigl 1975, 18; Sigl – Vokolek 1978, 11; Sigl – Vokolek 1995, 203-204). Avšak jediné artefakty patřící do doby římské, byly objeveny teprve během roku 2007 v poloze „Pod Kostelem“ (Sedláček – Halama – Jílek 2008).

Ostřešany

V roce 1969 proběhl povrchový průzkum na parc.č. 694, 696 a 697. Nalezené keramické zlomky byly přiřazeny ke kultuře únětické, lužické, slezskoplatěnické, a do doby římské a mladší doby hradištní (Vokolek 1994, 16).

Třebosice

Na katastru obce můžeme hned najít několik poloh, kde je možné doložit osídlení z doby římské. Poznatky o sídlištní struktuře byly získány především díky povrchové prospekci, a také díky dvěma menším záchranným výzkumům. Souhrnné hodnocení pravěkého osídlení celé oblasti již provedl T. Čurda (1996).

V roce 1974 odhalil povrchový průzkum v poloze „V Sedláčku“ osídlení z doby laténské a římské. Prospekce proběhla na parc. č. 315, 316, 322, 325, 441 (Vokolek – Sigl 1975, 17).

V roce 1987 byl uskutečněn záchranný archeologický výzkum, vyvolaný stavbou výkopu pro čističku. Výkop byl asi 1-1,10 m hluboký a široký cca 1 m (ústní podání J. Sigla). Během výzkumu bylo objeveno celkem 12 objektů, z jejichž výplně pochází inventář z mladší doby kamenné, doby římské a mladší doby hradištní (Sigl 1989, 202; Kalferst – Sigl – Vokolek 1989, 18), avšak jen objekt 8 lze zařadit do doby římské.

V roce 1982 povrchový průzkum v poloze „Kamence“, který povedli Šotola a J. Sigl, odhalil osídlení z doby římské (Sigl – Vokolek 1983, 10).

Tuněchody

Jako první doklady osídlení z doby římské můžeme považovat nálezy mincí. Již v roce 1905 byl za neznámých okolností objeven římský aureus (Nohejlová-Prátová 1955, 201-202; Petrtyl 1956, 241). V roce 1922 byly objeveny mince, které bylo možné určit jako denár

císaře Commoda a denár císaře Antonina Pia (Petřtyl 1956, 241; Petřtyl - Šebek 1970, 49). Dále v roce 1938, také za neznámých okolností, byl nalezen římský denár (Nohejlová-Prátová 1955, 201-202). Mince byla určena jako denár císaře Commoda (Petřtyl - Šebek 1970, 49). Poslední mince byly odhaleny v roce 1945, rovněž za stejných podmínek jako všechny předešlé. Bohužel není znám, ani jejich počet (Nohejlová-Prátová 1955, 201-202). Vědomosti o osídlení sledovaného katastru v době římské, může rozšířit i povrchová prospekce. Už od 70. let v okolí obce byly prováděny povrchové průzkumy, které poskytly nové informace o osídlení v době římské. Během let 1978 (Vokolek 1982, 139; Sigl – Vokolek 1978, 9), 1979, 1982 a 1988 (Kalferst – Sigl – Vokolek 1990, 18) byla povrchovou prospekcí zkoumána lokalita v poloze „Kopecké“. Další povrchové sběry provedli M. Vávra a B. Boček v poloze „Bodlavecké pole“(Sigl – Vokolek 1983, 11). Avšak nejrozsáhlejší poznatky byly získány během zjišťovacího výzkumu v roce 1980. Další doplňující údaje o sídlištních poměrech v době římské byly získány při záchranném archeologickém výzkumu v roce 1984. Mozaiku sídelní struktury sledovaného období dále doplňují výzkumy z lokality Tuněchody – dobývací prostor Úhřetice I. První výzkumná sezóna zde proběhla na přelomu let 1997 a 1998 a druhá od 1999 do 2001, kdy výzkum provádělo Muzeum a galerie Orlických hor. Třetí výzkumnou etapu provedlo Archeologické centrum PdF Univerzity Hradec Králové v roce 2003 (Tichý – Tér – Papineschi 2006, 55) [tab. 77:E]. Během poslední výzkumné sezóny bylo odhaleno pohřebiště zvoncovitých pohárů a sídliště ze starší doby železné. Na zkoumané ploše byl také odhalen objekt 43/03. V jeho výplni se nalézal germánský kostěný hřeben ze tří vrstev snýtovaný bronzovými nýty, který lze zařadit podle tvaru do mladší doby římské (Papineschi – Tér – Tichý 2004, 113). Výzkumy v těchto prostorách i nadále pokračují a v budoucnu lze očekávat další nálezy z doby římské.

3. Přírodní poměry na Pardubicku

Okres Pardubice má rozlohu 888,97 km². Okresní město leží blíže k jižní hranici. Převládá rovinný a pahorkatinný georeliéf (Faltysová – Bárta a kol. 2002, 104) [tab. 1].

3.1. Geografie pardubického regionu [tab. 3]

Z hlediska regionálního geomorfologického členění provincie Česká vysočina, lze region rozdělit do tří výrazně odlišných soustav (subprovincií): krkonošsko-jesenická (sudetská) v severovýchodní části, Česká tabule ve střední a západní části a česko-moravská v jižní části.

Krkonoško-jesenická soustava je výsledkem starohorních a prvohorních procesů, z nichž poslední byl hercynský, vrcholící v karbonu (Faltysová – Bárta a kol. 2002, 21) [tab. 3: C].

Česká tabule má z větší části rovinný, na okrajích zvlněný georeliéf, převážně na svrchnokřídových, ojediněle i neogenních sedimentech. Do regionu zasahují čtyři geomorfologické celky: Svitavská pahorkatina, Orlická tabule, Východolabská tabule a Středolabská tabule (Faltysová – Bárta a kol. 2002, 22) [tab. 3:B]. Třetí geomorfologickou soustavu České vysočiny (česko-moravskou) zastupuje na území regionu severní část Českomoravské vrchoviny (Faltysová – Bárta a kol. 2002, 24) [tab. 3:D].

Většina území okresu patří do soustavy Česká tabule a její podsoustavy Východočeské tabule (Faltysová – Bárta a kol. 2002, 106). Východočeská tabule náleží do východní části České tabule. Sledovanou oblast je možné určit jako plochou až členitou pahorkatinu s vrchovinným územím na JV, převážně v povodí Labe a jeho přítoků (Úpy, Metuje, Orlic, Loučné, Chrudimky, Cidliny) (Demek a kol. 1987, 556). Jádro okresu tvoří podcelek zvaný Pardubická kotlina [tab. 3:A], ve které leží i okresní město Pardubice (Faltysová – Bárta a kol. 2002, 106). Pardubická kotlina se nachází v JV části Východočeské tabule (Demek a kol. 1987, 397). Je to erozní kotlina kolem toku řeky Labe na svrchnokřídových slínovcích, jílovcích a spongilitech. Dno kotliny má rovinný georeliéf s průměrnou nadmořskou výškou 283 m. Střed kotliny zabírá široká poříční niva Labe, Loučné a přítoků lemovaná stupni mlado- a středopleistocenních říčních teras. Místy leží sprašové a pískové pokryvy a přesypy vátých písků (Faltysová – Bárta a kol. 2002, 106).

Mezi Krkonošemi a Českomoravskou vysočinou vyplňují středoevropské hnědozemní půdy celou nížinu a pahorkatinu do 300 – 350 m.n.m. Původně vznikaly tyto půdy pod listnatými dubovými a dubo-bukovými lesy (Válek 1964, 63-64). Původní lesy na hnědozemích byly husté a s bohatým podrostem. Mýtiny byly ojedinělé, nejspíše jen na jižních stránkách, kde na malých plochách vlivem mikroklimatu les řádnul a uplatňoval se teplomilnější podrost (Válek 1964, 65).

3.1.1. Vymezení pojmu „Mikulovická planina“

Nejedná se o pojem geografický či tektonický. Název vznikl na počátku 20. století na základě umístění v rámci okresu [tab. 2].

Mikulovická planina je na západní straně obtékána řekou Bylankou, která protéká obcemi Dřenice a Třebosice, a později vtéká do Labe. Dále hranici tvoří řeka Chrudimka, která protéká těsně kolem obcí Tuněchody, Mětice a Nemošice, a tvoří východní okraj planiny. Vyznaným bodem popisovaného území je Mikulovický kopec (274 m.n.m.). Od obce

Mikulovice k severu je planina lehce zvlněna až k obcím Dražkovice, Třebosice a Staré Jesenčany, jenž tvoří její severní hranici. Jižní okraj oblasti není tolik výrazný, ale lze ho určit přibližně osou obcí Dřenice, Mikulovice a Tuněchody (Rosůlek 1903/04, 9).

3.2. Hydrologie

Větší část pardubického regionu náleží k povodí horního Labe. Jen jeho východní a jihovýchodní okrajové území je odvodňováno do řek Moravy a Dyje, které patří k povodí Dunaje. Přes Kralický Sněžník, Českotřebovskou vrchovinu a Loučenskou tabuli prochází hlavní evropské rozvodí, oddělující úmoří Severního a Černého moře. Kralický Sněžník přitom tvoří významný hydrografický uzel, kde se stýkají rozvodnice tří úmoří Severního, Baltského a Černého moře (Faltysová – Bárta a kol. 2002, 31).

Nejvýraznějším vodním tokem je Labe, která protéká okresem od obce Pohřebačka na severu přes Pardubice, odkud pokračuje na západ středem západní poloviny okresu, který opouští u obce Kojice. Jeho dnešní koryto bylo výrazně ovlivněno regulacemi, které zde probíhaly již od 19. století. Jižní částí okresu protéká Chrudimka, osou jihovýchodní části je řeka Loučná. Obě tyto řeky ústí do Labe u Pardubic. Labe, Chrudimka i Loučná mají v okrese Pardubice charakter nížinných toků s meandrujícími koryty, místy se zachovalými mrtvými rameny (Faltysová – Bárta a kol. 2002, 107).

4. Kritika pramenů

V oblasti tzv. Mikulovické planiny byly provedeny výzkumy, které měly velmi rozdílný charakter. Snad na každém nalezišti byly artefakty objeveny za různých okolností a tudíž jejich výpovědní hodnota není identická.

Nejprve lze zmínit plošné záchranné výzkumy v Dražkovicích [tab. 6, 7] a Mikulovicích [tab. 35], při kterých byla zkoumána větší plocha, jenž poskytly tedy nejvíce prostorových informací. Terénní výzkum je v archeologii jen dočasnou empirickou aktivitou, neboť množství archeologických památek je omezené a vyčerpatelné (Neustupný 2007, 87). Jedním z faktorů, který ovlivňuje výpovědní hodnotu archeologických situací je skrývka ornice a podorničí. Odkrytí plochy během nevhodných klimatických podmínek má rozhodující vliv na kvalitu zachování později zkoumaných objektů. Ovšem také nekvalitní skrývka může být podstatně ovlivněna nevhodně zvolenou mechanizací, případně stroji, které

nejsou v dobrém technickém stavu, a bezesporu mají svůj význam i dovednosti, zkušenosti a zejména kreativita strojníka (Sigl 2006, 304).

Vzorkovací sondáž na zemědělské ploše byla provedena v roce 1980 u obce Tuněchody [tab. 77:A, 78, 79:A]. Vyhledávání objektů sondáží je postupem, který pomocí plošně omezeného výkopu sleduje efektivní zjištění archeologických situací a určení charakteru komponenty. Typickou součástí tohoto postupu je mechanizovaná skrývka nadložních vrstev, která terénní práci urychluje a dává ji prospekční ráz. Z hlediska efektivního nasazení mechanizace je nejvýhodnější liniový tvar sond. Tento způsob stojí na rozhraní mezi nedestruktivními a destruktivními postupy (Kuna a kol. 2004, 367).

Nejméně informací poskytly archeologické situace, které byly zkoumané jen částečně, v úzkém liniovém výkopu při záchranném výzkumu v roce 1984 [tab. 77:B, 78, 91:A]. Údaje jsou na rozhraní výzkumu a sběrů, jelikož získaná data nelze blíže interpretovat, než jen na pouhé kulturní zařazení a datování objektu.

Ve sledované oblasti byla prováděna rozsáhlá povrchová prospekce. Většinu objevených lokalit známe právě jen z jejich výsledků. Sběry byly uskutečněny na katastrálních uzemí obcí Blato, Dřenice [tab. 32], Ostřešany [tab. 66], Třebosice [tab. 72, 75] a Tuněchody [tab. 99]. Povrchový průzkum je jedna ze základních technik získávání archeologických pramenů a zůstává trvale významným zdrojem a způsobem shromažďování dat (Vencl 1995, 11). Jimi rozumíme vyhledávání a evidenci movitých artefaktů lidské činnosti na polích v mimo vegetačním období, kdy jejich povrch není zakrytí plodinami (Gojda 2000, 134). Povrchová prospekce s více méně omezenou přesností určuje pozůstatky chronologicky, kulturně i funkčně a poskytuje přibližné údaje o lokalizaci a rozlehlosti nalezišť (Vencl 1995, 11). Předmětem sběru jsou všechny movité předměty na povrchu terénu, které obsahují určitou informaci o minulých sídelních aktivitách. Tento předpoklad znamená, že musí jít o předměty vyrobené lidskou rukou nebo uspořádané a zároveň aspoň rámcově datovatelné (Kuna a kol. 2004, 305). Tato metoda bere v úvahu pouze husté koncentrace nálezů, které jsou považovány za komponenty obytných areálů (Gojda, 2000, 135), poněvadž povrchový průzkum má omezenou schopnost registrovat uzavřené nálezové celky, totiž pohřebiště (Vencl 1995, 11). Problémem může být důvěryhodnost souborů získaných touto metodou. Velký vliv na data z povrchových sběrů mají post depoziční procesy jako je například nadměrná přítomnost půdních kyselin, intenzivní zemědělství, eroze, vliv podnebí, kontaminace velkoplošnými rekultivacemi, transfery ornice, atd. (Kuna a kol. 2004; Neustupný 2007; Vencl 1995). Získané artefakty touto nedestruktivní metodou lze do určité míry datovat a to i běžným archeologickým postupem (pomocí srovnávací metody). Výpověď povrchových dat

v chronologickém, ale i prostorovém a kvantitativním ohledu je však vždy třeba přijímat s určitou rezervou a získané údaje musí být kriticky hodnoceny (Kuna a kol. 2004, 305). Povrchový průzkum tedy ve srovnání s archeologickým odkryvem poskytuje soubory nálezů degradované kvality, kterou nelze kompenzovat ani jakkoli zvýšením klasifikačním úsilím. Všeobecně nižší homogenita i úplnost nasbíraných souborů a zachovalost znaků artefaktů vyžaduje obezřetnost při jejich determinaci, přičemž optimálním způsobem vyjádření věrohodnosti určení by měla být výslovná klasifikace ve smyslu kvalitativním a kvantitativním (Vencl 1995, 42-43).

Během výzkumu roku 1987, který byl uskutečněn blízko obce Třebosice, byl získán keramický fragment, jenž pravděpodobně pochází z kulturní vrstvy [tab. 68:C; 73; 74]. Jako výsledek zbytků lidské činnosti vzniká odpad, který je nejčasněji odstraněn na určité místo, které můžeme označit jako odpadový areál (Neustupný 2007, 53). Odpadový areál na povrchu okolního terénu časem vytvoří tzv. kulturní vrstvu (Neustupný 2007, 69).

Erozní činností byl odhalen objekt 1 [tab. 70:A], který se nacházel u řeky Bylanky severně od obce Třebosice [tab. 68:A, 69]. Vodní erozi dělíme na plošnou, laterální a zpětnou. Plošná eroze znamená odnos materiálu z celé plochy údolí nebo svahu. Vertikálně se zařezávající aktivní koryta vodního toku, laterální eroze znamená boční posun říčního koryta a zpětná eroze ústup říčního koryta nebo strmého svahu vlivem eroze (Kuna a kol. 2004, 34). Zkoumaný objekt byl tedy zničen laterální erozí. Říční eroze jsou nejdynamičtější sedimentační prostředí, které se stále mění. Z tohoto důvodu je archeologický záznam v tomto prostředí velmi fragmentární (Kuna a kol. 2004, 34). Výsledkem erozních procesů je tedy podstatná ztráta informací o minulých sídelních aktivitách, ale i nebezpečí chybné interpretace jejich environmentálního kontextu. V tomto ohledu je skutečně nutné každou terénní situaci individuálně zkoumat (Kuna a kol. 2004, 37).

Malá část keramického souboru z polykulturní lokality Mikulovice [tab. 35] má charakter intruze [tab.37, 59, 60]. Tento typ uložení tvoří artefakty, které jsou jiného stáří nebo účelu než to odpovídá kontextu, v němž se nacházejí. Přesněji se jedná o jednice, kteří mají jinou kulturní příslušnost a jsou součástí výplně objektu, jenž je určen do rozdílného pravěkého úseku (Neustupný 2007, 72). Intruze jsou zbytky původního odpadového materiálu, které se výjimečně dostanou terciální polohovou transformací do nějaké kulturní vrstvy (Neustupný 2007, 73).

Na závěr se je nutné vyjádřit k nálezům získaným detektorem kovů . Jedná se především o minci, která byla získaná při povrchové prospekci u obce Třebosice [tab. 68:A, 69], a o kovové nálezy [tab. 36:B, 58], jenž byly nalezené na plošně zkoumané lokalitě v

Mikulovicích [tab. 35]. Užití detektorů kovů lze v archeologii považovat za účinný, avšak také silně rizikový způsob získávání poznatků. Vyzvednutím jednotlivých předmětů bez rozsáhlejšího výkopu vždy uniká informace o kontextu uložení předmětu, která může být významnější než předmět sám. Vyzvednutí artefaktu, který je objeven pomocí detektoru kovů, lze určitý typ komponenty nejen vytěžit, ale i zcela zničit (Kuna a kol. 2004, 185). Vypovídací hodnota různých druhů archeologických kontextů se velmi liší. Kontext archeologických artefaktů v přemístěné vrstvě nese obecně méně informací, než kontext předmětů dosud uložených na původním místě (Kuna a kol. 2004, 189). Všechny artefakty získané detektorem kovů z tzv. Mikulovické planiny pochází z ornice nebo kulturní vrstvy, nebyly tedy vybrány z archeologických objektů, a bohužel tím je omezená i jejich výpovědní hodnota.

5. Charakteristika sídlištních lokalit

V regionu tzv. Mikulovické planiny se nachází 7 archeologický nalezišť, které dokládají osídlení z doby římské. Lokality jsou značeny od 1 do 7 podle abecedního uspořádání. Jelikož se na katastru obce může objevit i více lokalit, jsou dále popsány velkými písmeny. Tento popis je dodržen i v samotném katalogu. Nejvíce doložených nalezišť známe z povrchových sběrů, které můžeme označit PS. Další odhalení archeologických situací, bylo během záchranných archeologických výzkumů ZAV. Naše poznatky o sídelní struktuře také doplňuje i menší výzkum v rámci zjišťovací sondy (ZS) a nebo prozkoumání objektu, jenž byl zjištěn díky erozním procesům (EP). Každý druh výzkumu obsahuje rozdílné prostorové informace [viz kapitola 4. Kritika pramenů].

5.1. Poloha archeologických nalezišť

1. Blato (okr. Pardubice)

Keramické fragmenty byly nalezeny za neznámých okolností, a proto není známa přesná poloha lokality, a proto nemůže být začleněna do celkové prostorové analýzy.

2. Dražkovice (okr. Pardubice) ZAV

Lokalita se rozkládá jihozápadně od obce [tab. 6, 7], přičemž větší částí zasahuje do sousedního k.ú. Blato (Sedláček – Beneš - Čejková – Kolář – Komárková – Kyncl – Novák – Nováková – Světlík 2008, 288). Zkoumaná plocha se přibližně nacházela ve výšce 236

m.n.m. a byla vzdálena 320 metrů od potoku Jesenčanky, která se později vlévá do Labe. Polohu naleziště lze vyhledat na mapě 1: 10 000, klad 13-42-07, 280 mm od západní sekční čáry a 180 mm od jižní sekční čáry.

3. Dřenice (okr. Chrudim) PS

Sledovaná poloha se rozkládá ve výšce 250 m.n.m. Nejbližší vodní zdroj představuje bezejmenný potok, který je vzdálen 40 m. Tento tok se vlévá do řeky Bylanky. Lokalita je však vzdálena od řeky Bylanky jen cca 400 m [tab. 32:A]. Naleziště můžeme najít na mapě 1:10 000, list 13-42-12, 173:378 mm od západní:jížní sekční čáry.

4. Mikulovice (okr. Pardubice) ZAV

Lokalita se rozkládá severně od obce Mikulovice [tab. 35]. Zkoumaná plocha se přibližně nacházela ve výšce 244 m.n.m. a byla vzdálena 50 metrů od bezejmenného toku, který se později vlévá do potoku Jesenčanka, jenž je levým přítokem řeky Labe. Polohu naleziště lze vyhledat na mapě 1: 10 000, klad 13-42-07, 350 mm od západní sekční čáry a 145 mm od jižní sekční čáry.

5. Ostřešany (okr. Pardubice) PS

Lokalita leží 40 m od bezejmenného toku, který se vlévá do řeky Chrudimky. Poloha se rozkládá v nadmořské výšce 230 m.n.m. Naleziště můžeme najít na mapě 1:10 000, list 13-42-08, 65:208 mm od západní:jížní sekční čáry.

6. A Třebosice (okr. Pardubice) EP

Lokalita se rozkládá severně od obce v poloze „Na kopci“ [tab. 68:A]. Zkoumaná plocha se přibližně nacházela v nadmořské výšce 232 m.n.m. Potok Bylanka, jenž je levým přítokem řeky Labe, přesně protíná střed sledovaného sídliště. Polohu naleziště lze vyhledat na mapě 1: 10 000, klad 13-42-07, 35 mm od západní sekční čáry a 276 mm od jižní sekční čáry. Poloha objektu se nacházela na západním břehu řeky Bylanky (35 mm od západní sekční čáry a 278 mm od jižní sekční čáry).

6. B Třebosice (okr. Pardubice) PS

Lokalita se rozkládá severně od obce v poloze „ V Sedláčku“ [tab. 68:B]. Zkoumaná plocha se přibližně nacházela ve výšce 229 m.n.m. a byla vzdálena 70 metrů od potoku Bylanky, jenž je levým přítokem řeky Labe. Polohu naleziště lze vyhledat na mapě 1: 10 000, klad 13-42-07, 35 mm od západní sekční čáry a 257 mm od jižní sekční čáry.

6. C Třebosice (okr. Pardubice) ZAV

Lokalita se rozkládá západně od obce [tab. 68:C]. Zkoumaná plocha se přibližně nacházela ve výšce 230 m.n.m. a byla vzdálena jen 20 metrů od potoku Bylanky, jenž je levým přítokem řeky Labe. Polohu naleziště lze vyhledat na mapě 1: 10 000, klad 13-42-07, 12 mm od západní sekční čáry a 200 mm od jižní sekční čáry.

6. D Třebosice (okr. Pardubice) PS

Lokalita se rozkládá jižně od obce v poloze „ Kamence“ [tab. 68:D]. Zkoumaná plocha se přibližně nacházela ve výšce 237 m.n.m. a byla vzdálena jen 20 metrů od potoku Bylanky, jenž je levým přítokem řeky Labe. Polohu naleziště lze vyhledat na mapě 1: 10 000, klad 13-42-07, 75 mm od západní sekční čáry a 182 mm od jižní sekční čáry.

7. A Tuněchody (okr. Chrudim) ZS

Lokalita se rozkládá západně od obce [tab. 77:A, 78]. Zkoumaná plocha se přibližně nacházela ve výšce 238 m.n.m. a byla vzdálena 150 metrů od bezejmenného toku, který se později vlévá do řeky Chrudimky, jenž je levým přítokem řeky Labe. Polohu naleziště lze vyhledat na mapě 1: 10 000, klad 13-42-13, 295 mm od západní sekční čáry a 345 mm od jižní sekční čáry. Naleziště bylo vzdáleno jen necelých 200 m západním směrem od záchranného výzkumu z roku 1984, který odhalil také osídlení z doby římské [tab.78].

7. B Tuněchody (okr. Chrudim) ZAV

Lokalita se rozkládá západně od obce [tab. 77]. Zkoumaná plocha se přibližně nacházela ve výšce 238 m.n.m. a byla vzdálena 150 metrů od bezejmenného toku, který se později vlévá do řeky Chrudimky, jenž je levým přítokem řeky Labe. Polohu naleziště lze vyhledat na mapě 1: 10 000, klad 13-42-13, 315 mm od západní sekční čáry a 347 mm od jižní sekční čáry.

Naleziště bylo vzdáleno jen necelých 200 m východním směrem od zjišťovacího výzkumu z roku 1980, který odhalil také osídlení z doby římské [tab.78].

7. C Tuněchody (okr. Chrudim) PS

Lokalita se rozkládá západně od obce v poloze „Bodlavecké pole“ [tab. 77:C]. Zkoumaná plocha se přibližně nacházela ve výšce 240 m.n.m. a byla vzdálena 400 metrů od bezejmenného toku, který se později vlévá do řeky Chrudimky, jenž je levým přítokem řeky Labe. Polohu naleziště lze vyhledat na mapě 1: 10 000, klad 13-42-13, 285 mm od západní sekční čáry a 350 mm od jižní sekční čáry.

7. D Tuněchody (okr. Chrudim) PS

Lokalita se rozkládá jihovýchodním směrem od obce v poloze „Kopecké“ [tab. 77:D]. Zkoumaná plocha se přibližně nacházela ve výšce 250 m.n.m. a byla vzdálena 400 metrů od řeky Chrudimky, jenž je levým přítokem Labe. Polohu naleziště lze vyhledat na mapě 1: 10 000, klad 13-42-13, 400 mm od západní sekční čáry a 315 mm od jižní sekční čáry. V blízkosti zkoumané byly učiněny a stále probíhají archeologické výzkumy [tab. 77:E].

5.2. Prostorové souvislosti sledovaných lokalit

Polohy lokalit nám poukazují, že zde můžeme sledovat několik faktorů. Nejvýše položená poloha by byla objevena v 7. D PS Tuněchodech (250 m.n.m) a nejnižší v 6. B PS Třebosicích (229 m.n.m). Průměrná nadmořská výška všech nalezišť je 238 m.n.m., což odpovídá celkovému rázu krajiny [viz kapitola 3. Přírodní poměry na Pardubicku]. Také to ukazuje, že byly osídleny duny, které skýtalý určité bezpečí před stále meandrujícím vodním tokem.

Jiný faktor může upozornit na důležitost vodního zdroje. Nejdleší vzdálenost se vyskytla u lokalit 7. C PS Tuněchody a 7. D PS Tuněchody, jenž činila 400 m a nejkratší vzdálenost byla změřena u nalezišť 6. C ZAV Třebosice a 6. D PS Třebosice. Průměrná vzdálenost od vodního zdroje ve sledovaném regionu je přibližně 151 m. Výjimku však tvoří lokalita 6. A EP Třebosice, poněvadž přímo síla vodního toku rozrušuje sídelní areál, nelze vzdálenost změřit.

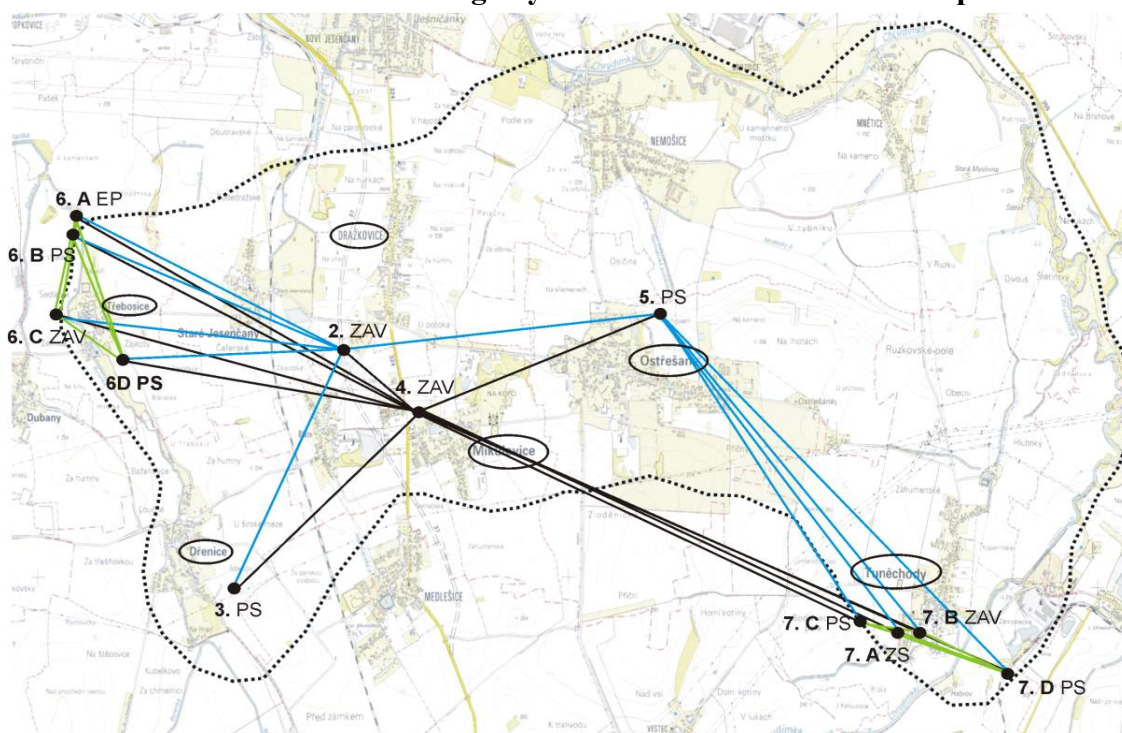
Nejzajímavějším faktorem, může být vyhodnocení vzájemných vzdáleností (obr. 1; tab. 1). Jestliže porovnáme distanční údaje některých lokalit, ukáží se možné prostorové souvislosti. Střed sídlištní aglomerace ležící ve sledovaném regionu tvoří archeologické naleziště v Mikulovicích. Je to především dáno díky geografické poloze v rámci tzv.

Mikulovické planiny (Rosůlek 1903/04, 9) [viz kapitola 3]. Také musíme vzít v úvahu i rozdílné chronologické zařazení v rámci doby římské.

Zobrazení vzdáleností též dokumentuje, že lokality 2. ZAV Dražkovice a 4. ZAV Mikulovice nepřímou tvoří možné centrum osídlení. Archeologická naleziště z 7. A ZS Tuněchody, 7. B ZAV Tuněchody, 7. C PS Tuněchody a 7. D PS Tuněchody jsou odloučené od ostatních lokalit, které byly objeveny na tzv. Mikulovické planině. Dále lze zmínit, že jsou velmi patrné dvě sídlištní aglomerace na katastru obcí Třebosice a Tuněchody (obr. 1). Nakonec ještě můžeme srovnat vzájemnou vzdálenost lokalit 6. A EP Třebosice a 6. B PS Třebosice, můžeme uvažovat, že se pravděpodobně jedná o jeden sídelní areál. Jejich vzdálenost je 100 m (tab. 1). Avšak vše může teprve prokázat samotný archeologický výzkum. Další lokality 7. A ZS Tuněchody a 7. B ZAV Tuněchody by mohly být také součástí jednoho většího sídliště, možná i vícefázového, poněvadž jsou od se vzdáleny jen 200 m (tab. 1), bohužel i tady vše může prokázat teprve plošný výzkum. Ostatní údaje vzdáleností mohou jen zobrazit hustotu osídlení, ale musíme klást důraz i na jejich různé chronologické zařazení v době římské.

Germánská sídliště byla spíše budována v nížinných oblastech (Peškař 1978, 57), což tomu odpovídá i analýza nadmořské výšky. Jestli porovnáme nadmořskou výšku germánských osad na Brněnsku (Víchová 2000, 68), můžeme zjistit, že dostáváme velmi podobné informace z tzv. Mikulovické planiny. Je tedy zřejmé, že sídliště v době římské se v obou regionech převážně vykytovala kolem 200 m.n.m. Naprostá většina germánských osad se také vyskytovala blízko vodního zdroje.

Obr.1. Různé vzdálenosti archeologických lokalit na tzv. Mikulovické planině.

Tab. 1. Přehled vzdáleností, jenž jsou vyobrazeny v obr. 1.

Vzdálenosti lokalit k vzhledem k Mikulovicím (eponymní lokalita sledované oblasti) černá barva	Vzdálenost (m)
2. ZAV – 4. ZAV	794
3. PS – 4. ZAV	2 187
5. PS – 4. ZAV	2 199
6 A EP – 4. ZAV	3 421
6 B PS – 4. ZAV	3 359
6 C ZAV- 4. ZAV	3 435
6 D PS – 4. ZAV	2 763
7 A ZS – 4. ZAV	4 688
7 B ZAV – 4. ZAV	4 811
7 C PS – 4. ZAV	4 429
7 D PS – 4. ZAV	5 757
Nejbližší archeologická naleziště k určité lokalitě modrá barva	
2. ZAV - 3. PS	2 101
2. ZAV – 5. PS	2 738
2. ZAV – 6 A EP	2 629
2. ZAV – 6 B PS	2 616
2. ZAV – 6 C ZAV	2 735
2. ZAV – 6 D PS	2 051
5. PS – 7. A ZS	3 361
5. PS – 7. B ZAV	3 422
5. PS – 7 C PS	3 065
5. PS – 7 D PS	4 403
Vzdálenosti lokalit v rámci katastrálního území jedné obce zelená barva	
6. A EP – 6. B SP	100
6. A EP – 6. C ZAV	785
6. A EP – 6. D PS	1 146
6. B PS– 6. C ZAV	625
6. B PS– 6. D PS	1 072
6. C ZAV – 6. D PS	742
7. A ZS – 7. B ZAV	200
7. A ZS – 7. C PS	439
7. A ZS – 7. D PS	1 037
7. B ZAV – 7. C PS	679
7. B ZAV – 7. D PS	885
7. C PS – 7. D PS	1 491

6. Typy objektů na sledovaných sídlištích

6.1. Studna z doby římské v Dražkovicích [tab. 6, 7]

Hladina skrývky ve středu půdorysu objektu 368 se nacházela v nadmořské výšce 232, 58 m. Mocnost ornice sejmuté v těchto místech při skrývce dosahovala 45 cm. Průběh skrývky zde byl komplikován častými změnami podloží. Prostor byl poškozen několika větvemi nefunkční meliorace, z níž vytékala voda, která zhoršovala čitelnost terénu (Sedláček a kol. 2008, 292). Objekt ležel na poloskálním podloží, které je překryto pokryvem šterkopísků. Voda, která byla zasáklá v území jižně od objektu [tab. 18], se hromadí na izolátoru jílu a jílovitých zvětralin nad stropem křídového podloží a stéká po něm k severu. Hladina podzemní vody se zde proto výrazně přibližuje k povrchu, takže případné hloubení studny je v tomto prostoru značně usnadněno (Sedláček a kol. 2008, 291).

6.1.1. Údaje k objektu 368

Archeologická situace byla umístěna do severovýchodní části lokality na severním svahu, který se sklání do nivy dnešní říčky Jesenčanky a bezejmenného potoka (Sedláček a kol. 2008, 291) [tab. 8, 10]. Objekt se při skrývce projevil jílovitou hlínou tmavě šedočerné barvy o mírně eliptickém půdorysu, s delší osou S-J o délce cca 198 cm [tab. 17]. Podloží v bezprostředním okolí tvořil hnědožlutý jíl se šedohnědými skvrnami. Na západní straně došlo k porušení meliorační rýhou. V hloubce 12 cm pod úrovní skrývky se objevily zlomky dřevěných prken a v hloubce cca 36 cm bylo po odhalení vazby dřevěných fošen zřejmé, že se jedná o konstrukci dřevěného bednění. Okolní terén byl postupně snížen a horní část studniční jámy s výdřevou zůstala ponechána v pozitivu [tab. 18]. Zachovaná výdřeva dodržovala téměř pravidelný čtvercový půdorys s délkou vnitřní strany 60-90 cm. Spíše než konstrukčním typem je poměrně široká odchylka dána určitou nepřesností tesařské práce a zejména post depozičními procesy, kdy tlak hlíny a prorostlé kořeny stromů pravidelnost konstrukce silně narušily. Samostatná dřevěná konstrukce se skládala z fošen značně rozdílných rozměrů. Šířka prken se pohybuje mezi 20-50 cm a tloušťka 3-5 cm. Vzájemná fixace jednotlivých prken byla v rozích konstrukce zajištěna roubením formou oboustranných zátesů. Výdřeva o maximální hloubce 175 cm dosahovala až na dno studniční jámy (Sedláček a kol. 2008, 292-297) [tab. 25:2-5, 26]. Dále ve výplni byla nalezena keramika [viz katalog; viz kapitola 8.4.;

tab. 25:A:1], mazanice [viz katalog; viz kapitola 15.1.; tab. 27], kosti, štípaná industrie, hliněné závaží, kosti a zlomek železné trubičky [viz katalog].

6.1.2. Vyhodnocení objektu 368

Vyhodnocení objektu proběhlo dvěma způsoby. Přírodovědné disciplíny analyzovaly pozůstatky dřevěného bednění [tab. 25:B:2-5, 26], pylů a rostlinných makrozbytků. Rozbor dřev byl proveden prostřednictvím dendrochronologické a radiokarbonové metody. Dále byly užity archeologické analogie tvaru studniční jámy a učiněna analýza artefaktů z výplně objektu.

Všechny vzorky odebrané z bednění studně byly z dubového dřeva. Z vzájemně synchronizovatelných vzorků lze soudit, že vyhodnocená prkna byla vyrobena ze dvou odlišných stromů (Sedláček a kol. 2008, 302). Za pomoci dendrochronologické metody bylo určeno data 190 n.l. a 834 n.l. (Sedláček a kol. 2008, 304). Radiokarbonová metoda vymezila hlavní interval kalibrovaného/kalendářního stáří rozmezí let 4 n.l. až 130 n.l. s přiřazenou absolutní pravděpodobností přibližně 86 % (Sedláček a kol. 2008, 307).

Pylové pozůstatky z dražkovické studny dokládají změny pylového spektra dna studny a zánikového horizontu studny. Dno studny vykazuje minimální zastoupení dřevin a relativně četný výskyt antropogenních indikátorů. Dokumentuje to období, kdy byla studna hojně využívaná a byly zde do značné míry omezeny sedimentační procesy. Zánikový horizont studny představuje velké zastoupení pylu dřevin. Vzhledem k absenci vajíček lidských parazitů lze vodu ze studny pokládat za relativně čistou (Sedláček a kol. 2008, 319).

Rostlinné makrozbytky byly zkoumány metodou xyloemie a antrakologie. Výskyt nespáleného dřeva dubu a borovice potvrzuje manipulaci s tímto materiálem v bezprostředním okolí objektu. Přítomnost uhlíku olše, dubu, jilmu a lípy v jeho výplni potvrzuje výskyt jmenovaných taxonů v blízkém okolí a manipulaci s těmito dřevinami člověkem v době existence i v době, kdy se zde vytvořila zániková výplň (Sedláček a kol. 2008, 319-321).

Jiné studny z doby římské lze nalézt například na lokalitě z doby stěhování národů Hostivice (Pleinerová 2005). Pro studnu z Dražkovic představuje důležitý srovnávací pramen 24 studní různého typu ze sídliště Dallgow-Döberitz v Havolsku (Schöneburg 1996, 141). Zde se setkáváme s téměř všemi konstrukčními typy (13 studní s konstrukcí vypletenou, 7 s konstrukcí bedněnou – případně srubovou, 1 studna s kadlubovou-kmenovou konstrukcí, 1 studna s méně obvyklou konstrukcí z vertikálně usazených fošen). Kromě uvedených typů se na lokalitě objevily také kombinace různých stavebních technik – například kombinace studny bedněné a kadlubové a nebo studna s konstrukcí proutěnou doplněná kamenným věncem

(Schöneburg 1996). Studny byly budovány kontinuálně od konce 1. stol. n.l. do pol. 5. stol. n.l. (Schöneburg 1996, 149). Ch. Pescheck na konci 30. let minulého století provedl soupis a podrobnou analýzu studní z doby laténské a římské z oblasti Horního Slezska (Pescheck 1936). Z tohoto soupisu můžeme uvést konstrukčně podobnou studnu objevenou v Pawelwitz, Kr. Trebnitz, jež je datována do 3. stol. n.l. až 4. stol. n.l. (Pescheck 1936, 254-260, Abb. 2, Taf. XXVII:2). Další obdobný typ byl nalezen v Schosnitz, Kr. Breslau, jehož datace se klade přibližně do 4 až 5. stol. n.l. (Pescheck 1936, 260-263, Taf. XXVIII:3). Dražkovické studni se také velmi konstrukčně podobá studna z lokality Domsrau, Kr. Breslau, jež měla ve výplni archeologický materiál z 3. stol. n.l. a počátku 4. stol. n. l. (Pescheck 1936, 263-264, Taf. XXVIII:1). Přibližně stejný konstrukční typ se mohl vyskytovat u studny z Salzbrunn, Kr. Waldenburg (Pescheck 1936, 265). Za obdobnou konstrukcí můžeme považovat i studnu z období stěhování národů z lokality Hona, Kr. Hona (Pescheck 1936, 265). Jako poslední analogii můžeme použít z lokality Donnstetten OU. Urach (Pescheck 1936, 266).

6.1.3. Datace studniční jámy

Studniční jámu z Dražkovic můžeme považovat jako studnu typu se srubovou konstrukcí, která byla na nárožích spojena roubením formou oboustranných zátesů (Sedláček a kol. 2008, 323). Jde o hojně užívaný konstrukční postup, který se vyskytuje od neolitu až do středověku (Pleinerová 2005, 120). S touto skutečností souvisí také chronologická necitlivost jednotlivých typů konstrukce, kdy všechny známe typy konstrukcí vystupují souběžně od doby bronzové až do raného středověku (Jansová 1960, 155). Dendrochronologické analýzy společně s analýzou C¹⁴ určily pravděpodobné datum pokácení dubu pro výrobu v ýdřevy na období po roce 190 n.l. S tímto datem je v souladu také přítomnost keramického materiálu z počátku mladší doby římské v zánikovém horizontu studniční jámy (Sedláček a kol. 2008, 321) [viz kapitola 8.4. Mikulovice; tab. 25:A:1]. Na závěr ještě vyvstává otázka, proč se na zkoumané lokalitě nepodařilo zachytit větší počet objektů z doby římské. Studna se však nachází pouze 12 m východně od okraje skrývky, a proto je celkem pravděpodobné, že byl probádán pouze okraj osídlení, ke kterému studna může patřit (Sedláček a kol. 2008, 325).

6.2. Zahloubené chaty na sídlišti v Mikulovicích

6.2.1. Údaje k objektům 1 a 2

Objekt 1 [tab. 38, 39]

Objekt byl 5,4 m dlouhý a 5,2 m široký s celkovou orientací S-J. Jeho plocha byla 28,08 m². V objektu bylo objeveno 15 kůlových jam, které měly průměr od 32 cm do 110 cm a průměrnou hloubku 37,6 cm. Jeho tvar byl nepravidelný a uspořádání kůlových jam netvořilo jednoznačný půdorys. Jestliže vezmeme v úvahu jen kůlové jamky, které se nacházejí přímo na okraji plochy objektu (Kj. 6, Kj. 11, Kj. 12, Kj. 2, Kj. 10, Kj. 14), dostaneme šestiúhelníkový půdorys konstrukce. Orientace objektu by potvrdzovala toto uspořádání. Také je patrné na jeho severním konci zúžené obloukovité ukončení, které by mohlo poukazovat na vstupní výklenek. Ostatní jamky (Kj. 1, Kj. 5, Kj. 4, Kj. 15, Kj. 8, Kj. 9, Kj. 2, Kj. 13 a Kj. 3) lze pravděpodobně určit jako součásti vnitřní struktury. Objekt se nacházel poblíž objektu 17. Ve výplni byla nalezena keramika [viz katalog; tab. 44-48; viz kap. 8.4.], mazanice [viz katalog; viz kap. 15.2.], osteologický materiál, kameny a železná struska.

Objekt 2 [tab. 40, 41]

Objekt byl prozkoumán jen částečně. Zkoumaná plocha měla délku 4,88 m a šířku 2,6 m, což tvořilo 12,688 m². Pravděpodobná orientace objektu činila S-J. Na dně bylo zachyceno celkem 7 kůlových jam, které měly průměr od 26 do 46 cm a průměrnou hloubku 30 cm. Jestliže vezmeme v úvahu jen kůlové jámy na obvodě objektu (Kj. 4, Kj. 5, Kj. 2, Kj. 3), dostaneme část podobného konstrukčního systému jako u objektu 1. Zbývající kůlové jámy rovněž mohly souviset s vnitřní strukturou chaty. Ovšem nelze toto tvrzení ničím dále podložit, kvůli jen částečnému zdokumentování půdorysu. Objekt se nalézal několik desítek západním směrem od objektů 1 a 17. Ve výplni byla nalezena keramika [viz katalog; tab. 49-53; viz kap. 8.4.], mazanice [viz kap. 15.2.], osteologický materiál a kameny.

6.2.2. Vyhodnocení objektů 1 a 2

Variety zahloubených chat jsou časově a geograficky velmi rozšířené. Tyto varianty se rozlišují podle tvaru stavební jámy či postavení a počtu kůlových jam. Na základě kůlové konstrukce se mohou chaty rámcově zařadit do časového stupně doby římské (Droberjar

1997, 22; Abb. 17). Další dělení zahloubených obydlí, je možné rozdělit do pěti typů (Kolník 1998, 145) a nebo můžeme stavby rozlišit do 5 stupňů a 17 variant (Leube 1992, 141, Abb. 7). Objekt 1 lze tedy určit vzhledem k tvaru a postavení kůlových jam na jeho hranici jako zahloubenou chatu se šesti kůlovou konstrukcí. Bohužel v zachovalém půdorysu nebyly zřejmé pozůstatky vchodu. Možná poloha vchodu, by se dala určit, na základě schématu šesti kůlové konstrukce, kdy v rozšířeném prostoru bez kůlových jam, můžeme předpokládat vstupní místo chaty (Droberjar 1997, 23), což by odpovídal zaoblený a zúžený prostor v severní části objektu. Objekt 2 nelze přesněji zařadit do žádného konstrukčního schématu, poněvadž byl zkoumán jen částečně. Můžeme se však domnívat, že postavení kůlových jam bylo obdobné jako u objektu 1.

Zahloubené obydlí lze na základě konstrukčních prvků určit podle A. Leubeho jako typ C1 a nebo mezi varianty typu D (Leube 1992, 141, Abb. 7) (obr. 2). Přesnější zařazení v rámci skupiny D, bohužel není možné, jelikož žádné jeho varianty se úplně neshodují, kvůli nadměrnému počtu a nesouměrnému uspořádání kůlových jam. Podle T. Kolníka by mohla zkoumaná stavba patřit do typu III, který se dělí ještě na tři varianty. První a pravděpodobnější možnost je varianta 1, kdy se jedná o šesti kůlovou konstrukci bez vchodu. Připustíme-li možnost vstupního místa, konstrukce stavby by spadala do varianty 2. V úvahu musíme vzít i variantu 3, do níž náleží stejné konstrukční schéma, jenž však má sedm a více kůlových jam a rovněž není znám vchod (Kolník 1998, 146-147) (tab. 2). Podle systému E. Droberjara patří chata do skupiny B. Tato skupina se rovněž dělí na varianty B1 a B2 na základě existence vchodu, a proto můžeme brát v úvahu obě možnosti (Droberjar 1997, 22) (obr. 3).

Ve vnitřním prostoru chaty bylo objeveno několik kůlových jam s různým průměrem a hloubkou. T. Kolník se domnívá, že tyto odchylky od šesti kůlového schématu, lze patrně určit jako opěrné kůly pro vylepšení konstrukce a nebo stavbě nějakého přístavku (Kolník 1998, 150) a nebo jako pozůstatky oprav či zesilování nosné konstrukce (Zeman 2001a, 94). Půdorys kůlových jamek je většinou obdélníkový-okrouhlý, nahoře bývají někdy poněkud nálevkovitě rozšířené a zapuštěné pod úroveň podlahy, většinou byly válcovité nebo kónicky dolů zúžené a měly dno buď rovné nebo miskovité. Tato skutečnost svědčí o tom, že kůly nebyly do země zatloukány, nýbrž vsazovány (Pleiner 1959, 159).

6.2.3. Možné využití a datace zahloubených chat

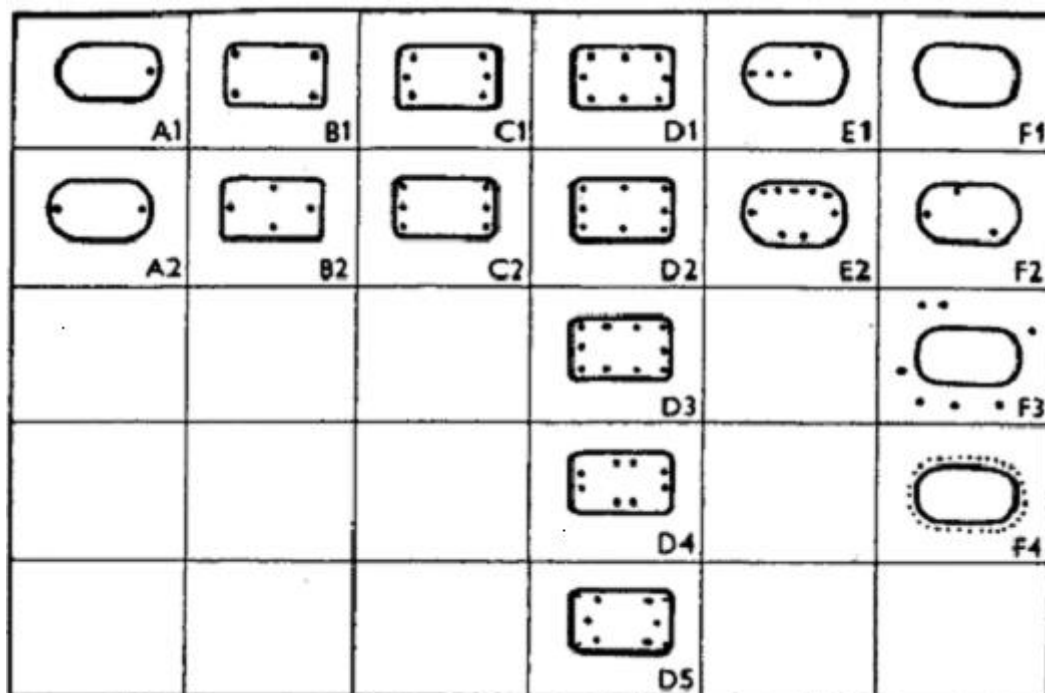
Zahloubené chaty mohly mít hospodářskou funkci, mohly sloužit jako dílny nebo jako obydlí, zvláště tam, kde se jednalo o velké stavby a zahloubení pod úroveň tehdejšího povrchu nebylo velké (Motyková 1981, 518). Na našem území je však výskyt polozemnic na sídlištích doby římské tak početný, že můžeme tyto stavby považovat za určitý druh obydlí (Motyková 1981, 518; Peškař 1961, 414).

Polozemnice typu Leube C1 a D se již začaly vyskytovat ve starší době římské a jejich užívání trvalo až do přelomu 3. a 4. století. Jedná se především o oblast mezi Labem a Odrou (Leube 1992, 142). Avšak analogicky stejné zahloubené chaty typu Kolník III/1 a III/2 jsou všeobecně oblíbený druh obydlí i ve středním Podunají (Kolník 1998, 147). Shodné konstrukční prvky, jaké mají zahloubené chaty typu Kolník III, jsou i u typu Droberjar B (var. B1 a B2). Tento typ obydlí je také velmi rozšířen na Moravě, jihozápadním Slovensku a v Dolním Rakousku. Typ Droberjar B lze určit do 2.-3. stol.n.l., avšak vztahuje se to především na území Moravy. Polozemnice typu Leube C1 se v Čechách nevyskytovaly mimo časový úsek 1. století až třetí čtvrtiny 4. století (Jančo 2002, 388). Zahloubené chaty typu Leube A2 a C1 jsou typické pro starší a mladší dobu římskou (Jančo 2002, 398). Kolem roku 400 se šesti úhelníková konstrukce pomalu vytrácí a je vyvíjí se do formy půdorysu, která představuje čtyři kůly v rozích (Tejral 1998a, 202; Tejral 1999, 243; Zeman 2005, 455-457; Zeman 2007, 105).

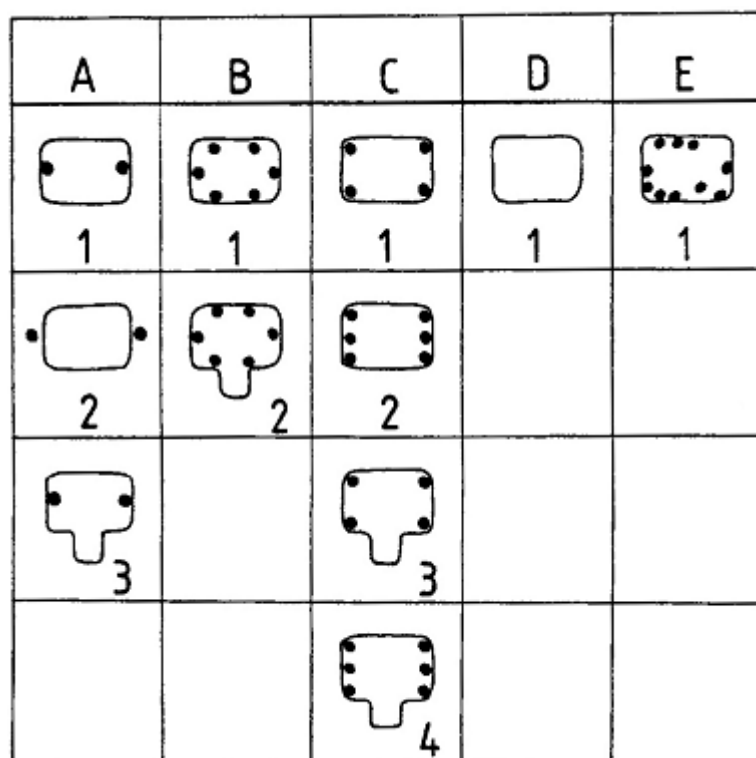
Tab. 2. Typologie podle T. Kolníka (1998, 145-147).

Typ I	chaty bez kůlových jam	
Typ II	chaty se dvěma kůlovými jamkami	
Typ III	chaty se šestikůlovou konstrukcí	Varianty: 1. bez přítomnosti vchodu 2. s vchodem 3. se sedmi a více kůlovými jamkami bez vchodu
Typ IV	se čtyřmi kůly v rozích	
Typ V	chaty s velmi členěným půdorysem	

Obr. 2. Typologie germánských chat podle Leubeho (1992, 141, Abb. 7; Jančo 2002, 367, Obr. 1).

Obr. 3. Typologie germánských chat podle Droberjara (1997, 22, Abb. 11).

6.3. Vápenná pec z doby římské v Mikulovicích

6.3.1. Údaje k objektu 17 [tab. 41, 42]

Objekt byl 2,26 m dlouhý a 1,6 m široký a 0,74 m hluboký s celkovou orientací V-Z. Jeho objem byl 2,67 m³. Objekt byl odhalen v kulturní vrstvě a zpočátku se jevil jako prostor s větším shlukem mazanice (ústní podání J. Švédová a R. Sedláček). Jeho tvar byl nepravidelně oválný. Objekt se nacházel poblíž objektu 1. Ve výplni byla nalezena keramika [viz katalog; tab. 44-48; viz kapitola 8.4.], mazanice [viz katalog; viz kapitola 15.1.], kosti a kameny [viz příloha č. 1].

6.3.2. Vyhodnocení objektu

6.3.2.1. Technologie výroby a následné pozůstatky vápna

Určení zda pec sloužila na výrobu vápna je obtížné. Jestliže chceme prokázat, že objekt 17 je relikvium vápenné pece, je zapotřebí popsat výrobní proces vápna a také jaké pozůstatky této činnosti může zanechat.

Technika výroby vápna se v průběhu pravěku a středověku vyvíjela minimálně a tak se s výrobními objekty můžeme setkat takřka v nezměněné podobě od doby římské po 19.-20. století (Ruttikay 1984, 247-248; ústní podání P. Kos).

Jednotlivé kroky výroby vápna můžeme popsat vzorci chemických reakcí, avšak přímý postup použitý v době římské neznáme. Pro výrobu vápna je zapotřebí uhličitanu vápenatého (CaCO₃), který se vyskytuje v různých druzích vápence.

Všeobecný vzorec endotermické reakce je uváděn: $\text{CaCO}_3 + \text{teplo} = \text{CaO} + \text{CO}_2$. Teplota musí zapříčinit, aby molekuly CO₂ (oxid uhličitý) opustily pevnou látku (vápence). K zajištění kompletní přeměny je zapotřebí tlaku 1,013 barů a teploty od 908°C. Ze 100g výchozího materiálu můžeme získat 56g páleného vápna a 44g CO₂ unikne do ovzduší (Uschmann 2006, 16). Tímto způsobem získáme tzv. „nehašené vápno“. Získaná surovina mohla mít podobu kulatého či beztvareho kamenného krystalu (Uschmann 2006, 17). Tento typ vápna má vlastnosti žíraviny a může se používat jako dezinfekce (ústní podání J. Šury). Avšak vápno bylo získáváno především pro jeho vlastnost, která se projevila až po smíchání s vodou. Tato exotermická reakce má vzorec: $\text{CaO} + \text{H}_2\text{O} = \text{Ca(OH)}_2$. Vznikne tzv. „hašené“ vápno. Všeobecně se uvádí, že na 1 kg nehašeného vápna je zapotřebí přibližně 700 g vody. Kvalitu hašeného vápna ovlivňuje množství přidané vody. Optimální teplota vody při hašení vápna by měla být kolem 80-140°C. Velikost pece by mohla nepřímou dokazovat kolik „nehašeného“ vápna v ní lze vyrobit. Pec o průměru 4,5 – 5 m by spotřebovala na jeden výrobní cyklus

(trvání 1-3 dní) 10-12 m³ vápence a získaný materiál by představoval cca 70-90 q (5000-6000 l) a byla by potřeba asi 40-50 m³ dřeva (Ruttkey 1984, 249). Podle této úvahy by ve vápenné peci (obj. 17), jež má přesně poloviční rozměr než pec z Považského Inovce (Ruttkey 1984), mohlo být vyrobeno cca 35-45 q (2500-3000 l) „nehašeného“ vápna.

CaCO₃ může vznikat také karbonizací „hašeného“ vápna: $\text{Ca}(\text{OH})_2 + \text{CO}_2 = \text{CaCO}_3 + \text{H}_2\text{O}$. Proces pomalu vzniká, jakmile se „hašené“ vápno setká se vzduchem. Vznikající materiál se zbavuje vody a nastává neměnný a stabilní stav (Uschmann 2006, 17-18).

Vápenické pece můžeme všeobecně rozdělit na 2 druhy (polní a stabilní). Technologie výroby pak umožňuje dělit vápenky na vertikální a horizontální. Vertikální pece vychází z metody založené na mířování suroviny, přičemž ke spalování paliva dochází společně s žháním karbonátů rovnoměrně ve vrstvách nad sebou. Horizontální pec pracuje zcela jiným způsobem, a to tak, že surovina je pravidelně rozložena nad pevným kamenným roštem pod kterým je spalováno palivo za nepřetržitého přikládání, které se děje prostřednictvím tahového kanálu z předpecního prostoru, který je obvykle také zahlouben (ústní podání P. Kos).

6.3.2.2. Využití vápenné pece

Objekt 17 představuje s největší pravděpodobností výrobní zařízení typu jámové pece, bez roštu, z vrchu a po stranách kryté klenebními „částmi“, tvořenými vypálenou hlínou (jílem). Podle otisků tenčích prutů v mazanici, která byla nalezena uvnitř objektu, lze soudit na obmazávku košatiny, která tvořila nosný skelet pecní klenby [viz kapitola 15. 2.] (ústní podání P. Kosa). Ve výplni objektu se podařilo zjistit přítomnost CaCO₃ (karbonizované vápno). Jeho zjištění bylo provedeno pomocí roztoku kyseliny HCl, která reagovala s pozůstatky uhličitanu vápenatého¹. Tato sloučenina je jediným nálezem, který by mohl naznačit vlastní funkci zařízení (ústní podání P. Kos). Karbonizované vápno bylo prokázáno i ve středověké vápenné peci v Považskom Inovci, kde rozbor ukázal 76,2% CaCO₃ a 23% MgCO₃ (Ruttkey 1984, 240). Druhá obsažená sloučenina může být příměs ve vápenci, který se vyskytuje jen v daném regionu.

Vápenec může rovněž bílé povlaky na dutinách ve spraši. Uhličitan vápenatý prokázaný na maznici z objektu 17 může představovat konkrece, které jsou běžnou součástí spraše. (ústní podání J. Šury). Výskyt této sloučeniny tedy nemusí přímo poukazovat na funkci objektu.

Jelikož výroba vápna je v různých dějinných obdobích velmi podobná a zanechává ve výplni objektu téměř stejné stopy, můžeme srovnat jejich stratigrafii vrstev. Spodní vrstvy by

základě výrobní technologie by měly být velmi podobné. Na optimální rekonstrukci podle K.-U. Uschmann (2006, 77, Abb. 10) lze poukázat na vrstvu tvořící se z vápence (a nebo později z karbonizovaného vápna), pod kterou bylo topeniště (obr. 4). K dosažení potřebné teploty bylo zapotřebí i horního poklopu, ve kterém byly vytvořeny odtahové kanálky (Uschmann 2006, 77). Objekt 17 obsahoval vrstvu č. 5, kterou tvořila kyprá – vápenitá „maltovina“ a vrstva č. 6 obsahovala bílo – šedo – béžový popel. Téměř totožné vrstvy obsahovala vápenná pec z doby římské z Obříství, kdy se na dně objektu vyskytovaly černé uhlíkovité pruhy, nad nimiž existovaly různé vápnité vrstvy (Zápotocký 1962, 634, Obr. 204). Další objekt, který může ukázat téměř totožnou stratigrafii vrstev můžeme najít na sídlišti ze starší doby římské v Brozánkách (Sklenář 1965, 94, Obr. 47). Jiné podobné rozložení vrstev lze nalézt i u středověké vápenné pece v Považskom Inovci, kde se vyskytovala vrstva v níž byla bílá masa s jemnou práškovou konzistencí a pod ní se vyskytovala vrstva popela a uhlíků (Ruttkay 1984, 239).

Ve výplni objektu 17 byly objeveny menší zbytky pevné látky, o kterých je možné uvažovat jako o pozůstatcích vápna, které mohla tato pec vyprodukovat. Přesněji však nelze účel tohoto zařízení specifikovat, neboť z něj, nebo jeho bezprostředního okolí, postrádáme surovinu či výrobní odpad, který by mohl doložit místní vápenickou činnost, založenou na metodě žíhání karbonátových surovin (vápenec, dolomit, váp. konkrerce atd.). Pokud by se opravdu jednalo o vápenickou pec, pak mohla vyvíjet svoji produkci pouze mířovacím způsobem, neboť neměla vestavěn žádný horizontální topný kanál (ústní podání P. Kos).

Vápno mohlo být užíváno jako příměs usnadňující pochody při hutnění železa. Rovněž se uvažuje i o jeho využívání k bílení, tedy k estetickému a zároveň hygienickému ošetření staveb na sídlištích (Droberjar 2008, 49).

6.3.2.3. Analogie vápenných pecí v barbariku

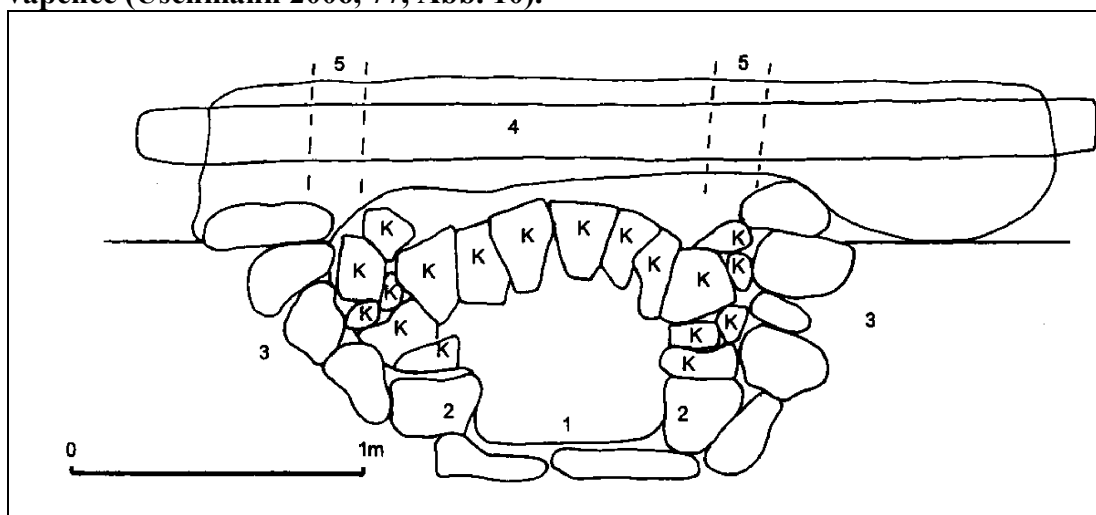
Hledání podobných výrobních objektů je velmi problematické. Výrobní zařízení se často odlišují případ od případu. Důležitými ukazateli podle kterých lze pece rozlišit jsou: stratigrafie a chemický rozbor jejich výplně.

Souborný soupis vápenných pecí na germánských sídlištích z oblasti Německa, Česka, Dánska a Polska obsahuje práce K.-U. Uschmann (2006), ve které je posbíráno kolem 450 vypalovacích zařízení ze 3. před n. l. až ze 4. stol. n.l. Nejbližší lokalitou, na které bylo vypalovací zařízení zkoumáno, je sídliště z časné doby římské ve Slepoticích (okr. Pardubice)

¹ Na tomto místě bych rád poděkoval geologovi VČM v Pardubicích J. Šurovi.

(Beková 2006). Další objekty tohoto typu lze doložit např. z Obříství (Zápotocký 1962), Vyškova (Berkovec – Kos 2002, 245), Berouna (Břicháček – Charvát – Matoušek 1983, 380) či z Prahy-Bubenče (Bureš 1989). Všechny náleží starší době římské.

Obr. 4. Optimální rekonstrukce vápenné pece. 1. ohniště, 2. kamenná lavice, 3. písek (podloží), 4. kmen stropu obalený mazanicí (tvoří poklop), 5. odtahové kanály, K – vápenec (Uschmann 2006, 77, Abb. 10).

6.4. Ostatní sídlištní jámy na sídlištích ve sledovaném regionu

Na germánských sídlištích se téměř vždy objeví různý počet kulturních jam, které mají rozdílnou velikost, tvar, půdorys a hloubku (Zeman 1999, 97). Půdorys sídlištních jam může být kruhový, oválný a nebo nepravidelný. Jejich profily lze rozdělit do různých typů, podle tvaru stěny a dna. A) Cylindrovité – svislé stěny s rovným a nebo lehce zaobleným dnem. Jámy tohoto typu jsou většinou poměrně velké (mají průměr většinou kolem 200 cm a hloubku 100-200 cm); B) Vakovité nebo kotlovité – mají obvykle pravidelné oblé stěny a dno; C) Soudkovité – stěny jsou pravidelně oblé. Na základě tvaru dna se dále rozdělují. I. varianta – s rovným dnem a II. varianta - s kónickým dnem se zvětšením; D) Lahvovité – se rovněž dále dělí podle celkového tvaru, na variantu I – s kónickým dnem, které je zúžené do špičky, a nebo na variantu II – kdy je zúžená horní část jámy; E) Nepravidelné jámy.

Sídlištní objekty se mohou diferencovat podle své funkce. Jámy určené na těžbu hlíny vznikly postupně, když byl odebírán materiál například pro výmaz stěn zahloubených chat. Existují různé nepravidelně oválné formy. Jejich funkce na sídlišti nemusela být pořád stejná.

Zpočátku by se mohlo jednat o zásobní jámy, ze kterých postupem dobývání hlíny vnikalo těžební místo, a na závěr se z nich staly i odpadní jámy (Kolník 1998, 153).

Zásobní jámy patrně sloužily k uskladňování obilí a potravin. Většinou se jedná o různé lahvovité tvary a jejich varianty (Kolník 1998, 153). Jejich tvar mohl být také vakovitý nebo kotlovitý mající někdy i hrotité dno (Zeman 1999, 98; Točík 1980, 221; Droberjar 1996, 28). Jámy které měly cylindrovitý profil pravděpodobně sloužily jako cisterny na vodu a nebo pro uskladnění masa (jestliže stěny byly vyloženy velkými plochými kameny) (Kolník 1962, 391, Kolník 1998, 153). V rámci sídliště jejich poloha byla často blízko zahluoubených chat. Předpokládá se, že zásobní jámy byly překryté kónickou proutěnou stříškou na níž byla položena tráva, sláma nebo rákos (Kolník 1998, 153).

Odpadní jámy nebyly vytvářeny přímo kvůli jejich účelu, ale mohly vniknout postupem času po té co přestaly plnit svoji funkci ostatní druhy sídlištních objektů (Šneidrová 1954, 232; Kolník 1962, 391-392; Kolník 1998, 153; Zeman 1999, 98). Častým obsahem zásobních a odpadních objektů jsou zlomky mazanice s otisky dřev, což by svědčilo o nějaké nadzemní stavbě, která byla nad objektem (Šneidrová 1954, 234; Zeman 1999, 98).

Jámy po kůlech jsou mají dno obvykle miskovité nebo ploché (Pleiner 1958, 159). Rozdíl mezi pozůstatkem sloupu a kůlu lze pozorovat na tvaru profilu. Sloupové jámy mají převážně relativně rovnou základnu, tj. byly zasazovány do předem vykopaných jam a utěsněny vykopanou zeminou (Sklenářová 2005, 104). Zbytek po kůlu většinou zanechá hrotitý profil (Sklenářová 2005, 120).

6.4.1. Dražkovice [tab. 6, 7]

Na lokalitě bylo objeveno celkem 9 archeologických situací, z nichž lze 8 považovat za sídlištní jámy různého typu [viz katalog]. Jedná se o objekty 102 [tab. 16], 556 [tab.19:A], 1194 [tab. 20:A], 1195 [tab. 20:B], 1634 [tab. 21:A], 1656 [tab.19:B], 1690 [tab. 21:B] a 1746 [tab. 22]. Podle velikosti můžeme zkoumané jámy rozdělit do dvou skupin. První skupina zahrnuje obj. 102, 556, 1194, 1195, 1634, 1656, 1690, jenž mají průměrnou délku 56,8 cm, šířku 19,4 cm a hloubku 32,2 cm. Jejich sklon stěn můžeme rozdělit do dvou typů. První typ představuje rovné stěny (71 %) a do druhého lze zařadit stěny šikmé (29%). Také v této skupině existují několik druhů den, jenž je možné rozčlenit také do dvou hlavních typů. První reprezentuje mísovité dna (57%), u nichž existují dvě varianty: I. pravidelná a II. nepravidelná. Druhý typ zahrnuje rovná dna (43%). Rozměry poukazují, že pravděpodobně se jednalo o pozůstatky větších či menších kůlových jam.

Výjimku tvoří objekt 1746, jenž se svým tvarem a rozměry od ostatních archeologických situací výrazně liší. Bohužel tvar jámy se nedá přesně dále zařadit do žádného typu, jenž popsal T. Kolník (1998, 153). Podle tvarových a metrických proporcí nelze objekt určit ani jako zásobní jámu [viz katalog]. Pravděpodobně byl objekt vytvořen za účelem těžby hlíny a později užit jako odpadní jáma (Šneidrová 1954, 232; Kolník 1962, 391-392; Kolník 1998, 153; Zeman 1999, 98). V úvahu můžeme vzít, že se mohlo jednat i o zbytek zahloubené chaty. Fragменты mazanice, by nasvědčovaly, že se zde mohla vyskytovat nějaká konstrukce [kap. 15.1.]. Ovšem tvar půdorysu a absence kůlových jam, které by byly součástí konstrukce, poukazují na nepřítomnost zahloubeného obydlí.

6.4.2. Třebosice [tab. 68]

Na katastru obce byly objeveny celkem dva objekty, jejichž zdokumentování proběhlo v různých polohách a u rozličných výzkumech.

Výzkum v roce 1987 [tab. 68:C, 74]

Archeologická situace byla označena jako objekt 8. Jeho rozměry a tvar spíše poukazují na zbytek tzv. kulturní vrstvy (ústně sdělil J. Sigl), a proto ho nelze dále přesněji tvarově určit [viz katalog; tab. 73:B].

Výzkum v roce 2009 [tab. 68:A, 69]

Během záchranné akce byl zdokumentován objekt 1 [viz katalog; tab. 70:B]. Jeho půdorys bohužel nemohl být zachycen. Profil objektu byl dochován z části, respektive jen větší část dna. Naneštěstí se nedá přiřadit k žádnému specifickému tvaru, tak i určit jeho přesnější funkce.

6.4.3. Tuněchody [tab. 77]

V okolí obce, byly provedeny dva výzkumy, které odhalily celkem 9 archeologických situací.

Výzkum v roce 1980 [tab. 77:A, 78]

V sondě I, která měla plochu 50 m², bylo odhaleno 6 objektů [viz katalog; tab. 79]. Jen ve výplni objektu 1 byl objeven archeologický materiál [viz katalog, tab. 80]. Ostatní objekty byly bez nálezů. Vzhledem k malé velikosti prozkoumané plochy, nelze s určitostí označit jámy bez nálezů jako současné s objektem 1.

Objekt 1 nebyl prozkoumán celý. Jeho půdorys není přesně známý. Probádaná část činila 39,2 m². Tvar profilu by odpovídal podle T. Kolníka typu C variantě II, přesněji jde o soudkovitou formu s kónickým zvětšením u dna (Kolník 1998, 153). Funkci objektu nelze přesně vyhodnotit. Autor výzkumu V. Vokolek se domnívá, podle nalezeného archeologického materiálu, jenž se nacházel ve výplni objektu, že se může jednat o relikv zhloubené chaty. Bohužel žádné další důkazy nemohou potvrdit toto tvrzení. Jiné interpretace využití objektu by mohly představovat místo pro těžbu hlíny nebo jako zásobní jamu a také nelze vyloučit i prostor pro ukládání odpadu ze sídliště. Není možné tedy jednoznačně stanovit účel objektu.

Výzkum v roce 1984 [tab. 77:B, 78]

V úzkém vykopu pro elektrický kabel, se nacházely tři archeologické situace. Dva objekty jsou patřičně zdokumentovány. Třetí objekt je popsán jen slovně. Půdorys u všech zkoumaných objektů nelze přesně určit kvůli náleзовým okolnostem [viz katalog].

U objektu 1 nebylo prokopáno dno [viz katalog; tab. 91:B]. Profil jeho horní části je zúžený a později se nálevkovitě rozevírá. Pravděpodobně se jedná o tvar D – variantu II, tj. lahvovitý tvar s horní zúženou částí (Kolník 1998, 153). Dochovaná část by mohla poukazovat na jeho využití jako zásobní jámy. Jelikož objekt nebyl prozkoumán v celém svém rozsahu, nelze určit přesně tvar profilu a funkci.

Objekt 2 [viz katalog; tab. 91:C] na základě metrických údajů a tvaru lze patrně určit jako pozůstatek kúlové jámy.

7. Metody zpracování nálezů

7.1. Popis keramiky

Tento popis keramiky vznikl na základě práce D. Vachůtové (Víchová 2000, 19 – 29). Autorka vytvořila deskripci keramiky, která byla určena především pro databázové použití, a proto byl popis mírně pozměněn a přizpůsoben. Do celkového soupisu inventáře ze sledovaného regionu, byly začleněny jen fragmenty s vypovídající hodnotou (jedná se o jedince s výzdobou a nebo u kterých bylo možné určit zachovalost. Plece tvoří výjimku, jelikož byly dokumentovány jen fragmenty s výzdobou či ze zvláštním povrchem. Nezdobené plece jsou popsány jen v intruzích). Katalogový popis keramického souboru z oblasti

Mikulovická planina je tématicky rozdělena na části: typologická, výzdobná, fyzikálně – technologická a metrická.

7.1.1. Popis jednotlivých částí

Část typologická

Zachovalost indikuje, v jakém stavu byl daný jedinec nalezen (tab. 3). Následuje popis tvaru, který podrobněji zkoumá podobu jedince (tab. 4). Dále pokračuje druh nádoby, což bylo použito jen u jedinců, kteří mohli poskytnou danou informaci. Ojediněle bylo možné zkoumaný fragment zařadit do třídění keramických tvarů podle E. Droberjara (1997, 27 – 64), jenž umožňuje lépe charakterizovat analyzovaný druh nádoby. Toto začlenění je smysluplné, zejména pro lepší orientaci ve sledovaném keramickém fundusu, a navíc je tento popisný kód již běžně užíván.

Tab. 3.

Zachovalost
ucho
okraj
okraj a hrdlo
okraj, hrdlo a plece
okraj, hrdlo a ucho
okraj, hrdlo, plece a spodek nádoby
okraj, hrdlo, plece, spodek nádoby a dno
okraj a spodek nádoby
hrdlo
hrdlo a plece
hrdlo, plece a spodek nádoby
hrdlo, plece, spodek nádoby a dno
plece
plece, spodek nádoby a dno
spodek nádoby
spodek nádoby a dno
dno

Tab. 4.

Okraj	Spodek nádoby
kyjovitý kyjovitý, dovnitř zesílený kyjovitý, shora zesílený zaoblený zaoblený, zprohýbaný zaoblený, dovnitř zatažený zaoblený, zesílený zaoblený s důlky na okraji zúžený hrotitý hrotitý, dovnitř zesílený límcovitý límcovitý, dolů přehnutý límcovitý, rovný, ven vyhnutý límcovitý, ovalený zaostřený zaostřený s podélnými důlky zaostřený s důlky na okraji zaostřený, kónický seříznutý seříznutý se zesílením seříznutý, dovnitř zatažený rovný rovný, ven vyhnutý rovný se záseky	prohnutý kónický ven kónický dovnitř přímý klenutý stěna v řezu zeslabená stěna v řezu zesílená klenutý, stěna v řezu zeslabená
Hrdlo	Dno nádoby
prohnuté kónické ven (nálevkovité) kónické dovnitř přímé (válcovité) stěna v řezu zesílená prohnuté, stěna v řezu zeslabená prohnuté, stěna v řezu zesílená	ostré oblé nožkovité dovnitř vklopené dovnitř vyhnuté dno nevyznačeno ostré, dovnitř vklopené oblé, dovnitř vklopené
Plece	Tvar nožky

prohnuté kónické ven kónické dovnitř přímé klenuté se stěnou v řezu zeslabenou se stěnou v řezu zesílenou prohnuté se zesílenou stěnou dovnitř kónické se zesílenou stěnou klenuté se zesílenou stěnou	dutá plná s vybočenou podstavou prohnutá kónická dovnitř kónická plná válcovitá válcovitá s vybočenou zvoncovitá destičkovitá křížová lalokovitá plná hranolovitá
---	---

Část výzdobná

Popis výzdoby je rozdělen do třech hlavních skupin: vhloubená, rytá a plastická. V rámci těchto skupin je určen i druh výzdoby (tab. 5). Navazuje rozmístění výzdoby, kde můžeme sledovat rozložení výzdoby na keramickém tvaru (tab. 6).

Tab. 5.

Popis výzdoby
vhloubená (vrypy, vpichy, zářezy)
nehtové vrypy čárkovité a čočkovité vrypy horizontální řada čárkovitých vrypů horizontální řada nehtových vrypů vertikální řada nehtových vrypů horizontální řada šikmo položených čárkovitých vrypů horizontální řada čárkovitých nebo čočkovitých vrypů na okraji ojedinělý a zvláštní vryp žlábek (a jeho různé varianty) žlábkování (a jejich různé varianty)
rytá
různé ryté linie či drobné ryté linie ryté horizontální rýhy ryté překřížené rýhy rytá linie ryté vertikální rýhy jednoduchá rytá vlnice ryta vlnice krátké ryté obloučky hřebenová výzdoba ozubeným kolečkem
plastická

plastický výčnělek lišta
kolkovaná

Tab. 6.

Rozmístění výzdoby
okraj hrdlo plece spodek nádoby dno

Část fyzikálně – technologická

V této sekci je napřed zkoumán povrch zlomku (tab. 7), po kterém hned následuje keramická hmota (tab. 8). Další informaci nám může poskytnout i barva vnější strany tento údaj může být velmi subjektivně zabarven, a proto byl zvolen odlišný popis barev. Pro lepší zaznamenání barevného spektra, je popis vytvořen od převládající tóniny až po nejméně výrazný odstín.

Tab. 7.

Povrch
zrnitý a hrubý hrubě modelovaný jemně modelovaný, přirozený hlazený leštěný potuhovaný glazovaný hrubě modelovaný, hlazený hrubě modelovaný, leštěný hrubě modelovaný, potuhovaný jemně modelovaný, hlazený jemně modelovaný, leštěný jemně modelovaný, potuhovaný hlazený, potuhovaný leštěný, potuhovaný potažený zvláštní vrstvou a hlazený potažený zvláštní vrstvou a leštěný hrubě modelovaný, hlazený, potuhovaný hrubě modelovaný, leštěný, potuhovaný jemně modelovaný, hlazený, potuhovaný jemně modelovaný, leštěný, potuhovaný

Tab. 8.

Keramická hmota
plavená
jemnozrná (ostřívo do 1 mm)
středozrná (ostřívo do 1 mm)
zrnitá (ostřívo do 1 mm)
hrubozrná (ostřívo nad 3 mm)

Část metrická

Byly zde sledována výška střepu, šířka střepu a tloušťka střepu. U některých vybraných jedinců se uvádí i průměr dna či ústí. Ojedinele nebylo možné zjistit některé metrické údaje, jelikož zlomek byl špatně zachován a nebo celková rekonstrukce nádoby znemožnila měření. Orientace fragmentu je podle kresebné dokumentace. Všechny údaje jsou pro větší přesnost v mm.

7.2. Popis mazanice

Mazanice představuje jednu z celé řady archeologických struktur, které se vytvářejí v důsledku zániku konstrukce. Vlastní zlomky mazanice nestačí k provedení rekonstrukce stavby (Vařeka 1995, 59). Ani velké soubory zlomků vypálené mazanice nemusejí dávat jisté výsledky. Jako hlavní materiál u nezděné architektury bylo používáno dřevo. Stavba měla dva typy konstrukčních prvků a to z jednoduchých průřezů (kuláče, půlkuláče a snad i dalších zlomků vzniklých dělením kulatiny) a nebo ze složitějších průřezů (pravoúhlých či „tesaných“ tedy osmiúhelníkových). Obě tyto kategorie byly většinou užity v rámci jedné stavby (Zůbek 2001, 101).

Mazanice tvoří část konstrukce (omazy a výmazy). V tomto případě mazanice uchovává zaniklou skutečnost ve formě otisku (Vařeka 1995, 61). Nelze však stanovit rozdíly mezi otisky omazů stěny roubené z kuláčů a otisky povalů nebo mezi výmazy spár kuláčů a trámů (Vařeka 2004, 35). Mazanice mohla být využita jako izolační materiál (Zůbek 2001, 109). Většinou se mazanice upravovala běžným formováním. Vyskytují se ale i v rámci jedné stavby zástupci s povrchem, jemuž byla věnována větší pozornost, což by snad mohlo signifikovat rozdíl mezi interiérem a exteriérem stavby (Zůbek 2001, 102).

7.2.1. Popis mazanice v katalogu

Základní deskripce mazanice byla vytvořena podle P. Vařeky (1995, 60-62, Kuna – Profantová 2005, 250-258), avšak byla drobně upravena a rozšířena. Katalogový popis

mazanice, jenž byla nalezena ve výplních objektů ze sledovaných nalezišť, můžeme rozdělit na tři části podle druhu dokumentace: slovní, grafická a metrická.

Slovní dokumentace

V této části se hlavně popisuje vlastnost mazanice. Jako první údaj je uváděna barva. Tento údaj může být velmi subjektivně zabarven, a proto byl zvolen odlišný popis barev. Pro lepší zaznamenání barevného spektra, je popis vytvořen od převládající tóniny až po nejméně výrazný odstín. Dále následuje vlastnost materiálu, kterou můžeme rozdělit do tří kategorií (tab. 10). Jako poslední položka je určení výpalu, jenž je možné rozdělit do čtyř skupin (tab. 11).

Tab. 10.

Materiál
málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí
středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí)
velmi kompaktní, výrazně homogenní materiál, nedrolí se (obsahuje minimum makroskopicky pozorovatelných organických příměsí)

Tab. 11.

Výpal
slabý - snadno se láme
střední – láme se obtížněji
silný – mazanice prošla silným žářem
extrémně silný – zrnka písku a úlomky hornin vystupující z hmoty jsou často natavené, mazanice může připomínat strusku

Grafická dokumentace (tab. 12)

Fragmenty mazanice jako pozůstatky, které nesou stopy po konstrukci, můžeme rozdělit do dvou částí. Vnitřní stranu (VS) zlomku představuje část, na které byly zachovány otisky konstrukčních prvků (Vařeka 1995, 62). Konstrukční prvky byly rozděleny na tři skupiny: kuláč, tesaný prvek a prut. Otisk kuláče je definovaný jako prvek s průměrem větším než 2 cm (Sotáková 2007, 39). Tesaný prvek může reprezentovat pozůstatek trámu, trámku či prkna (Vařeka 1995, 62). Maximální průměr otisku prutu je stanoven do 2 cm (Sotáková 2007, 41). Vnější strana zlomku je povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy (Vařeka 1995, 62). Zde rozlišujeme hlazený povrch (např. prknem, věchtem slámy nebo rukou), hrubý

povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy) a jemně vyhlazený povrch.

Tab. 12.

Grafické znázornění dokumentace	
Vnitřní strana	
otisk na řezu označujeme	
Vnější strana	
hlazený povrch	
hrubý povrch	
jemně vyhlazený	

Metrická dokumentace

Byly zde sledována výška mazanice, šířka mazanice a tloušťka mazanice. Orientace fragmentu je podle kresebné či fotografické dokumentace. U některých jedinců, byl zakreslen jen řez, což reprezentuje jen jejich šířku a tloušťku. Všechny údaje jsou pro větší přesnost v mm. Dále je uvedena váha jedince, která je v gramech. Tato informace je velmi důležitá, jelikož mazanicová hmota rychle podléhá fragmentarizaci, která vzniká už při jemné manipulaci. Váha tedy je téměř vždy konstantní, avšak počet kusů mazanice, se může výrazně lišit, a tudíž informace a analýzy mohou být značně nepřesné.

8. Rozbor a vyhodnocení keramiky

8.1. Blato

8.1.1. Keramické tvary

Jeden fragment lze přesně zařadit k typu Droberjar 2765 (Drobejar 1997, 56). Střep pochází s mísy s kolmo vytaženým nepatrně odsazeným okrajem [fragment č. 2, tab. 4:2, 5:3]. Tento tvar misky se objevuje ve stupních B2b a C1 (Jílek 2008, 41).

Další střep můžeme určit jako typ Droberjar 2100 (Drobejar 1997, 56), respektive se jedná o mísovitou terinu s mírně vykloněným hrdlem [fragment č. 3, tab. 4:3, 5:1] (Jílek 2008, 39).

Následující zlomek pochází z vejčité nádoby blížící se typu Droberjar 2450 (Drobejar 1997, 54) [fragment č. 5, tab. 4:5], avšak bohužel nelze tento fragment dále chronologicky přesně zařadit (Jílek 2008, 42).

Poslední tvar patří k polokulovité nádobě s výrazně odsazeným okrajem (Jílek 2008, 39) [fragment č. 1, tab. 4:1, 5:2]. Zmíněný tvar lze určit jako polokulovitou nádobu, která je typická pro plaňanskou skupinu (Drobejar 2006). V typologii polokulovitých nádob, kterou vytvořil Th. Voigt (1961, 243, Abb.8:a,b,c), patří k typu 2a. Podobné tvary se vyskytly i na sídlištích z časné doby římské v Dingolhausenu (Peschek 1978, 58, Taf. 61:13) a v Horoměřicích (Šulová 2006, 319-336, obr. 5:17). Na konec je příhodné ještě zmínit, že tento zkoumaný tvar K. Motyková-Šneidrová (1963, 9, Abb. 1:4) řadí přesně do stupně A doby římské. Poslední keramický zlomek [fragment č. 4, tab. 4:4] nelze podrobněji určit (Jílek 2008, 42.)

8.1.2. Výzdoba

V souboru se vykytuje několik druhů výzdoby. První lze zmínit vhloubenou výzdobu, kterou reprezentuje šikmé žlábkování ve dvou pásech [fragment č. 1, tab. 4:1, 5:2], avšak její výskyt v době římské je velmi vzácný (Jílek 2008, 40). Z českého prostředí známe tento druh zdobení z Letů u Dobřichovic (Halama 2006, 352-353, obr. 7:14) a z Krašlovic (Zavřel 2006, obr. 23:29), kde se však vyskytuje na odlišných keramických tvarech.

Další druh vhloubené výzdoby tvoří šikmé žlábkování [fragment č. 2, tab. 4:2, 5:3]. Velmi často se zmíněná výzdoba objevuje ve druhé polovině 2. stol., tj. v stupni B2b, respektive B2/C1 a dále pokračuje v mladší době římské (Tejral – Jelinková 1980, 402-403;

Tejral J. 1992, 412-415, Abb. 25; Tejral, J. 1998, 181-183, Abb. 1-2). Nálezy ze Slovenska a z části Dolního Rakouska však ukazují, že se šikmé žlábkování na výduti terin a váz se vyskytuje i v pozdní době římské (Kolník – Varsík – Vladár 2005, 316).

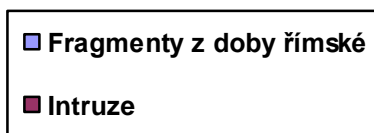
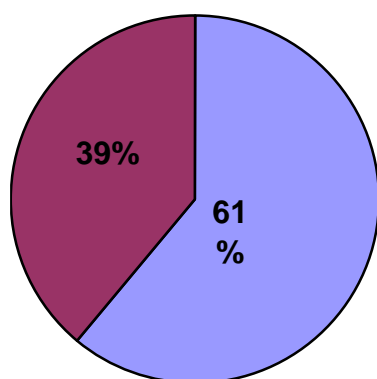
Na konec lze zmínit i rytou výzdobu [fragment č. 3, tab. 4:3, 5:1], která se nalézá na mísovité terině. Tento keramický tvar a výzdoba se objevují už ve stupni B2b a dále přechází i do mladšího období (Kolník – Varsík – Vladár 2007, 35, tab. 90:12, 22-23, 91:2).

Keramický soubor obsahuje fragment, který můžeme zařadit do stupně A a dále se zde vyskytují zlomky, jenž patří do úseku starší doby římské, případně do mladšího období, respektive do stupně C1. Analyzovaný materiál poukazuje na sídlištní aktivity od časně doby římské až po mladší dobu římskou (Jílek 2008, 42).

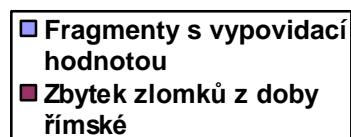
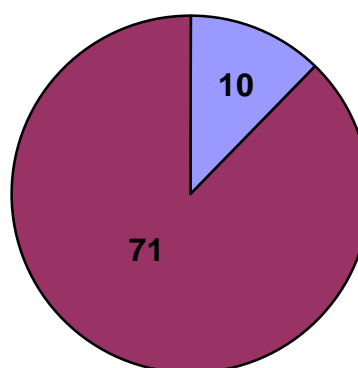
8.2. Dražkovice

Na lokalitě ve sledovaných objektech bylo celkem nalezeno 133 keramických fragmentů, z toho musíme vyčlenit 52 (39%) zlomků jako intruze patřící do jiného pravěkého období (graf 1). Ze zbývajících 81 jedinců mělo určitou vypovídací hodnotu jen 10 fragmentů (12 %) (graf 2). Zkoumaný keramický inventář byl ve výplni 9 objektů.

Graf. 1. Podíl keramiky z doby římské.

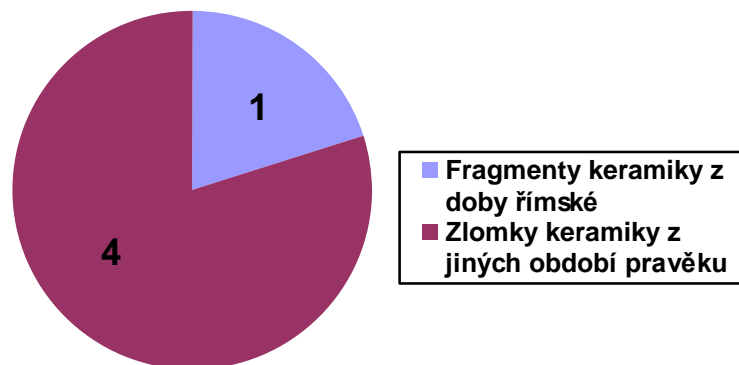
Graf. 2. Počet zkoumaných fragmentů.

Objekt 102 [viz katalog; tab. 16]

Ve výplni objektu bylo objeveno 5 keramických zlomků, ze kterých pouze jeden náležel do doby římské (graf 3).

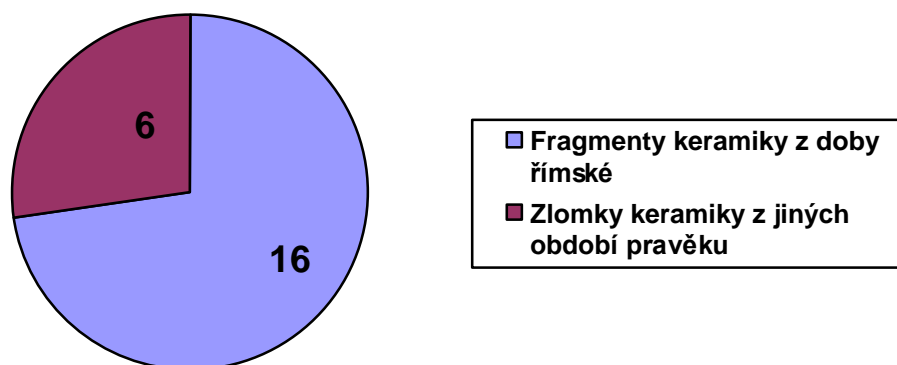
Graf 3. Podíl keramiky z doby římské ve výplni objektu 102.

Objekt 368 [viz katalog; tab. 17, 18]

Uvnitř výdřevy: neurčitelný keramický jedinec bez výzdoby, který však na základě materiálu nelze zařadit do doby římské (graf 4). Výplň studniční jámy: celkem se zde nacházelo 22 keramických jedinců, z nichž 6 nepatří do doby římské (graf 4).

Graf 4. Podíl keramiky z doby římské ve výplni objektu 368.

Objekt 556 [viz katalog; tab. 19:A]

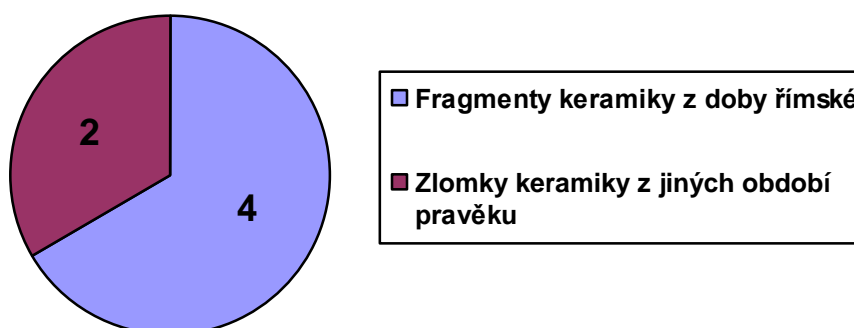
Ve výplni objektu byly objeveny 3 keramické zlomky.

Objekt 1194 [viz katalog; tab. 20:A]

Ve výplni objektu bylo objeveno jen 6 keramických zlomků. Ze souboru pochází 1 tvarově neurčitelný jedinec bez výzdoby, který by mohl náležet podle materiálu do doby římské. Dále

můžeme 2 zlomky zařadit do jiného pravěkého období. Zbytek fragmentů patří do doby římské (graf 5).

Graf 5. Podíl keramiky z doby římské ve výplni objektu 1194.

Objekt 1195 [viz katalog; tab. 20:B]

Ve výplni objektu byl objeven tvarově neurčitelný jedinec bez výzdoby, kterého podle materiálu můžeme přiřadit do doby římské.

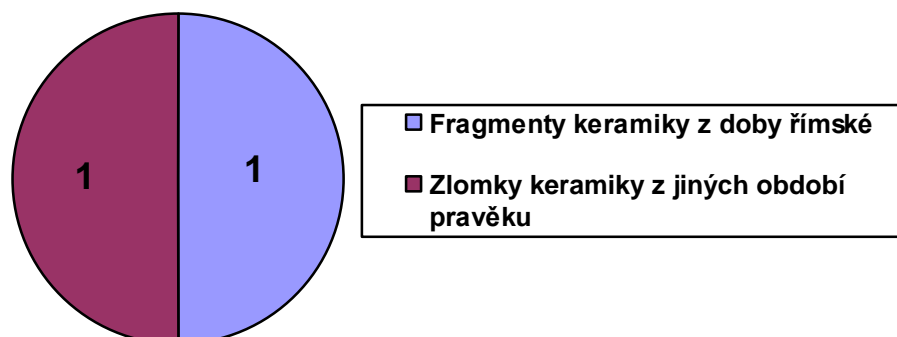
Objekt 1634 [viz katalog; tab. 21:A]

Ve výplni objektu byl objeven 1 keramický fragment [tab. 23:6]

Objekt 1656 [viz katalog; tab. 19:B]

Ve výplni objektu byli objeveni 2 keramičtí jedinci. Z toho jeden náležel do jiného období pravěku (graf 6).

Graf 6. Podíl keramiky z doby římské ve výplni objektu 1656.

Objekt 1690 [viz katalog; tab. 21:B]

Ve výplni objektu bylo nalezeno 8 keramických jedinců. Jedná se o tvarově neurčitelné jedince bez výzdoby, avšak podle materiálu můžeme určit do doby římské.

Objekt 1746 [viz katalog; tab. 22]

Ve výplni objektu bylo nalezeno 85 keramických jedinců. Z toho můžeme 47 zlomků určit do doby římské (graf 7).

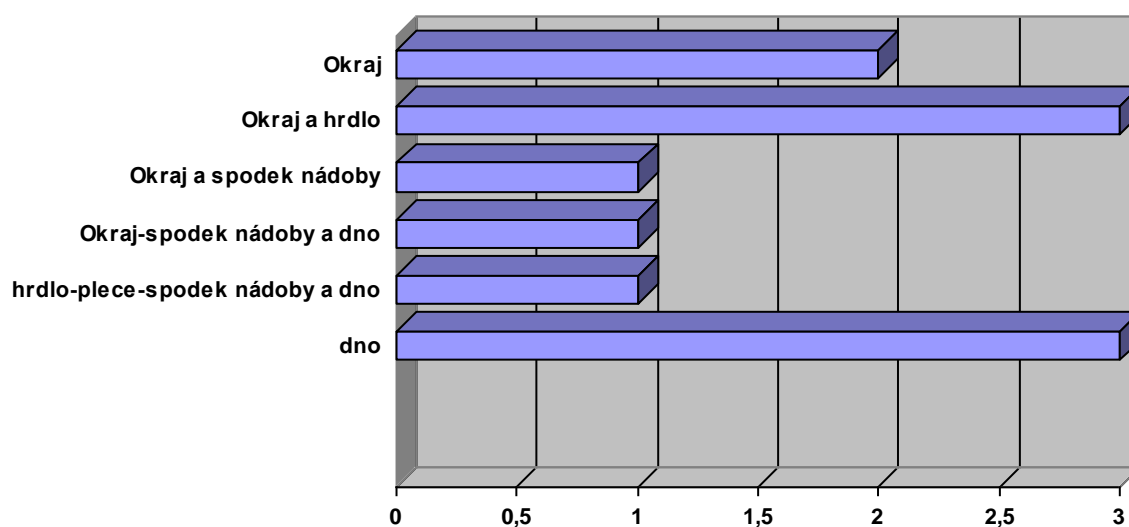
Graf 7. Podíl keramiky z doby římské ve výplni objektu 1746.

8.2.1. Keramické tvary

Ve výplni objektů se nacházely fragmenty různého stupně zachování: 2 x okraj [tab. 23:2, 23:3], 3 x okraj a hrdlo [tab. 23:1, 23:5, 23:6], 1 x okraj a spodek nádoby [tab. 24:2], 1 x okraj-spodek nádoby a dno [tab. 25:A:1], 1 x hrdlo-plece-spodek nádoby a dno [tab. 24:4], 3 x dno [tab. 23:4, 24:1, 24:3] (graf 8).

Graf 8. Zobrazení počet možných rozeznatelných tvarů.

Mísy se zataženým okrajem

Tento tvar byl zachycen na 2 jedincích [fragment č.6, tab. 23:6; fragment č. 9, tab. 24:2]. Jedná se o průběžný tvar, který se vykytuje už od starší doby římské (Motyková-Šneidrová 1963, příloha 1:24, 1:25, 1:48). Z tohoto období můžeme ještě zmínit pohřebiště v Tvršicích (Motyková-Šneidrová 1965, Obr. 3:9, Obr. 4:1-3, Obr. 7:5, Obr.8:8, Obr.11:15) či sídliště v Počeradech (Koutecký – Venclová 1979, Obr. 14:14, 14:16). O něco mladší nálezy pocházejí ze sídliště Beroun-Závodí (Břicháček – Košnar, Obr.4:9, Obr. 5:3, Obr. 6:3, Obr. 7:13, Obr. 8:1,6). Zmíněný tvar misek pokračuje dále i v mladší době římské, příkladem může být sídliště z Brna-Starého Lískovce (Víchová 2002, Obr. 4:5). Jejich výskyt můžeme dokumentovat i v pozdní době římské jako například na sídlištích v Kostelci na Hané (Vachůtová 2007, Obr. 8:9, Obr. 14:12, obr. 17:15), Sudoměřicích (Vlach 2007, Obr. 9:2) či Slatinicích (Kašpárek 2008, Obr. 8:15).

Analyzovaný tvar můžeme zařadit do skupiny tvarů Droberjar 2400, kde jsou uvedeny mísovité tvary ze zataženým okrajem (Droberjar 1997, 53-54). Misky se zataženým okrajem jsou průběžným tvarem vyskytující se převážně v průběhu 2.-3. století (Víchová 2002, 284). Zkoumaný tvar misek má delší životnost a po chronologické stránce nejsou určujícím prvkem, avšak v nálezových celcích ze 3. století na Moravě patří k běžným nálezům (Tejral – Jelínková 1980, 406). Obdobné tvary máme i na lokalitách z tzv. Mikulovické planiny, respektive se jedná o naleziště v Dřenicích, Mikulovicích a Tuněchodech.

Miska na nožce

Jediný fragment byl nalezen ve výplni studny, která byla na základě přírodovědných analýz, datována do konce 2. století [viz kapitola 6.1.3. Datace studniční jámy z lokality Dražkovice; fragment č. 2; tab. 25:A:1]. Mísu na nožce lze zařadit do skupiny tvarů Droberjar 2400 (Droberjar 1997, 53-54). Počátek tohoto typu misek můžeme sledovat už od starší doby římské, avšak jejich hlavní výskyt je až ve 3.- 4. století (Droberjar – Prostředník 2004, 81). Nejblíží analogií, která je tvarově, materiálově i rozměrově zcela identická, můžeme nalézt v misce z objektu 411/00 z Turnova-Maškových zahrad (Droberjar – Prostředník 2005, 81, obr. 7:2). Mísa na nožce z Dražkovic je společně s nálezem ze Slepotic (Beková – Droberjar 2005) nejvýchodnějším exemplářem v Čechách (Sedláček a kol. 2008, 298).

Hrncovitá nádoba

Do této skupiny je možné zařadit jen jediný exemplář [fragment č. 8, tab. 24:4]. Nejblíží tvar bychom mohli najít na sídlišti v Berouně-Závodí (Břicháček – Košnar 1998, 87, Obr. 10:21).

Tvarově blízká nádoba byla objevena ve výplni objektu 66, který je kladen do stupně C1 (Břicháček – Košnar 1998, 73). Obdobné hrncovité nádoby můžeme nalézt i na sídlišti z pozdní doby římské v Kostelci na Hané (Vachútová 2007). Jde tedy o tvar, který se vyskytuje v delším úseku v rámci doby římské.

8.2.2. Výzdoba

Výzdoba se vyskytovala jen na 3 fragmentech (2,4%) z celkového počtu 81 jedinců. V inventáři se vyskytly dva typy výzdob: vhloubená (2 zlomky) a plastická (1 zlomek). Vhloubenou výzdobu představují žlábků (2 zlomky) [fragment č. 3, tab. 23:1; fragment č. 7, tab. 23:5] a plastickou výzdobu tvoří výčnělek (1 zlomek) [fragment č. 6, tab. 24:4]. Rozmístění výzdoby se objevuje na 2 jedincích na hrdle a u jednoho na plecích.

Horizontální žlábkování na hrdle nádoby se pravděpodobně vykytovalo na válcovitém hrdle teriny. Blízké analogie můžeme najít na pohřebišti Plotiště nad Labem, jedná se o popelnice hrobu 271, 434, 1045 (Rybová 1979, Abb. 69:6-7; táž 1980, 109, Abb. 8:14). Nádoby byly zařazeny do skupiny H7b. Tato skupina se vyskytuje ve IV fázi pohřebiště, což je od roku 400 do prvních desetiletí 5. století (Rybová 1980 110, 137). Jinou blízkou analogií lze zmínit z lokality Kostelec nad Orlicí (Vokolek 1997, 655, Obr.1:3; Richter 1958). Další shodná výzdoba se nacházela v hrobové jámě ve Slepoticích. Bohatý kostrový hrob, na základě výbavy a konstrukce, byl datován do druhé poloviny 3. století nebo kolem roku 300 (Beková – Droberjar 2005, 409, 430, 414, Obr. 12:1, 12:10). Podobná výzdoba se nachází i na pohřebišti v Přešticích (Svoboda 1965, Tab. IV:2; Tab. VIII:9). Na konec lze ještě zmínit shodnou výzdobu, která se vyskytovala na fragmentu z objektu 330 na lokalitě Praha-Ruzyně. Na základě hmotných pramenů lze sídliště datovat do 5. stol. (Kuchařík – Bureš – Pleinerová – Jiřík 2008, 228, 213, Obr. 11:3). Terina s výzdobou horizontálních žlábků může představovat napodobeniny keramiky točené na kruhu (Rybová 1976, 94; táž 1980, 137). Předlohou pro zkoumanou terinu by mohla být pravděpodobně nádoba točená na kruhu jako např. z pohřebiště Liebersee (Bemmann 2003, 216, Taf. 2:8). Avšak A. Rybová zmíněné napodobeniny na základě pohřebiště Plotiště nad Labem klade od roku 400 do poloviny 5. století (Rybová 1980, 137).

8.3. Dřenice

8.3.1. Keramické tvary

Mísa se zataženým okrajem

Fragment č. 5 [tab. 33:6] můžeme přesně určit k typu Droberjar 2450 (Droberjar 1997, 54). Mísa se zatažením okrajem se vyskytuje po celou dobu římskou a patří do stejné skupiny jako nálezy z Dražkovic, Mikulovic a Tuněchod.

8.3.2. Výzdoba

V souboru můžeme najít tři hlavní typy výzdoby. První lze uvést výzdobu rytou. Tento druh zdobení reprezentuje rytá linie [fragment č. 2, tab. 33:3], ryté linie [fragment č. 3, tab. 33:4] a různě ryté linie [fragment 7, tab. 34:2; fragment č. 12; tab. 34:7].

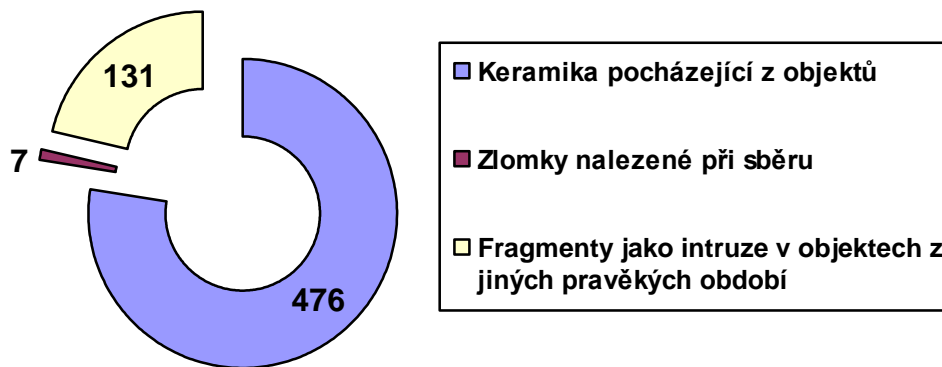
Vhloubenou výzdobu představuje zvláštní zdobení kombinace dvou žlábků ve tvaru písmene “U“ a dvě linie tvořící ohraničení pro horizontální linii čárkovitých vrypů, které jsou ve dvou řadách nad sebou. Jiná vhloubená výzdoba je prezentována především nehtovými vrypy [fragment č. 11, tab. 34:6; fragment č. 13, tab. 34:8], která se vyskytuje přibližně od stupně B (Motyková – Pleiner 1987, 427). Poslední zdobení představují dvě plastické lišty [fragment č. 4; tab. 33:2].

Porovnáme-li dochovaný tvar nádoby s vyskytující se výzdobou, můžeme pravděpodobně určit osídlení od mladší fáze strašší doby římské případně do starší fáze mladší doby římské.

8.4. Mikulovice

Na lokalitě ve sledovaných objektech bylo celkem nalezeno 607 keramických fragmentů, z toho musíme vyčlenit 131 (21 %) zlomků jako intruze patřící do jiného pravěkého období. Ze zbývajících 476 jedinců mělo určitou vypovídací hodnotu jen 107 fragmentů (22 %). Zkoumaný keramický inventář byl ve výplni 3 objektů. Ke keramickému souboru lze přiřadit ještě jedince nalezené při sběrech během skrývky (7 fragmentů) [tab. 57] a intruze, jenž se nacházely ve výplni objektů patřících do jiných pravěkých období (22 fragmentů) [tab. 58, 59, 60] (graf 9).

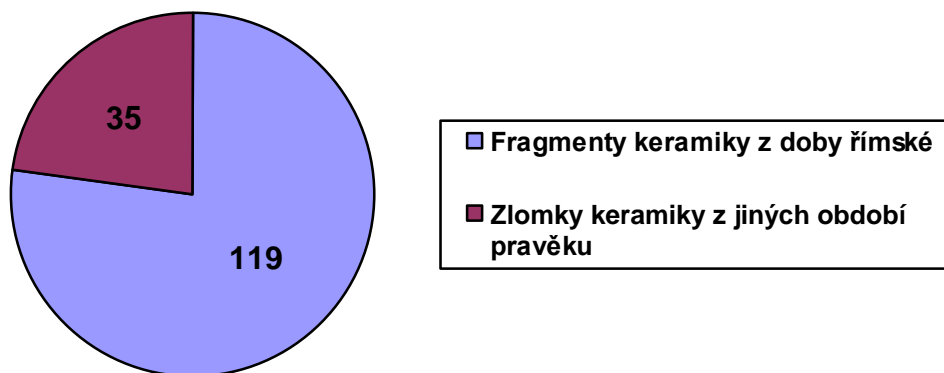
Graf 9. Zobrazení skladby keramického souboru.

Objekt 1 [viz katalog; tab. 38, 39]

Ve výplni objektu bylo nalezeno 154 keramických jedinců. Z toho můžeme 119 zlomků určit do doby římské (graf 10).

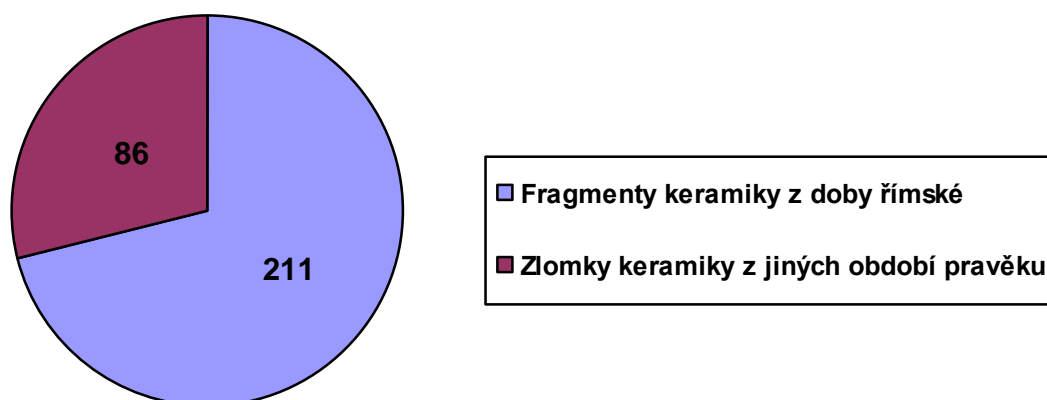
Graf 10. Podíl keramiky z doby římské ve výplni objektu 1.

Objekt 2 [viz katalog; tab. 40, 41]

Ve výplni objektu bylo nalezeno 297 keramických jedinců. Z toho můžeme 211 zlomků určit do doby římské (graf 11).

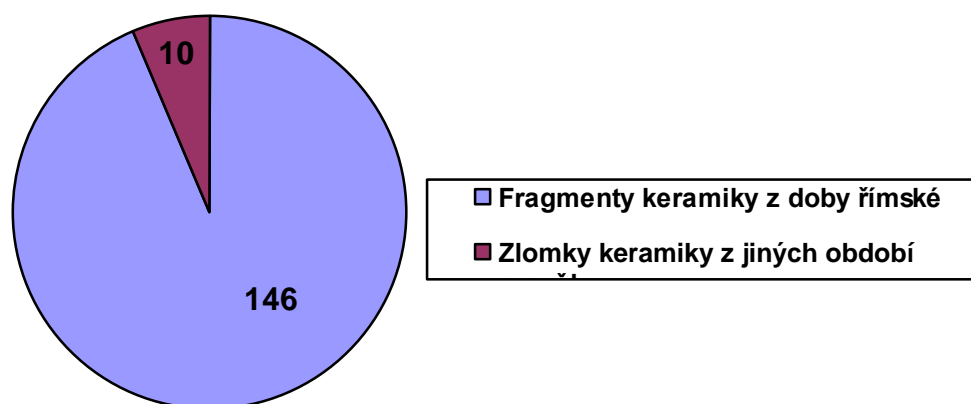
Graf 11. Podíl keramiky z doby římské ve výplni objektu 2.

Objekt 17 [viz katalog; tab. 42, 43]

Ve výplni objektu bylo nalezeno 156 keramických jedinců. Z toho můžeme 146 zlomků určit do doby římské (graf 12).

Graf 12. Podíl keramiky z doby římské ve výplni objektu 17.

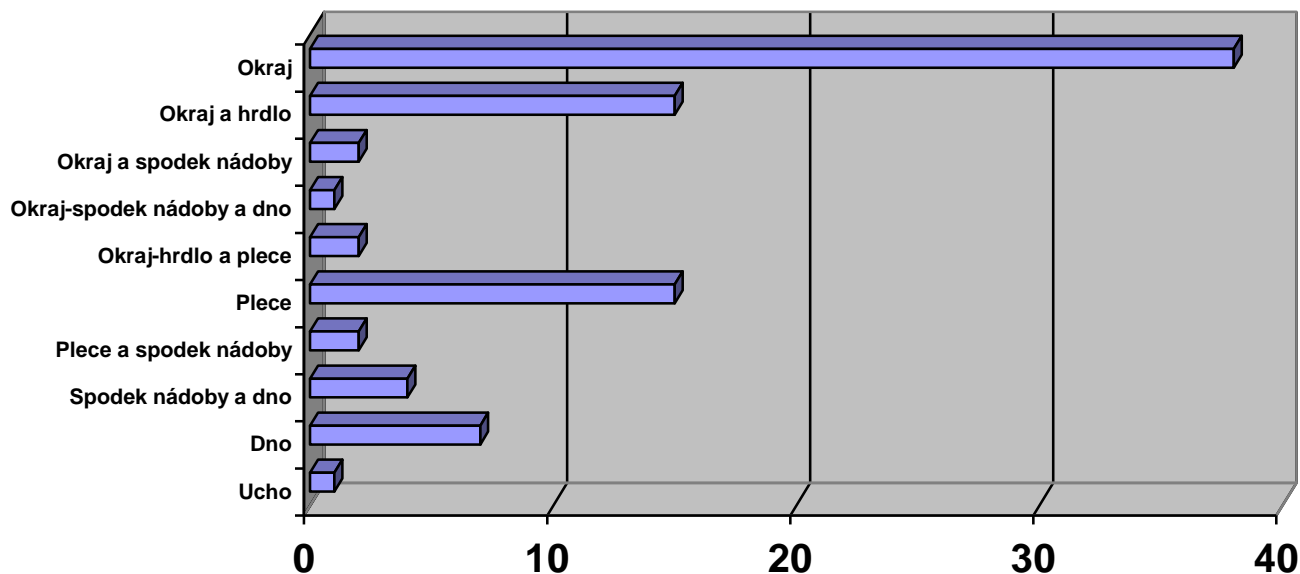
8.4.1. Keramika dělaná v ruce

8.4.1.1. Keramické tvary

Ve výplni objektů se nacházely fragmenty různého stupně zachování: 38 x okraj, 15 x okraj a hrdlo [47:1, 50:2, 51:9, 51:10, 51:11, 52:2, 52:4, 52:5, 53:3, 53:4, 53:5, 53:7, 55:16, 56:3, 56:5], 2 x okraj a spodek nádoby [tab. 55:17, 56:8], 1 x okraj-spodek nádoby a dno [tab. 49:10], 2 x okraj-hrdlo a plece [tab. 45:7, 47:7], 15 x plecí [tab. 44:3, 44:7, 44:8, 45:2, 45:3, 45:4, 46:6, 47:6, 48:4, 48:5, 48:6, 50:1, 51:7, 53:8, 53:9], 1 x plece a spodek nádoby [tab.

52:6], 4 x spodek nádoby a dno [tab. 45:6, 48:1, 48:8, 50:5], 7 x dno [tab. 47:5, 49:6, 49:9, 50:3, 51:1, 51:2, 55:4], 1 x ucho [tab. 49:8] (graf 13).

Graf 13. Grafické vyobrazení počtu rozeznávaných tvarů na lokalitě.

Mísy se zataženým okrajem

Do této skupiny můžeme zařadit mísy s kolmo postaveným seříznutým okrajem [fragment č. 63, tab. 51:11; fragment č. 101, 56:5; fragment č. 100, 56: 7], se seříznutým dovnitř zataženým okrajem [fragment č. 103, tab. 56:8], se sříznutým okrajem [fragment č. 65, tab. 51:10] a s kolmo postaveným zaobleným okrajem [fragment č. 64, tab. 51:9]. Dále lze zmínit mísu se zaobleným dovnitř zataženým okrajem, kterou můžeme zařadit do skupiny Droberjar 2400 (Droberjar 1997, 53-54) [fragment č. 39, tab. 49:10]. Tento tvar misek je obdobný jako v Dražkovicích, Dřenicích, Tuněchodech a tedy průběžný po celou dobu římskou.

Hrnce

Z lokality pochází jeden jedinec, který lze zařadit do skupiny Droberjar 1200 (Droberjar 1997, 44-45), respektive se jedná o esovitě profilovaný hrnec [fragment č. 12; tab. 45:7]. Hrnec esovitě profilovaného tvaru se na Moravě podle R. M. Perničky formovaly už ve starší době římské (Pernička 1971, 135). Tento tvar je průběžný i ve 2. a 3. stol. (Víchová 2002, 284), avšak se objevuje i v pozdní době římské (Tejral 1985). Podobný tvar byl nalezen i na lokalitě v Třebosicích.

Teriny

Jedná se o terinu s mírně odsazeným hrdlem [fragment č. 68, tab. 52:6], jejíž plece jsou mírně skloněny dovnitř. Spodek nádoby se nezachoval, a tak nelze vyloučit, že nádoba měla odsazené dno. Určení tvaru je tak pouze rámcové. Podobně tvarovaná popelnice, i když ne zcela identická byla nalezena v hrobě 376 v Plotišti n. l., kde je řazena do III. fáze jeho trvání (Rybová 1979, Abb.45:5, táž 1980 132). Obdobné tvary se vyskytovaly na pohřebišti v Šaraticích např. v hrobě 26. Relativní chronologie zkoumané nekropole se pohybuje od konce 3. století po první polovinu 4. století (Trňáčková 1960, 604, 575, Obr. 7:5). Podobně tvarované nádoby pochází i z žárového pohřebiště ve Velaticích (Tejral 1975, 86, Abb. 14:5, 7), tyto popelnice jsou řazeny do mladší a pozdní doby římské.

Ostatní tvary

Do této skupiny můžeme zařadit různé mísovité či hrncovité tvary [fragment č. 25, tab. 47:7; fragment č. 48, tab. 48:8; fragment č. 49, tab. 50:5; fragment č. 102, tab. 56:6]

8.4.1.1.1. Keramické tvary z intruzí

Miska

Z objektů 72 a 73 se podařilo rekonstruovat mísu se zataženým okrajem blízcí se skupině typu Droberjar 2400 (Droberjar 1997, 53-54) [fragment č. 112, tab. 59:6; fragment č. 114, tab. 59:7; fragment č. 113, tab.59:8]. Tento druh misek se vyskytuje v celém úseku doby římské a je obdobný jako nálezy z Dražkovic, Dřenic a Tuněchod.

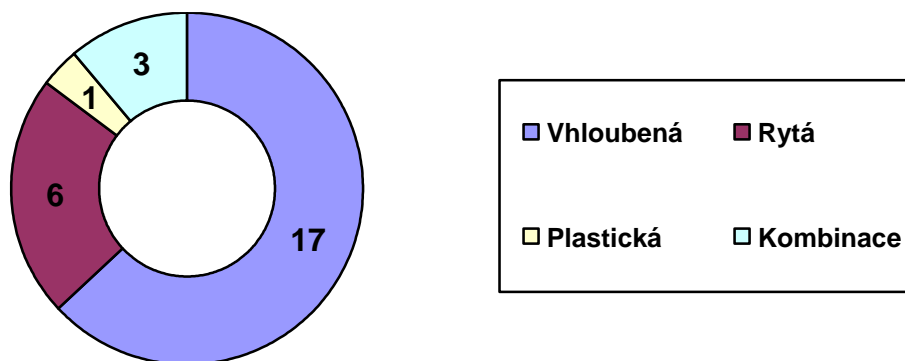
8.4.1.2. Výzdoba

Výzdoba se vyskytovala na 26 (5,7 %) jedincích z 476 fragmentů. V souboru byly zastoupeny všechny základní typy výzdoby: vhloubená (16 zlomků), rytá (6 zlomků), plastická (1 zlomek) a různé kombinace (3 zlomky) (graf 14). Vhloubená výzdoba je nejčasněji reprezentována nehtovými vrypy (11 zlomků) [tab. 45:2, 45:3, 47:3, 47:6, 48:4, 48:6, 53:6, 53:8, 53:9, 52:1, 55:9], dále se vyskytují mělké vertikální žlábký (3 zlomky) [tab. 45:4, 46:5, 48:7] a na konec jmenujme horizontální řady čárkovitých vrypů (2 zlomky) [tab. 48:8, 51:7]. Rytá výzdoba je především zastoupená různými rytími liniemi (3 zlomky) [tab. 44:5, 44:7, 45:5], dále to jsou ryté překřížené rýhy (1 zlomek) [tab. 44:6], drobné ryté linie (1 zlomek) [tab. 44:3] a ryté vertikální rýhy (1 zlomek) [tab. 49:4]. Plastickou výzdobu lze doložit pouze na jednom fragmentu v podobě plastického výčnělku [tab. 55:1]. Na závěr se vyskytují ve zkoumaném souboru i různé kombinace výzdoby. První je spojení kolkované výzdoby

s ornamentem, který vznikl ozubeným kolečkem [tab. 46:6]. Jiná kombinace je rytá linie, pod níž se nacházejí horizontální řada nehtových vrypů [tab. 45:7]. Poslední kombinace představuje horizontální řada nehtových vrypů, která je ohraničena drobnými žlábkami [51:8]. Rozmístění výzdoby se objevuje na 13 jedincích na plecích a u jednoho jedince se výzdoba vykytuje na spodku nádoby.

Zde bych chtěl zmínit kombinace výzdoby kolkované a tvořené radélkem [fragment č. 18, tab. 46:6]. Nejvíce podobný jedinec byl nalezen na sídlišti v Dřetovicích. Fragment byl nalezen ve výplni chaty I, jenž je podle materiálu kladena do mladší fáze doby římské (Motyková-Šneidrová 1967, 17, Tab. XVII:5). Další vyskytující se výzdobný prvek je kombinace ryté linie pod kterou jsou umístění v horizontální řadě nehtové vrypy. Tento výzdobný prvek se přibližně podobá k nálezu z výplně chaty XVII v Křepicích. (Droberjar 1997, 334, Taf. 108:3). Ze sídliště v Mušově můžeme najít na keramických zlomcích další zdánlivě stejný výzdobný motiv. Fragments se nacházely ve výplni objektu chaty III a jejich určení bylo do stupně C1 (Droberjar 1997, 368, Taf. 142:1, 142:8). Největší počet analogických jedinců, byl nalezen na sídlišti v Branči. Výzdobou podobné zlomky byly součástí výplní objektů 12, 12B, 16, 26, 28, 37, 43, 44, 46, 156, 167, 193, 202 (Kolník – Varsík – Vladár 2007, 165, Tab. 13:10; 166, Tab. 14:21, 14:22; 168, Tab. 16:15; 189, tab. 37:9; 191, Tab. 39:11; 196, Tab. 44:29; 200, Tab. 48:18; 212, Tab. 60:18; 213, Tab. 61:21, 2; 269, Tab. 117:15, 117:17; 278, Tab. 126:10; 313, Tab. 161:9, 161:12, 161:13; 319, Tab. 167:11). Sídliště mělo tři fáze osídlení. Do první fáze lze zařadit na základě nálezů hřebenu objekt 46. V objektech 12, 43 byla objevena terra sigillata. Objekty patří do fáze B. Poslední fáze je určena především pomocí keramiky. Sídliště je tedy chronologicky relativně datováno od 2. do 4. stol. (Kolník – Varsík – Vladár 2007, 31-35). Jejich četnost ukazuje, že se jedná o běžně užívanou výzdobu.

Graf 14. Podíl druhů výzdoby v keramickém inventáři.

8.4.1.2.1. Výzdoba na zlomcích pocházející ze sběrů

Výzdoba se vykytovala jen u jednoho jedince. Jedná se o vhloubené zdobení, respektive o horizontální řadu čárkovitých vrypů na okraji ta odpovídá výzdobě typu 180 podle E. Droberjara (1997, Abb. 17:180) [fragment č. 108, tab. 57:1]. Tento typ zdobení je oblíben během starší doby římské (Droberjar 1997, Taf. 99:3), avšak popisovanou výzdobu lze vysledovat i okolo roku 300 až do druhé poloviny 4. století (Pernička 1971, 143 – 144).

8.4.1.2.2. Výzdoba na zlomcích z intruzí

V této skupině existují především dva druhy výzdoby. Vhloubenou představují nehtové vrypy [fragment č. 117, tab. 59:3; fragment č. 133, tab. 60:13] a vertikální mělké žlábký [fragment č. 127, tab. 60:6].

Rytá výzdoba se vyskytuje ve formě různých rytých linií [fragment č. 123, tab. 60:4; fragment č. 112, tab. 59:6; fragment č. 113, tab. 59:7; fragment č. 114, tab. 59:8].

8.4.2. Římsko-provinciální keramika

Ze sídliště v Mikulovicích pochází zlomky na kruhu vytáčené keramiky, kterou lze připsat římskoprovinciálnímu zboží. Zachovalost střepů je fragmentární a proto může být jejich typologicko-chronologické zařazení pouze rámcové.

Zlomky jsou vyrobeny z jemně plaveného keramického těsta žluto oranžové barvy [tab. 50:1, 2, 3, 4; 51:5, 6; 57:5; 57:7]. Dva střepy [fragment č. 107, tab. 50:4; fragment č. 51, tab. 57:5] nesou oranžovo-okrový nátěr. Jeden zlomek [fragment č. 59, tab. 51:5] je zdoben 0,5 cm širokým oranžovo červeným páskem. Na základě těchto rysů je lze přiřadit ke skupině žluto oranžové pannonské keramiky, případně fragment č. 59 k tzv. pannonské páskované keramice, která představuje podskupinu žluto oranžového zboží.

Tradice výroby provinciální pannonské keramiky je hledána již v době laténské a k jejímu rozvoji přispěly dále impulsy ze sousedních římských provincií (Sakař 1985, 7). E. Krekovič (1981, 360) tento druh keramiky popsal jako keramiku tzv. tehlovej barvy. U tohoto druhu zboží se lze setkat s oranžovo-okrovým nátěrem, který je často nanášen v pruzích.

Ucho džbánu [fragment č. 106, tab. 57:7] je na vnější straně prožlabeno dvěma širokými podélnými žlábký. Obdobné zlomky jsou doloženy v nálezově bohatém moravském sídlištním materiálu ze starší doby římské (Komoróczy 1999, 174, Tab. 6). Z moravských sídlišť je možné jmenovat např. Chvalkovice (Mikulková 2005, 362, obr. 9:8), Prosiměřice (Jílek -

Košťlál - Vokáč 2007) nebo Klentnice (Komoróczy – Klanicová 2008, Obr. 13:4). Tento druh nádob je znám rovněž ze Slovenska (Krekovič 1981, 360-361). Podobně tvarovaný jedinec ucha byl nalezen i na Mušově Burgstallu (Droberjar 1993, Taf. 6:E14). Z českého území je všeobecně známo menší množství římsko-provinciální žluto-oranžové keramiky z Pannonie než z oblasti Moravy a jihozápadního Slovenska, avšak přesto je tato skupina druhou nejčetnější po keramice typu terra sigillata (Jančo 2003, 270). Z Čech je k uchu z Mikulovic nejvíce podobné ucho z obj č. 10 v Ratenicích. To je zdobené jedním žlábkem a je řazeno do 2. století (Sakař 1978, 124, Tab. II:3).

Fragment ven vykloněného okraje [fragment č. 50, tab. 50:2] s úzkým žebírkem. Zlomek je pro jeho fragmentární dochování obtížné blíže určit. Pravděpodobně mohl náležet nějakému mísovitému tvaru nebo džbánu se širokým ústím.

Kruhovitě dno se stopami po vytáčení [fragment č. 52, tab. 50:3] je opět obtížné ho zařadit , kvůli jeho zlomkovitému stavu dochování.

Fragmenty č. 59 [tab. 51:5], 51 [tab. 50:4], 107 [tab. 57:5] jsou zdobené oranžovo-okrovým nátěrem. Tento typ úpravy povrchu je typický pro analyzovanou skupinu keramiky. Výzdoba v pásech se vykytuje na nádobách vyráběných v Brigetiu (Bonis 1970, 86-90) a dalších dílnách z jihu a západu Pannonie, tento druh výzdoby se objevuje od konce 1. století do počátku 3. století (Bonis 1970, 88-89; Komoróczy 1999, 174; Jančo 2003, 274).

Celkově lze tedy říci, že žluto oranžová keramika (keramika tehlové barvy) je vyráběna po celou dobu římskou (Krekovič 1981, 360). Fragments nelze připsat k jednotlivým tvarům a tak je obtížné je začlenit do některé z chronologických fází V. Gassner (1990). Keramika žluto-oranžové barvy se na území Moravy objevuje hojně především ve 2. století, kdy se také počítá s jejím nejmasivnějším přísunem proudícím z Pannonie (Komoróczy 1999, 173-174; Týž 2002, 130). Toto zjištění podporuje i soubor germánské keramiky z Mikulovického sídliště.

Fragment č. 105 [tab. 57:6] se od předchozí skupiny odlišuje světle šedou – krémovou barvou. Na povrchu tenkostěnného střepu není znatelný tmavě šedý až černý potah. Podle materiálu jej lze zařadit do skupiny šedé jemné pannonské keramiky, která se vyskytuje současně s žluto oranžovou keramikou a její obliba však netrvá do 4. stol. (Krekovič 1981, 364).

Nálezy římsko provinciální keramiky ve východních Čechách jsou zatím vzácné. Kromě dokladu pozdně antické lampy ze Slavhostic (Jančo 2001) a několika dalších předmětů s problematickými nálezovými okolnostmi jako jsou lampy ze Starých Čivic (Jančo 2001) a

Starých Brozan byly doposud registrovány pouze nálezy terra sigillata (podrobně Sedláček – Halama – Jílek 2008). Z prostoru českomoravského pomezí východních Čech a severozápadní Moravy, uvádí D. Vích (2007, 184) pouze dvě lokality s výskytem římsko provincionální pannonské keramiky a to z Jevíčka Předměstí 3 a Cetkovic 2. Další doposud nepublikované nálezy z Vysokomýtska připravuje D. Vích k uveřejnění². V případě keramiky nalezené v Mikulovicích nemůžeme vyloučit, že byla z výrobních center v Pannonii dopravena přes Moravu po tzv. Trstenické stezce až do prostoru tzv. Mikulovické planiny.

8.5. Ostřešany

8.5.2. Výzdoba

Na lokalitě se nachází jen vhloubená výzdoba. Jedná o nehtové vrypy [fragment č. 7, tab. 67:6] a o žlábek [fragment č. 6, tab. 67:5]. Bohužel soubor nemůžeme ani rámcově určit do příslušného úseku doby římské.

8.6. Třebosice

8.6.1. Keramické tvary

Hrnce

Jeden jedinec je velmi podobný typu Droberjar 2104 (Droberjar 1997, 48) [fragment č. 1, tab. 71:3]. Esovitě profilovaná hrncovitá nádoba je běžně se vyskytujícím tvarem. Další obdobná nádoba byla objevena na lokalitě v Mikulovicích. Jiné nádoby mají hrncovitý tvar [fragment č. 2, tab. 71:4; fragment č. 5, tab. 70:7].

8.6.2. Výzdoba

Na lokalitách v katastru obce se nachází tři hlavní typy výzdoby. vhloubená je zastoupena jako obvykle nehtovými vrypy [fragment č. 19, tab. 76:8]. Početnou skupinu tvoří rytá výzdoba. Zde bych chtěl především zmínit ornament ozubeným kolečkem [fragment č. 15, tab. 76:1]. Tento typ výzdoby se nejčasněji vyskytuje v 1. století našeho letopočtu (Tejral 1969, 533). Postupného vytrácení výzdoby radélkováním v našem prostředí můžeme klást až v 1. pol. 3. stol. n .l. (Droberjar 1988, 41).

² Za informace děkuji D. Víchovi (Regionální muzeum Vysoké Mýto).

Dalšími prvky jsou ryté překřížené rýhy [fragment č. 13, tab. 76:6] nebo rytá vlnice [fragment č. 2, tab. 70:B:2]. Posledním výzdobným prvkem je kombinace plastické lišty pod níž jsou ryté linie [fragment č. 8, tab. 70:B:1].

8.7. Tuněchody

Výzkum z roku 1980

Objekt 1

Ve výplni objektu bylo celkem nalezeno 231 keramických fragmentů, z toho mělo určitou vypovídací hodnotu 61 fragmentů (26 %).

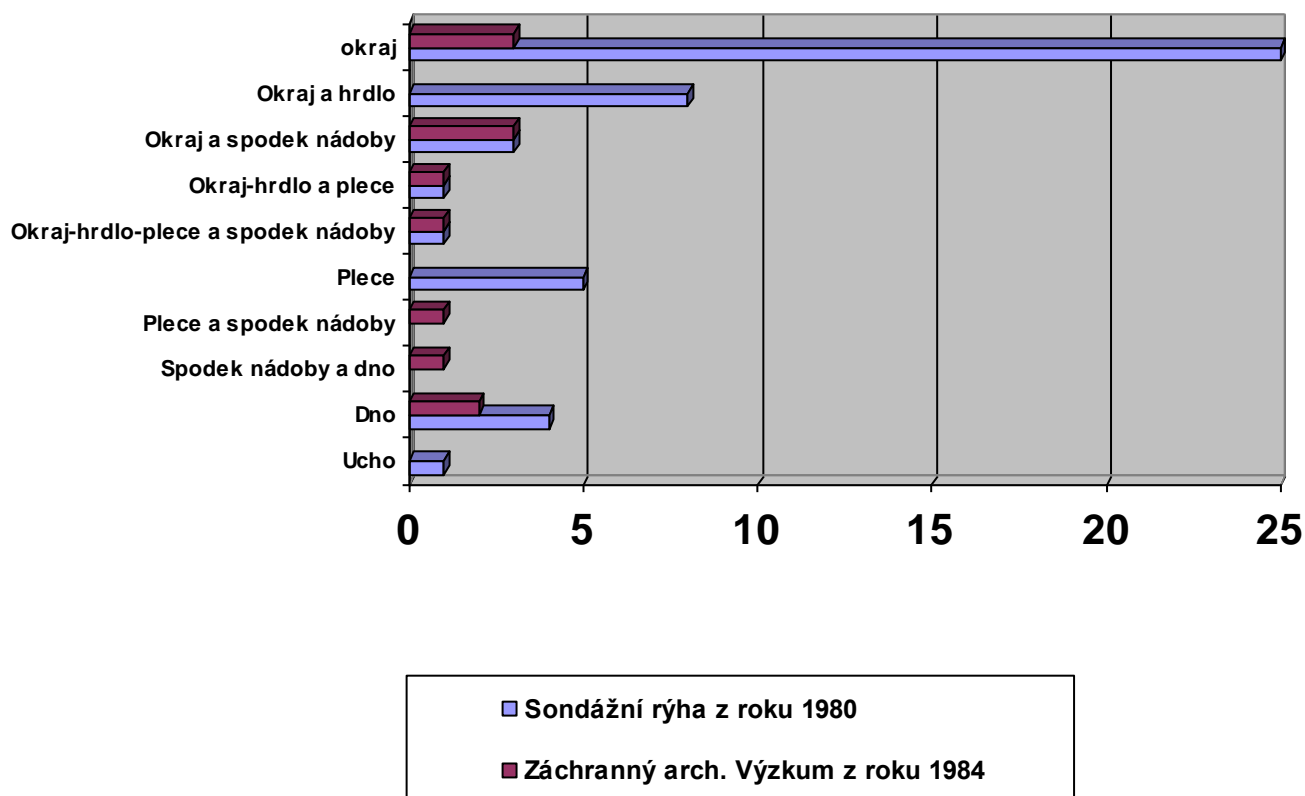
Výzkum z roku 1984

Na lokalitě bylo celkem nalezeno 51 keramických fragmentů, z toho určitou vypovídací hodnotu 18 fragmentů (36 %). Zkoumaný keramický inventář byl ve výplni 3 objektů.

8.7.1. Keramické tvary

Ve výplni všech objektů z výzkumu z roku 1980 a 1984 se nacházely fragmenty různého stupně zachování: 28 x okraj, 8 x okraj a hrdlo [tab. 82:2, 81:4, 84:4, 84:6, 87:1, 87:2, 86:4, 89:3], 6 x okraj a spodek nádoby [tab. 81:3, 86:7, 90:1, 92:1, 92:2, 92:3], 2 x okraj-hrdlo a plece [tab. 84:1, 89:2], 2 x okraj-hrdlo-plece-spodek nádoby [tab. 81:2, 92:6], 5 x plece [tab. 82:7, 82:10, 83:1, 85:1, 87:4,], 1 x plece a spodek nádoby [tab. 97:77], 1 x spodek nádoby [tab. 82:9], 1 x spodek nádoby a dno [tab. 93:10], 6 x dno [tab. 83:2, 85:2, 85:3, 86:13, 93:2, 93:9], 1 x ucho [tab. 84:2] (graf 15).

Graf 15. Grafické vyobrazení počtu rozeznávaných tvarů na lokalitě.

Mísy

Do této početné skupiny patří mísy s kolmo postaveným okrajem [fragment č.1, tab. 81:1; fragment č. 58, tab. 89:6; fragment č. 59, tab. 90:1; fragment č. 60, tab. 90:2; fragment č. 61, tab. 90:3; fragment č. 63, tab. 92:2; fragment č. 64, tab. 92:3; fragment č. 65, tab. 92:4], mísa s kolmo postaveným hrotitým okrajem [fragment č. 4, tab. 81:10], miska s mírně dovnitř zataženým okrajem [fragment č. 43, tab. 86:7], mísa s kyjovitým okrajem [fragment č. 35, tab. 87:1; fragment č. 47, tab. 86:11; fragment č. 48, tab. 86:12], mísy se zataženým okrajem [fragment č. 78, tab. 97:2; fragment č. 39, tab. 86:3; fragment č. 62, tab. 92:1; fragment č. 66, tab. 92:5], hluboká mísa s kyjovitým okrajem [fragment č. 67, tab. 92:6], hluboká mísa

[fragment č. 74, tab. 93:10], ostře profilovaná mísa, kterou lze přiřadit přesně k typu Droberjar 2338 [fragment č. 27, tab. 84:6] (Droberjar 1997, 53) a na konec lze zmínit mísu ze zataženým okrajem, která se blíží typu Droberjar 2400 [fragment č. 3, tab. 81:3]. Poslední tvar

mísy se objevuje i na lokalitách v Dražkovicích, Dřenicích a Mikulovicích. Tento druh mísy je tedy průběžný po celou dobu římskou stejně jako jedinci z předešlých nalezišť.

Teriny

Nejprve lze zmínit terinu s trychtýřovitě odsazeným hrdlem, která se blíží k typu Droberjar 3400 [fragment č. 2, tab. 81:2, 103:C] (Droberjar 1997, 59). Obdobný tvar můžeme najít na pohřebišti v Plotišti nad Labem (Rybová 1979, Abb. 7:2, 7:11; Abb. 9:1; 405, Abb. 22:7; 429, Abb. 46:7). Nádoby můžeme zařadit do varianty typu A. Tento typ se vykytuje v první fázi pohřebišť. Tvar se na pohřebišti začíná objevovat v mladší fázi straší doby římské a dále pokračuje ve stupni C1 (Rybová 1980, 125-127). Další podobná nádoba byla objevena na pohřebišti v Butzowě v hrobě 197. Nádoba sloužila jako urna. Celé pohřebiště je datováno od druhé poloviny 4. do počátku 5. stol. (Schmidt 1963, 75, 81, 87, Abb. 7:197). Dále sem můžeme přiřadit dvě terinovitě nádoby [fragment č. 10, tab. 82:2; fragment č. 36, tab. 87:2] a nebo mísovitou terinu [fragment č. 17, tab. 81:6].

Terinovitá mísa s odsazeným hrdlem a ostře profilovanou výdutí

Tento fragment nádoby tvarově odpovídá popelnicím hrobů 840, 842 z Plotiště n. L, ty patří mísám typu G2a a jsou typické pro III. fázi pohřebišť, tedy pro 4. století (Rybová 1979, Abb. 57: 3, 5; táž 1980, 108, 133, 217). Další paralely známe z pohřebišť v Roten Berg bei Loitschke (Gall 2005, 280, Taf. 34:245, 34:246). Nádoby můžeme zařadit do typu S5A a nebo S5D. Oba typy lze rámcově určit do 3. až 4. stol. (Gall 2005, 47-49).

Hrncovitý tvar

do této tvarové skupiny můžeme zařadit esovitě profilovaný soudkovitý hrnec, jenž je velmi podobný tvaru Droberjar 1200 [fragment č. 14, tab. 81:4] (Droberjar 1997, 44-45). Jiný tvar představuje hrnec s mírně zataženým okrajem [fragment č. 19, tab. 81:9]

Ostatní tvary

Skupina je zastoupena hrncovitým tvarem [fragment č. 15, tab. 81:5], soudkovitou nádobou [fragment č. 26, tab. 84:5], hrncovitou nádobou s válcovitým hrdlem [fragment č. 34, tab. 84:1], mísovitým tvarem [fragment č. 44, tab. 86:8; fragment č. 45, tab. 86:9] či mísovitě nádoby [fragment č. 79, tab. 97:3; fragment č. 80, tab. 97:4].

8.7.1.1. Keramické tvary ze sběrů

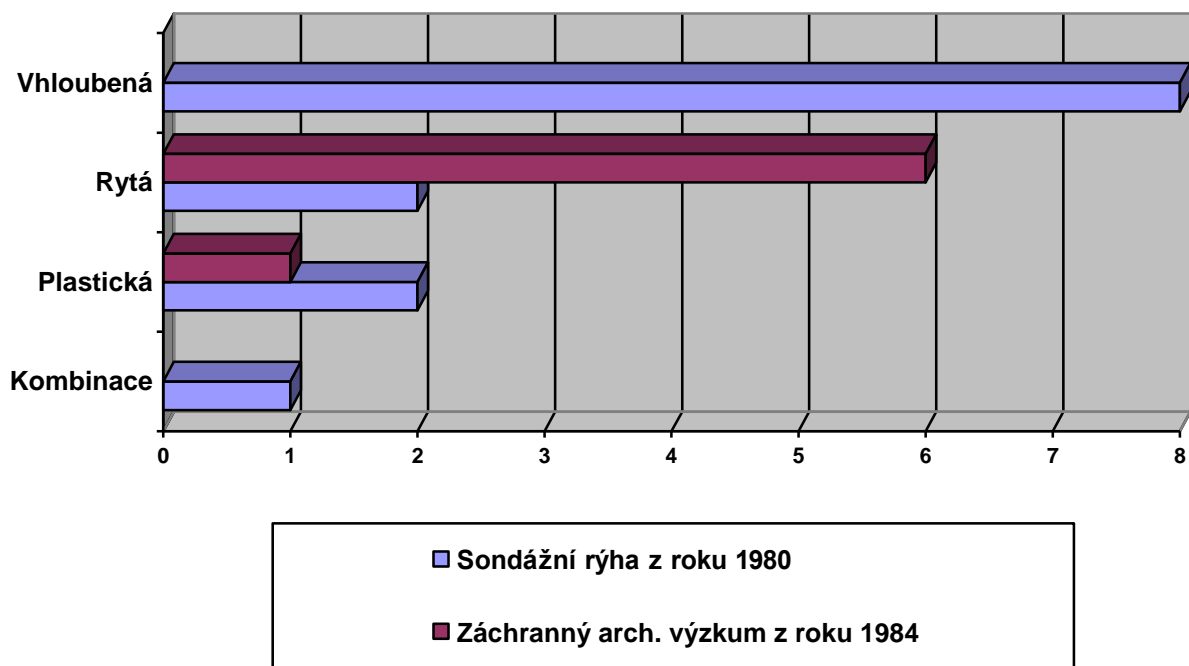
Mísy

Do této kategorie by mohly patřit mísy s kolmo postaveným okrajem [fragment č. 1, tab. 81:1; fragment č. 82, tab. 101:4], kónická mísa [fragment č. 93, tab. 102:5] a mísa se zataženým okrajem, která je blízká typu Droberjar 2400 (Droberjar 1997, 53-54). Poslední zmíněný tvar mísy je průběžný po celou dobu římskou a patří do obdobné skupiny jako ostatní nálezy z Dražkovic, Dřenic a Mikulovic.

8.7.2. Výzdoba

Výzdoba se vyskytovala na 20 (7 %) jedincích z 282 fragmentů pocházející z výzkumů z roku 1980 a 1984. V souboru byly zastoupeny všechny základní typy výzdoby: vhloubená (8 zlomků), rytá (8 zlomků), plastická (3 zlomky) a různé kombinace (1 zlomek) (graf 16). Vhloubená výzdoba je nejčasněji reprezentována nehtovými vrypy (5 zlomků) [tab. 82:7, 82:8, 82:9, 83:1, 87:4], dále se vyskytuje horizontální řada čárkovitých vrypů (1 zlomek) [tab. 82:5] a na konec se objevuje vertikální řada nehtových vrypů (1 zlomek) [tab. 87:3] či mělký žlábek v podobě půlobloubku (1 zlomek) [tab. 81:2]. Rytá výzdoba je především zastoupená rytími vertikálními liniemi (3 zlomky) [tab. 93:4, 93:5, 93:7], dále to jsou ryté překřížené rýhy (2 zlomky) [tab. 93:6, 93:8], různé ryté linie (1 zlomek) [tab. 82:6] a rytá linie (2 zlomky) [tab. 84:8, 84:9]. Plastickou výzdobu lze doložit dvěma typy, a to v podobě plastického výčnělku (2 zlomky) [tab. 81:10, 82:4] a plastické lišty (1 zlomek) [97:A:1]. Na závěr se vyskytují ve zkoumaném souboru i různé kombinace výzdoby, kterou představuje plastická lišta s horizontální řadou čárkovitých vrypů [tab. 85:A:1]. Rozmístění výzdoby je především na plecích (7 zlomků), dále se objevuje na hrdle (1 zlomek) a na spodku nádoby (1 zlomek). Dalším výzdobným prvkem je žlábek, který má tvar půlobloubku. Jeho téměř přesná podoba se vyskytuje v Plotišti nad Labem, ale nachází se na rozdílném tvaru nádoby (Rybová 1979, Abb. 74:16; Abb. 76:16; Rybová 1980: Abb. 4:6). Výzdoba se vyskytuje na nádobě, která zařazena do typu D, což představuje IV fázi pohřebiště. Tato fáze je relativně chronologicky řazena od roku 400 do 5. stol. (Rybová 1980, 101, 136-137). Znamená to tedy, že daná výzdoba se vyskytovala i v mladších fázích doby římské, avšak měla mnoho dalších variant.

Graf 16. Podíl druhů výzdoby v keramickém inventáři z výzkumů z roku 1980 a 1984.

8.7.2.1. Výzdoba na zlomcích pocházející ze sběrů

Ve zkoumaném souboru nalezneme jen dva hlavní typy výzdoby. O něco málo převažuje vhloubená výzdoba, kterou představují především nehtové vrypy [fragment č. 88, tab. 100:B:5; fragment č. 88, tab. 100:B:3; fragment č. 83, tab. 100:C:8] či ojedinělý a zvláštní vryp [fragment č. 95, tab. 102:B:4]. Další výzdobná technika je rytá. Do této skupiny patří rytá linie [fragment č. 87, 100:B:4; fragment č. 90, tab. 100:B:7] nebo ryté vertikální rýhy [fragment č. 84, tab. 100:C:9].

9. Souhrnné zhodnocení keramických souborů z tzv. „Mikulovické planiny“

V keramickém inventáři máme zastoupeny skoro všechny úseky z doby římské. Nejstarší stopy osídlení máme doloženy z okolí obce Blato. Nález z této oblasti je kladen do starší doby římské, respektive do stupně A. Bohužel neznáme nálezkové okolnosti, a proto vypovídací hodnota zlomku je omezená. Fragment byl součástí keramického souboru, ve kterém se nacházely i jedinci z mladší doby římské (Jílek 2008). Máme tedy doloženou sídlištní aktivitu ze starší doby římské, ale nevíme jakého byla charakteru a zda-li osídlení bylo kontinuální.

Nejvíce dokladů máme z konce 2. století a 3. století n.l. Nejbohatší lokalita z tohoto období byla zkoumána u Mikulovic (obj. 1, 2 a 17). V souboru se nachází terra sigillata a římská provinciální keramika. Na území východních Čech se tento druh keramiky vyskytuje jen sporadicky a už nejsou známy soubory, které by obsahovaly takové množství importované keramiky. Také terra sigillata (ve výplni objektu č. 2) se vykytuje na Pardubicku velmi vzácně. Další keramika tohoto typu byla objevena rovněž na nalezišti u Mikulovic, ale v poloze „Pod Kostelem“ (Sedláček – Halama – Jílek 2008). Všechny tyto důkazy poukazují na důležité postavení sídliště v daném období. Intenzitu osídlení v uvedeném období nám dokládají keramické nálezy z Dřenic, Ostřešan, Třebosic a Tuněchod (polohy „Bodlavecké pole“ a „Kopecké“). Bohužel osídlení bylo prokázáno jen pomocí sběrů, a proto získané informace mají jen omezený charakter, avšak poskytují údaje o četnosti možných sídelních areálů. Dále do tohoto období patří i zkoumaná lokalita u Dražkovic (objekt 368). Studna byla určena pomocí přírodovědných analýz do konce 2. století (Sedláček a kol. 2008). Ostatní objekty (102, 556, 1194, 1195, 1634, 1656, 1690) neposkytují dostatečné údaje, které by potvrzovaly sídlištní aktivitu ve sledovaném období. Mála četnost objektů z doby římské, může být způsobena, že záchranný archeologický výzkum zachytil jen okraj sídliště (Sedláček a kol. 2008, 325).

V Tuněchodech byla kromě povrchové prospekce, provedena sondážní rýha (v roce 1980) a záchranný archeologický výzkum (v roce 1984). Obě naleziště jsou od sebe vzdálena jen 200 m, a proto je jejich keramický inventář posuzován společně, aby mohly být odhaleny možné souvislosti. Po prozkoumání keramického materiálu, je zřejmé, že výzkum z roku 1980 odhalil osídlení z mladší doby římské (obj 1). Naproti tomu při záchranné akci v roce 1984 je doložena aktivita spíše z mladší až pozdní doby římské (obj 2). Porovnáme-li četnost výzdoby, můžeme sledovat, že více zdobených fragmentů bylo nalezeno v rámci sondážní rýhy (graf 16). Toto zjištění nám může nepřímo prokázat vzájemné chronologické postavení

obou objektů. Musíme však brát v úvahu charakter výzkumů a značnou fragmentárnost jejich keramických souborů.

Na lokalitě v Dražkovicích byl také prozkoumán objekt 1746, v jehož výplni byly nalezeny keramické fragmenty, které můžeme zařadit do úseku konce 4. stol.- 1. pol. 5 století. Tento objekt je nejmladší z celého keramického fundusu z tzv. Mikulovické planiny. Chronologické určení odpovídá pozdní době římské a staršímu stupni stěhování národů bližší časové zařazení není na základě charakteru materiálu možné.

10. Jiné hliněné předměty

10.1. Přesleny

Přeslen je malý rotačně symetrický předmět s centrálním průchozím otvorem. Tvar ve vodorovném průmětu byl okrouhlý, svislý průměr různý, ale vždy se středovým svislým průvrtem. Zpravidla bývá vyroben z keramiky, vzácněji z kamene, kosti, skla, jantaru, či kovu. Podle běžné interpretace sloužil výhradně jako součást přeslice k spřádání nití, které se dále zpracovávaly na látky a oděvy. Přeslen byl setrvačnick vřetena a zároveň sloužil i jako závaží (Chytrá 2005, 10).

Na archeologických lokalitách v prostoru Mikulovické planiny, byly získány čtyři přesleny. Deskriptivní popis celkového tvaru, horní/spodní základny či výzdoby přeslenu je podle H. Chytré (2005, 44-46).

Přeslen č. 1 [tab. 33:5]

Byl nalezen během povrchového průzkumu na katastru obce Dřenice [tab. 32:B]. Jeho rozměry jsou: výška: 21 mm, Ø 36 mm. Tvar horní/spodní základny se nedá bohužel přesně určit. Pravděpodobně se jedná o typ 1 – rovná/rovná či 2 – rovná/konkávní. Výzdoba se zde nevyskytovala. Přeslen lze zařadit do skupiny 1a – dvojkónický (nesouměrný) s ostrým dnem. Blízké tvary můžeme najít na lokalitách jako je například pohřebiště Kostelec na Hané (Zeman 1961, 25, obr. 7:A, obr. 7:D; 49, obr. 19:C:c; 51, obr. 20:A:b; 59, obr. 24:A:b; 95:B:c), Rebenstorf (Körner 1939, 105, Abb. 33:2, 33:5) a nebo sídliště v Křepicích (Droberjar 1997, 319, Taf. 93:9) a Göritz (Berg-Hobohm 2004, 55, Abb. 6, 17).

Přeslen č. 2 [tab. 48:9]

Artefakt byl získán na lokalitě v Mikulovicích [tab. 35]. Nacházel se ve výplni objektu č. 1, který lze interpretovat jako zahloubenou chatu, respektive jeho pozice byla v kúlové jámě č. 5. Jeho rozměry jsou: výška: 24 mm, Ø 30 mm. Tvar horní/spodní základny lze přidělit typ 4 – konvexní/konkávní. Jedinec má výzdobu typu B1 – osmiboce svisle hraněný plášť s okrouhlou základnou. Celkový tvar přeslenu můžeme určit do skupiny 6 – soudkovitý tvar. Velmi podobné tvary nacházíme především na pohřebištích, například Opočno (Pleinerová 1995, 151, Taf. 34:14), Plotičtš nad Labem (Rybová 1979, 405, Abb.22:13), Rheindorf (Uslar 1938, Taf. 23:88) a Rebenstorf (Körner 1939, 105, Abb. 33:23).

Přeslen č. 3 [tab. 76:7]

Nález byl objeven při povrchových sběrech v poloze „V Sedláčku“ u Třebosic [tab. 68:B, 72]. Jeho rozměry jsou: výška: 20 mm, Ø 40 mm. Tvar horní/dolní základny můžeme přiřadit k typu 1 – rovná/rovná. Bohužel jedinec je bez výzdoby. Přeslen lze určit do skupiny 1b – dvojkónický (nesouměrný) s oblým lomem. Podobné tvarové analogie lze najít na pohřebištích jako je například Bešeňov (Kolník 1961, 296, Tab. XV:1), Opočno (Pleinerová 1995, 126, Taf. 9:3, 9:8; 133, Taf. 16:2; 137, Taf. 20:2) či sídlištích Branč (Kolník – Varsík – Vladár 2007, 217, Tab. 65:3; 228, Tab. 76:5; 324, Tab. 172:9), Křepice (Droberjar 1997, 282, Taf. 56:3) a Görizt (Berg-Hobohm 2004, 54, Abb. 22; 55, Abb. 21, 22).

Přeslen č. 4 [tab. 102:1]

Poslední jedinec byl zjištěn během povrchové prospekce v poloze „Kopecké“ u Tuněchod. Jeho rozměry jsou: výška: 20 mm, Ø 40 mm. Tvar horní/dolní základny patří k typu 1 – rovná/rovná. Výzdoba zde nebyla nalezena. Celkový tvar přeslenu lze přiřadit do skupiny 6 – soudkovitý. Tento tvar se může vyskytovat jak na pohřebištích jako například v Kostelci na Hané (Zeman, J. 1961, 25, Obr. 7:C:b), Opočně (Pleinerová 1995, 184, Taf. 67:18) tak i na sídlištích Görizt (Berg-Hobohm 2004, 54, Abb. 35).

10.1.1. Závěrečné hodnocení

Jak poukazuje analýza, je přeslen č.1, č.3 a č. 4 se často vykytují na pohřebištích i na sídlištích. Tento závěr je podobný jako má ve své práci H. Chytrá (2005).

Zkoumaný přeslen č. 2 lze najít především na pohřebištích. Jeho výskyt je velmi sporadický, jelikož má zvláštní zdobení. Výzdoba na přeslenech byla prokázána jen u malého počtu

jedinců. Mohlo by se tedy jednat o estetický předmět, jenž sloužil jako milodar do hrobu (Chytá 2005, 61). Sledovaný přeslen byl objeven ve výplni objektu, a proto jej nemůžeme zařadit jako součást hrobového inventáře.

Analyzované analogie přeslenů pocházejí z lokalit, které náleží do různých období doby římské. Bohužel tvary přeslenů nelze na jednotlivé časové úseky přesně aplikovat (Chytá 2005, 59). Musíme také poukázat na nálezové okolnosti, jelikož jen přeslen č.2 se vyskytoval ve výplni objektu. Ostatní byly objeveny při povrchovém průzkumu, což ztěžuje jejich přesnější určení.

10.2. Tkalcovské závaží

Z oblasti tzv. Mikulovská planina pocházejí dvě tkalcovská závaží. První bylo objeveno během záchranného archeologického výzkumu v Mikulovicích. Závaží [viz katalog; tab. 54:A] bylo ve výplni objektu 2, který byl interpretován jako pozůstatek zahloubené chaty [viz kapitola 6.2.3.; tab. 40, 41]. Další tkalcovské závaží bylo nalezeno v rámci zjišťovací sondy v Tuněchodech [tab. 83:3]. Předmět se objevil během skrývky objektu 1 [viz katalog; tab. 80].

Větší množství analyzovaných předmětů pochází z lokality Slepotic (Staňková 2007). Další větší počet závaží se nalézal na nalezišti v Opolánkách (Hellich 1921). Jiné nálezy větších seskupení jsou známy například ze Soběsuk (Holodňák 1991) či z Křepic (Droberjar 1997).

10.3. Hliněná kulička

Nález byl objeven ve výplni objektu 1, který byl zkoumán během zjišťovací sondy v Tuněchodech [viz katalog; tab. 84:10]. Pro svoji velmi nízkou váhu nelze předmět považovat jako náboj do praku.

11. Drobné kovové nálezy

11. 1. Mikulovice

Všechny kovové nálezy byly součástí kulturní vrstvy a byly objeveny pomocí detektoru kovů. Jen dva z nich se podařilo přesněji zaměřit.

11.1.1. Spony

11.1.1.1.

Fragment římsko-provinciální tutulovité spony, jejíž jehla je zajištěna štěžejkou. Kuželovitý tutulus je složen ze dvou dílů a je zakončen ploškou s důlkem určeným pro emailovou vložku. Zachycovač i stěžekové zařízení je umístěno pod proti sobě umístěnými terčíky, které jsou na povrchu zdobené emailem. Rozměry: 2,7 x 1,7 cm [tab. 58:A]. Předmět byl nalezen při začišťení kulturní vrstvy nad objektem 1 [tab. 36:B].

Zmíněná spona patří do skupiny destičkovitých-tutulovitých spon, které často nesou zdobení emailem nebo skelnou pastou. Blíží se tak k typu Exner III.60 (Exner 1941, 115-116, Taf. 17:7), pro který je typický kuželovitý tutulus a šest koncentricky umístěných terčků na okraji destičky spony. Typologii těchto spon se také věnovaly E. Riha (1979; 1994), E. Ettliger (1973), A. Böhme (1972), M. Feugère (1985), J. Philippe (1999) a N. Gaspar (2007). V pojetí E. Riha (1979, 186-188; 1994, 151) náleží k typu 7.11.2, podle třídění E. Ettliger (1973, 130) pak k typu 50, M. Feugère (1985, 351-356) řadí tutulovité spony pod svůj typ 25b, A. Böhme (1972, 37) k typu 41 p-r a nejnověji N. Gaspar (2007, 36) k typu 44b1.

Nejpřesnější analogie lze nalézt na švýcarské lokalitě Oberwintherthur (vicus Vitudurum) (Rey-Vodoz 1998, 34, Pl. 16:281) a na Titelbergu v Lucembursku, konkrétněji z tzv. východní "svatyně" (Gaspar 2007, 204, Taf. 87:1936).

Analyzovanou sponu můžeme také přiřadit k typu Riha 7.11.2., která je označována za dlouhodobě oblíbený druh spony a lze se s ním setkat v širokém časovém rozpětí od roku 50-200/250 (Rey-Vodoz 1998, 34, Tab. 3.). Na Titelbergu se tutulovité spony typu Riha 7.11.2. (typ Gaspar 44b1) vyskytují již v tiberiovském období a jejich obliba na lokalitě trvá do začátku 2. století (Gaspar 2007, 36). E. Ettliger (1973, 30) těmto spínadlům rovněž přisuzuje oblību až do 3. stol. A. Böhme (1972, 38) a řadí obecně všechny spony zdobené emailem (v jejím pojetí typ 41) do 2. až 3. století. Toto zjištění potvrzují i nálezy z Augstu (Augusta Rauricorum) (Riha 1979, 187; táž 1994, Tab. 204). M. Feugère (1985, 354) a J. Philippe (1999, 144, Fig. 64:461-463) datují tento typ spon do období začínajícího roky 70/80 a trvajícího do konce 2. století. Zdá se tedy, že tento druh spon byl nejvíce oblíben ve 2. století.

Popisovaný druh spon je nejvíce rozšířen na území provincií Germaniae Inferior a Superior a severní Gallie a provincie Belgicae (Böhme 1972, 38; Thomas 1966, 146). Kromě těchto koncentrací je však známe i z jednotlivých západních provincií a jednotlivě i z Podunají (Feugère 1985, 351; Sellye 1939, 64, Pl. IX:12). Tutulovité spony patří na území římských provincií k typickým prvkům ženského kroje (Exner 1941, 46; Riha 1994, 19). V barbariku je tento druh spon rozšířen vzácněji než v provinciích. Tutulovitá spona typu Riha 7.11.2 byla nalezena v Zethlingen, bez. Halle (Laser – Leineweber 1991, 212, Abb. 7:5). Další kus pochází z hrobu č. 11 z Cammer, Kr. Belzig (Geisler 1971, 77, Abb. 2:d), ten je datován do pozdní fáze B2 a to především díky přítomnosti bronzové samostřílové spony s vysokým zachycovačem typu A 202 (Geisler 1971, 86). V případě tutulovité spony z Mikulovic, lze předpokládat, že se do oblasti východních Čech dostala obchodem. S. Thomas (1966, 146) se domnívá, že destičkovité (včetně tutulovitých) spony byly dováženy do barbarika ze západních římských provincií.

11.1.1.2.

Bronzové vinutí a jehla dvojdílné samostřílové spony. Osa vinutí je na obou stranách zakončena kulovitými knoflíky. Rozměry: délka jehly 5,8 cm, šířka vinutí 4,3 cm [tab. 58:C]. Předmět byl objeven při začištění kulturní vrstvy nad objektem 2.

Stav zachování nám bohužel neumožňuje podrobnou analýzu předmětu. Jistým ukazatelem, díky němuž lze artefakt alespoň rámcově zařadit je tvar vinutí, který ukazuje k samostřílovým sponám VI., 2 ser. a VII., 1 ser. skupiny podle O. Almgrena (1923, Taf. VII, IX). Spony patřící do VII. skupiny 1. série jsou datovány na sklonek 2. stol. 1. pol. 3. stol. tzn. B2/C1, nejvíce rozšířeny byly ve stupni C1a (Peškař 1972, 105; Tejral 1998b, 394; týž 2006, 137). Spínadla VI skupiny 2. ser. se mohou vzácně objevit v pozdním úseku starší fáze mladší doby římské (Godłowski 1992, 32). Tyto spony jsou označovány za jeden z typických znaků relativně chronologického stupně C2 (Godłowski 1992, 32, 39, Abb. 11, 14; Droberjar 1999b, 5-6, tab. 22-23).

11.1.2. Jiné kovové nálezy

11.1.2.1.

Železný nůž s oboustranně odsazeným trnem rukojeti. Rozměry: celková délka 11,6 cm, délka trnu 3,7 cm, největší šířka čepele 1,8 cm [tab. 58:B]. Předmět byl nalezen při začišťení kulturní vrstvy nad objektem 1 [tab. 36:B].

Nůž patří na základě rozměrů k nožům střední velikosti. Pro ty je podle J. Zemana (1961, 258) typická délka mezi 10 – 15 cm. Předmět z Mikulovic lze zařadit do skupiny A podle A. von Müllera (1957, 45, Taf. 6a), k typu 1 podle E. Droberjara (1999, 114, Abb. 26:1) nebo k typu IIc dle T. Dąbrowske (1997, 95-96). Nože ze skupiny A jsou rozšířeny v celém barbariku a jsou datovány do období starší doby římské (von Müller 1957, 45). Na pohřebišti v Dobřichově-PiCHOŘE jsou doloženy v hrobech ze stupně B1, avšak E. Droberjar (1999a, 114) je pro jejich dlouhou oblibu považuje za chronologicky necitlivé. Na pohřebišti východní przeworské kultury získala T. Dąbrowska obdobné zjištění jako výše zmínění autoři, tzn. že typ IIc připisuje starší době římské. Tento typ známe i z mladší a pozdní doby římské, jak dokládají nálezy z hrobů č. 172, 250, 413 z pohřebiště v Kostelci na Hané (Zeman 1961, 82, 114, 277, obr. 35, 36:a, obr. 53:c, 54, obr. 79:c). Železné nože s oboustranně odsazeným trnem patří k poměrně častým nálezům jak na sídlištích tak na pohřebištích (Droberjar 1999, 112).

11.1.2.2.

Fragment železné ostruhy. Trn ostruhy je nevýrazně segmentovaný. Rozměry: 3,5 x 4 cm [tab. 58:D]. Předmět byl nalezen v kulturní vrstvě.

Ostruhu lze na základě tvaru přiřadit k knoflíkovitým ostruhám, konkrétně k typům Ginalski E 5a (Ginalski 1991, Ryc. 11: 14-15), Jahn 52 (Jahn 1921, Abb.52) nebo do I. skupiny podle K. Godłowského (Godłowski 1970, 8, Fig. 2:b). Tento typ/skupina ostruh je datován v oblasti kultury przeworské do stupně B2/C1, tedy na konec 2. století a na počátek století 3 (Ginalski 1991, 62-63). Toto datování podporují i ostruhy B 14, 15, 16, které byly součástí výbavy královského hrobu z Mušova. J. Tejral (2002, 164-166, Taf. 50) předpokládá se, že sledovaný typ se nejdříve vyskytuje v pozdní fázi stupně B2 a potom dominuje v B2/C1. Z českého území známe tento typ ostruh z hrobů č. 68/41, 69/41 z Třebusic a z hrobu U1 ze Stehelčevse (var. E5b) (Tejral 2002, 186). Z moravských příkladů pak stojí za zmínku nález z kulturní vrstvy 111 na sídlišti v Chvalkovicích (Mikulková 2005, 366, obr. 9:9; Tejral 2008, 72, obr. 4:1).

Ostruhy typu Ginalski E5a patří k typickým prvkům bojovníckých hrobů stupni B2b a B2/C1, jsou rozšířeny na území celé svobodné Germánie a zejména v oblasti przworské kultury.

11.1.2.3.

Železný nástroj z trojúhelníkovitě rozšířeným zakončením. Masivní železný trn není zachován v původní délce. Rozměry: 5,2 x 4,1 cm [tab. 58:E]. Předmět byl nalezen v kulturní vrstvě.

Železný nástroj z trojúhelníkovitě rozšířeným zakončením. Analýza tohoto předmětu znesnadňuje jeho fragmentární dochování. Svým masivním tvarem se však blíží jednoduchým dlátům s trojúhelníkovitě rozšířeným koncem, která byla nalezena na oppidu v Manchingu, kde sloužila na opracování dřeva (Jacobi 1974, 22-23, Taf. 7:106) nebo dlátům z Magdalensbergu (Dolenz 1998, 201-202, Taf. 71:W268, W270), Saalburgu a Zugmantlu (Pietsch 1983, 35, 36, Taf. 11:197, 198). Nástroji jsou rovněž podobné škrabky, které pochází z již výše zmíněného Magdalensbergu, kde byly datovány do 1. pol. 1. stol. (Dolenz 1998, 211, Taf. 75:W315-W310). Podobné jsou doloženy rovněž v Saalburgu a Zugmantlu (Pietsch 1983, 58, Taf. 20:473, 476). Podobnosti lze nalézt jak mezi materiálem z pozdní doby latéské tak z časně a střední doby římské z lokalit na území římské říše. Provenienci popisovaného kusu je obtížné určit. Předpokládá se, že germánské nástroje byly zprvu ve své podobě ovlivněny latéským nářadím a později římským. Přičemž v tvarové spektrum germánských a latéských nástrojů není tak pestré jako v případě nástrojů římských (Pietsch 1983, 79-80, Abb.26).

Pro oblast barbarika o železných nástrojích a nářadí se zabývali H. Olhaver (1939) a K. Pieta (2002), avšak ani v jedné z prací nebyla nalezena potřebná analogie. Odlišné formy dlát z trojúhelníkovitě rozšířeným zakončením než je předmět z Mikulovic však pochází z Liptovské Mary (Pieta 1982, 79, Taf. 18:16) a z hrobů 28 a 59 z przworského pohřebiště Chmielów Piaskowy, datovaných do B2 (Godłowski – Wichman 1998, 64, Taf. XLI:11, LXXIX:6).

11.2. Tuněchody

11.2.1. Spony

11.2.1.1.

Fragment bronzové dvojdílné samostřílové spony. Na jedné straně osy vinutí se zachoval válcovitá knoflík. Rozměry: délka jehly 5 cm, šířka vinutí 3,8 cm, inv. č. 52 146 [tab. 87:5, 103:D,E]. Předmět byl nalezen během výzkumu z roku 1980 ve výplni objektu 1 [viz katalog].

Fragment bronzové dvojdílné samostřílové spony Tuněchod je možné podobně jako zlomek z Mikulovic [viz kapitola 12.1.1.2.] zařadit pouze rámcově. Tvarem je velmi blízký předmětu z Mikulovic a platí pro něj podobná analýza. Fragment spony patří k samostřílovým sponám VI., 2 ser. a VII., 1 ser. skupiny podle O. Almgrena (1923, Taf. VII, IX). Konkrétní chronologické zařazení je obtížné. Spony VII skupiny 1. série jsou datovány na sklonek 2. stol. až 1. pol. 3. stol. tzn. B2/C1, nejvíce byla rozšířena ve stupni C1a (Peškař 1972, 105; Tejral 1998b, 394; týž 2006, 137). Spony VI skupiny 2. ser. se mohou vzácně objevit v pozdním úseku starší fáze mladší doby římské (Godłowski 1992, 32). Tyto spony jsou označovány za jeden z typických znaků stupně C2 (Godłowski 1992, 32, 39, Abb. 11, 14; Droberjar 1999b, 5-6, tab. 22-23).

12. Parohová industrie

Paroh a určité druhy kostí získané ze zvířete, byly už na základě tvaru, velikosti a vlastností předem určeny pro daný výrobek. Z parohů obvykle byly vyráběny hřebeny, střenky nožů, rozličné násady, prstence, rýhovadla, hřebela, ostny, aj. Rohy, parohy a vhodné kosti byly zpracovávány buď přímo (za surova), nebo až po předchozí zvláštní úpravě. Na zpracování „za surova“ ukazují nejen hrubě tříštěné, lámané, sekané nebo řezané polotovary a odpadky, ale i nepravidelné, zpravidla krátké povrchové řezy (jejich jednotlivé okraje jsou nepravidelné). Další znakem zpracování „za surova“ jsou zpravidla tmavohnědé skvrny na povrchu opracovaného kostěného artefaktu. Skvrny jsou způsobeny hnilobou kostní tkáně, vyvolanou zbylým tukem. Předměty, které nenesou toto zbarvení, byly před zpracováním uměle upraveny (Hrubý 1957, 187). Existuje mnoho forem úpravy kosti či parohu, jako je například: nechat projít varem, vyvařit v louhu, ponechat dlouhodobě ponořené ve vodě a pak sušit, natřít tukem a zanechat ponořené několik dní ve vodě, která je nasycena popelem a nebo ponechat několik týdnů v nádrži s rozmačkanými š'avelovými listy (Hrubý 1957, 187-188).

Parohová surovina musela být většinou uměle změkčována, jelikož by bylo velmi obtížné pracovat s takovým předmětem bez předchozí úpravy (Hrubý 1957, 188).

Po změkčení parohu, následovalo odstranění tkáně (spongiosa)(Kaván 1980, 280). Podle stop po nástrojích se příčné dělení provádělo dvojím způsobem, nožem nebo pilkou.

Příčné dělení nožem můžeme přirovnat k příčnému řezání větve. Nůž byl zařezáván do hmoty ze dvou stran šikmo nebo kolmo a zbývající materiál mezi řezy byl vylamován (Kaván 1980, 282).

Druhým způsobem dělení parohu bylo jeho příčné řezání pomocí pilky. Existovala dvojitá technologie vlastního řezu tímto nástrojem. Pilka neprocházela celou silou materiálu jedním nasazením a řezem, ale nejčasněji byla po nehlubokém zářezu nasazena znovu na obvodě s nevelkým posunem do strany. Nedořezaný střed (kde již bylo dosaženo spongiosy) byl potom opět vylomen. Jiný postup představoval řez, při kterém byla síla materiálu přeřiznuta na jeden záběr (pilka nebyla vytahována ze záběru, nezadírala se, to znamená že měla již rozvedené zuby) (Kaván 1980, 284).

Jen některé výrobky z paroží či kostí mohou mít vypovídací hodnoty pro relativní chronologii doby římské, především se jedná o jednotlivé typy hřebenů nebo kostěných jehlic (Zeman 2001b, 141). V době římské byla velmi rozvinutá výroba z kosti či parohoviny. Některé výrobky byly vyrobeny patrně příležitostně doma, pro jiné bylo však potřeba nejen určité suroviny (hřeben, jehlice, ozdobné střenky), ale i zručnosti při její přípravě a zpracování. V těchto případech lze počítat s určitou specializací (Motyková-Šneidrová 1964, 207).

Paroh č. 1 byl objeven ve výplni objektu 2 v Mikulovicích [viz katalog; tab. 54:B]. Jediné pozůstatky opracování jsou na jeho širším konci v podobě příčných zářezů či záseků. Není však zřejmé, jde-li o nedokončené opracování či jen o stopy při oddělování nepoužitelných vidlic.

Dále paroh č. 2 byl nalezen ve výplni objektu 1 v sondě I u Tuněchod (výzkum z roku 1980) [viz katalog; tab. 84:11, 103:B]. Předmět nese výrazné stopy po opracování. Lze předpokládat, že byl předem upraven, jelikož se na upravovaném povrchu nejeví žádné známky černých skvrn. Na další zpracování byl pravděpodobně použit nůž, poněvadž se zde vyskytují šikmé, skoro pravidelné zářezy.

Na závěr lze ještě uvést opracovanou kost, jež se nalézala ve výplni objektu 1, který byl zkoumán v rámci záchranného výzkumu v Tuněchodech v roce 1984. Kostěný předmět byl zcela určitě předpřipraven a později nožem tvarován. Jeho funkci nelze však jednoznačně určit [viz katalog; tab. 93:1; 103:F].

Obě parohové suroviny a opracovaná kost nemohou poskytnout žádné další informace k chronologii doby římské. Bohužel nemůžeme přesně určit, na jaké předměty či k jakému účelu mohly sloužit.

15. Vyhodnocení mazanice z lokalit na Mikulovické planině

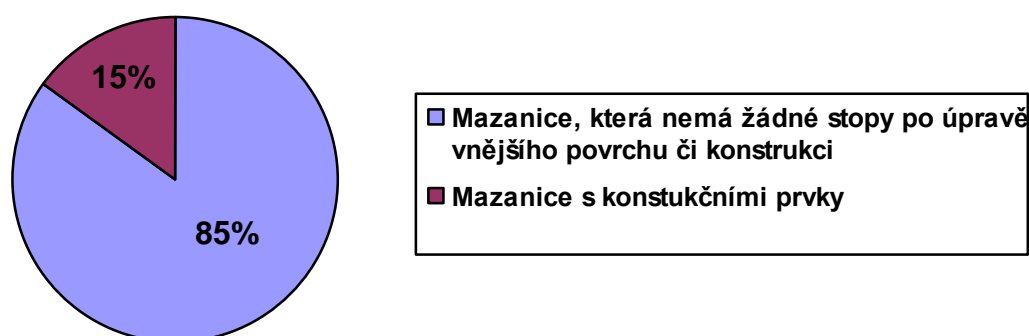
15.1. Mazanice z lokality Dražkovice

Během záchranného archeologického výzkumu bylo objeveno 9 objektů, které lze zařadit do doby římské [viz katalog]. Fragmentsy mazanice se nacházely ve výplni 7 objektů.

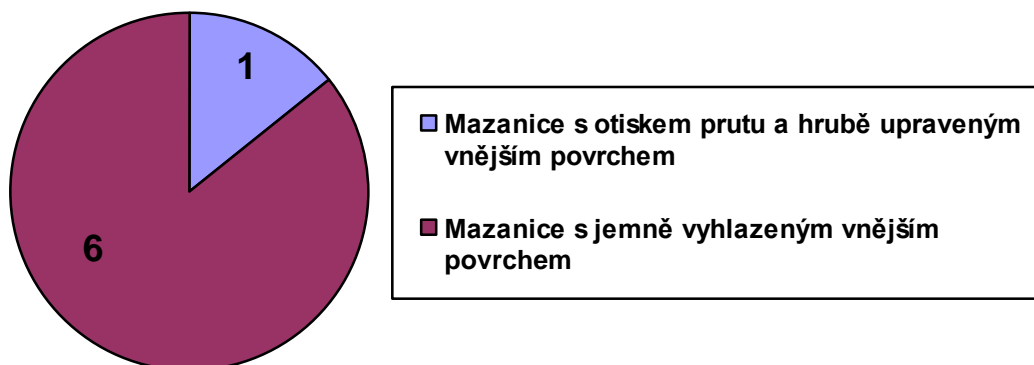
Objekt 368 [viz katalog; tab. 17, 18]

Ve výplni objektu byla nalezena mazanice o celkové hmotnosti 1, 455 g (370 g z vnitřku výdřevy a 1 085 g v samotné výplni studniční jámy). Z toho 220 g (6 jedinců) je možné dále klasifikovat (graf 17). Mazanice č. 3 nesla otisk prutu a její vnější strana měla hrubý povrch [tab. 27:3]. Mazanice č. 1 [tab. 27:1], 2 [tab. 27:2], 4, 5 [tab. 27:4], 6 [tab. 27:5] neměly relikty konstrukce, ale jen jemně vyhlazený povrch (graf 18). Takové malé množství zlomků bohužel nemůže upřesnit konstrukci. Lze se jen domnívat, že mazanice, které mají jemně vyhlazený povrch, mohou souviset s výdřevou studniční jámy. Zbytek mazanice, jenž byl ve výplni objektu, nemá žádné pozůstatky otisků po konstrukci a nenesl stopy po druhotném přepálení.

Graf. 17. Mazanice se stopami otisku či úpravy povrchu z objektu 368.

Graf. 18. Zobrazení různých typů pozůstatků po konstrukci z objektu 368.

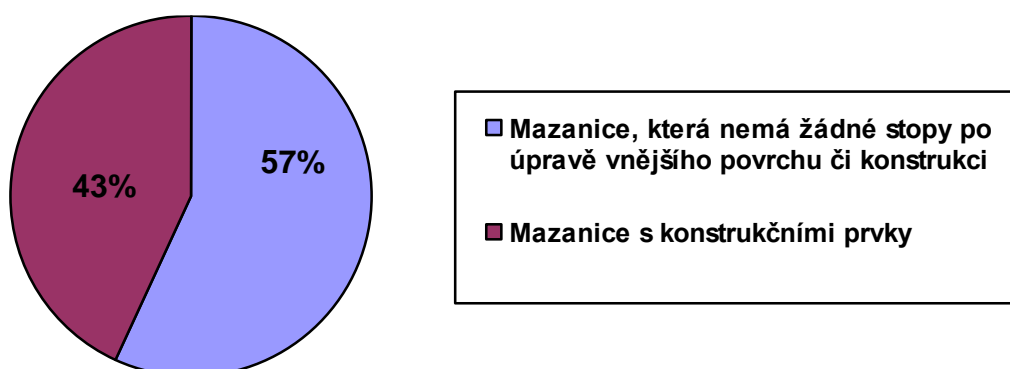
Objekt 556 [viz katalog; tab. 19:A]

Mazanice (150 g) nemá žádné pozůstatky po konstrukčním prvku a nenesse stopy po druhotném přepálení.

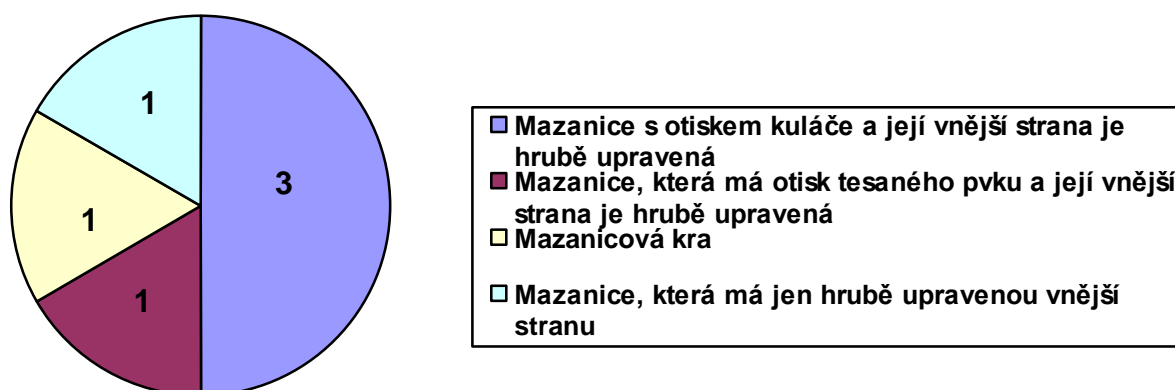
Objekt 1195 [viz katalog; tab. 20:B]

Ve výplni objektu byla nalezena mazanice o celkové hmotnosti 5 560g. Z toho 1 760g (6 jedinců) je možné dále klasifikovat (graf 19). Mazanice č. 9 [tab. 28:3], 10 [tab. 28:4], 11 [tab. 28:5] nese otisk kuláče a její vnější strana je hrubě upravená. Mazanice č. 8 má otisk tesaného prvku a také má hrubě upravený vnější povrch [tab. 28:2]. Mazanice č. 7 má vnější stranu rovněž hrubě upravenou [tab. 28:1]. Nakonec mazanici č. 12 lze interpretovat jako mazanicovou kru [tab. 28:6] (graf 20). Zbytek mazanice, jenž byl ve výplni objektu nemá žádné pozůstatky otisků po konstrukci a nenesse stopy po druhotném přepálení. U mazanice č. 9, 10 a 11 lze předpokládat že byly použity jako výmaz u konstrukce z kulatiny (obr. 5:1, 5:5, :8). Mazanice č. 8 mohla sloužit jako omaz u trámu či trámku (obr. 5:4). Zbytek mazanice, jenž byl ve výplni objektu, nemá žádné pozůstatky otisků po konstrukci a nenesse stopy po druhotném přepálení. Jelikož rozměry a tvar objektu poukazují spíše na větší kůlovou jámu [viz kapitola 6.4.1.], lze pravděpodobně předpokládat, že mazanice, se dostala do výplně objektu post depozičními procesy [viz kapitola 4].

Graf. 19. Mazanice se stopami otisku či úpravy povrchu z objektu 1195.

Graf. 20. Zobrazení různých typů pozůstatků po konstrukci z objektu 1195.

Objekt 1634 [viz katalog; tab. 21:A]

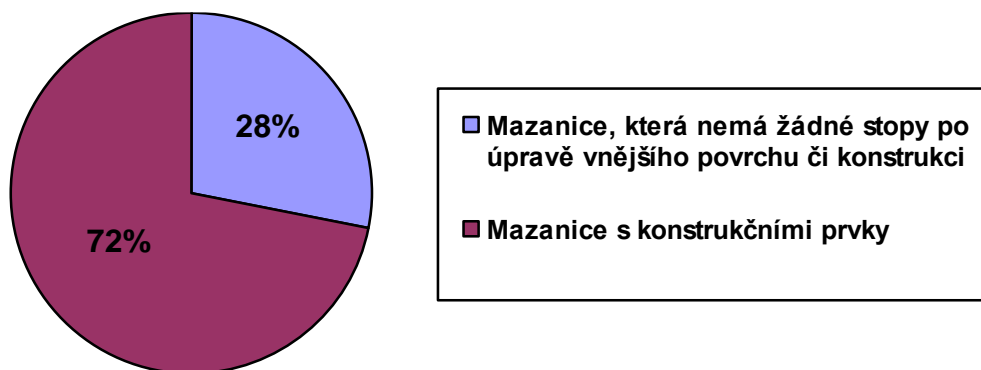
Ve výplni objektu byl jen jeden nepatrný fragment mazanice, který neměl žádné otisky po konstrukci a nenesl stopy druhotného přepálení.

Objekt 1656 [viz katalog; tab. 19:B]

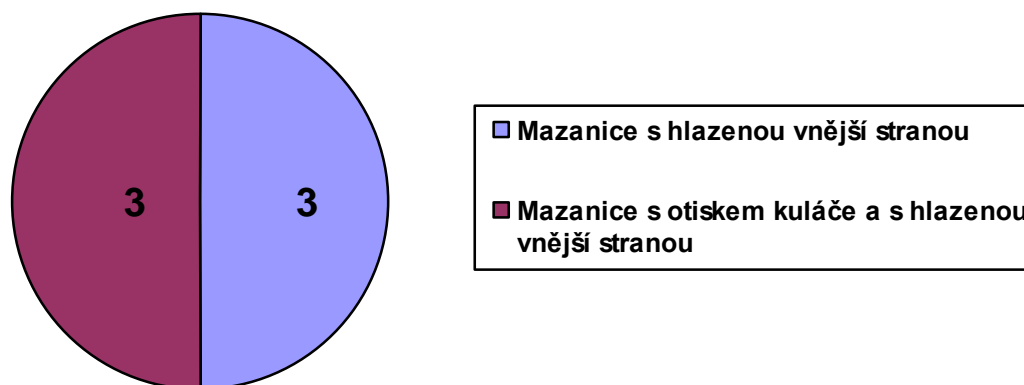
Ve výplni objektu byla nalezena mazanice o celkové hmotnosti 1 640g. Z toho 1 180g (6 jedinců) je možné dále klasifikovat (graf 21). Mazanice č. 13 [tab. 29:1], 14 [tab. 29:2] a 15 [tab. 29:3] mají jen hlazenou vnější stěnu. Mazanice č. 16 [tab. 29:4], 17 [tab. 29:5] a 18 [tab. 29:6] nejen hlazenou vnější stranu, ale i nesou otisk kuláče (graf 22). U mazanice s otiskem kuláče, můžeme předpokládat, že byly součástí nějaké kůlové konstrukce (obr. 5:2, 5 :5). Zbytek mazanice, jenž byl ve výplni objektu, nemá žádné pozůstatky otisků po konstrukci a

nenese stopy po druhotném přepálení. Jelikož rozměry a tvar objektu poukazují spíše na větší kůlovou jámu [viz kapitola 6.4.1.], lze pravděpodobně předpokládat, že mazanice, se dostala do výplně objektu post depozičními procesy [viz kapitola 4].

Graf. 21. Mazanice se stopami otisku či úpravy povrchu z objektu 1656.

Graf. 22. Zobrazení různých typů pozůstatků po konstrukci z objektu 1656.

Objekt 1690 [viz katalog; tab. 21:B]

Ve výplni objektu byla mazanice (120 g), která neměla žádné otisky po konstrukci a nenesla stopy druhotného přepálení.

Objekt 1746 [viz katalog; tab. 22]

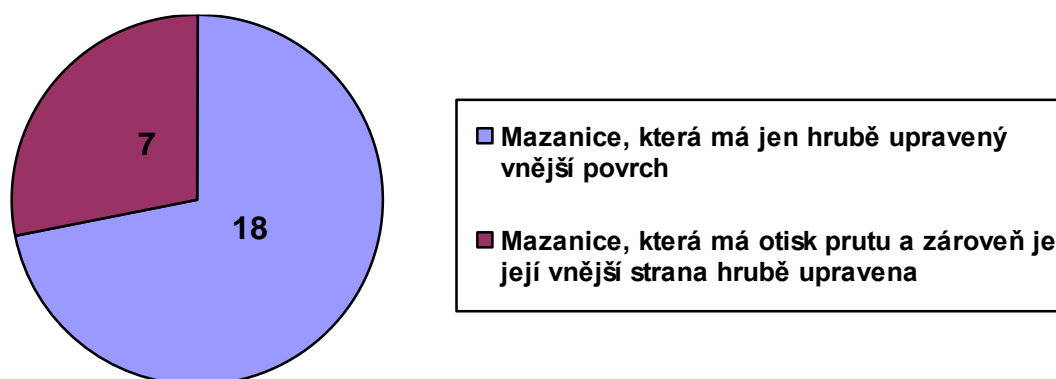
Ve výplni objektu byla nalezena mazanice o celkové hmotnosti 15 180g. Z toho 2 500g (25 jedinců) je možné dále klasifikovat (graf 23). Mazanice č. 19-36 [tab. 30] mají vnější stranu hrubě upravenou. Mazanice č. 37-43 [tab. 31] nesou pozůstatek otisku prutu a mají vnější stranu rovněž hrubě upravenou (graf 24). Zbytek mazanice, jenž byl ve výplni objektu, nemá žádné pozůstatky otisků po konstrukci a nenesla stopy po druhotném přepálení. Mazanice, která má jen hrubě upravenou vnější stranu a nevykazuje žádné otisky po konstrukčních prvcích, by mohla pravděpodobně pocházet z omazu vnější stěny stavby. Mazanice, jenž má

relikt otisku prutu a její vnější stěna je také hrubě upravena, by mola nepochybně být součástí nějakého vnějšího proutěného výpletu (obr. 5:6). Zbytek mazanice, jenž byl ve výplni objektu, nemá žádné pozůstatky otisků po konstrukci a nenesou stopy po druhotném přepálení. Nalezené množství mazanice by mohlo poukazovat na zbytek nějaké stavby. Celkový tvar objektu však neposkytuje přesnější určení jeho funkce [viz kapitola 6.4.1.], a proto i zde lze předpokládat, že mazanice, se dostala do výplně objektu post depozičními procesy [viz kapitola 4].

Graf. 23. Mazanice se stopami otisku či úpravy povrchu z objektu 1746.

Graf. 24. Zobrazení různých typů pozůstatků po konstrukci z objektu 1746.

15.2. Mazanice z lokality Mikulovice

Objekt 1 [viz katalog; tab. 38, 39]

Ve výplni objektu byla nalezena mazanice o celkové hmotnosti 3 252g. Z toho 2 552g (1 jedinec) je možné dále klasifikovat. Mazanici č. 1 je možné interpretovat jako mazanicovou kru [viz katalog; tab. 61:A:1]. Zbytek mazanice, jenž byl ve výplni objektu, nemá žádné pozůstatky otisků po konstrukci a nenesou stopy po druhotném přepálení.

Objekt 2 [viz katalog; tab. 40, 41]

Ve výplni objektu byla nalezena mazanice o celkové hmotnosti 2 400g. Z toho 220g (2 jedinci) je možné dále klasifikovat (graf 25). Mazanice č. 2 má otisk prutu a tedy by patrně mohla pocházet z výpletu stěny (obr. 5:6). Mazanice č. 3 má jen hrubě upravený povrch. Zbytek mazanice, jenž byl ve výplni objektu, nemá žádné pozůstatky otisků po konstrukci a nenese stopy po druhotném přepálení.

Graf. 25. Mazanice se stopami otisku či úpravy povrchu z objektu 2.

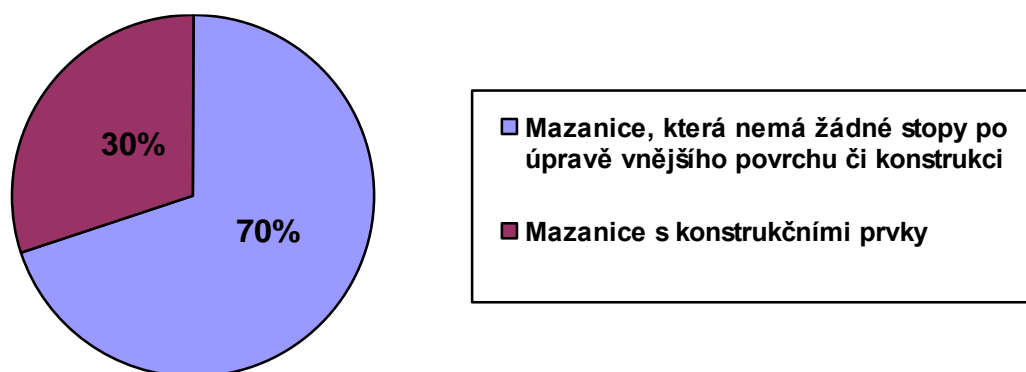

Objekt 17 [viz katalog; tab. 42, 43]

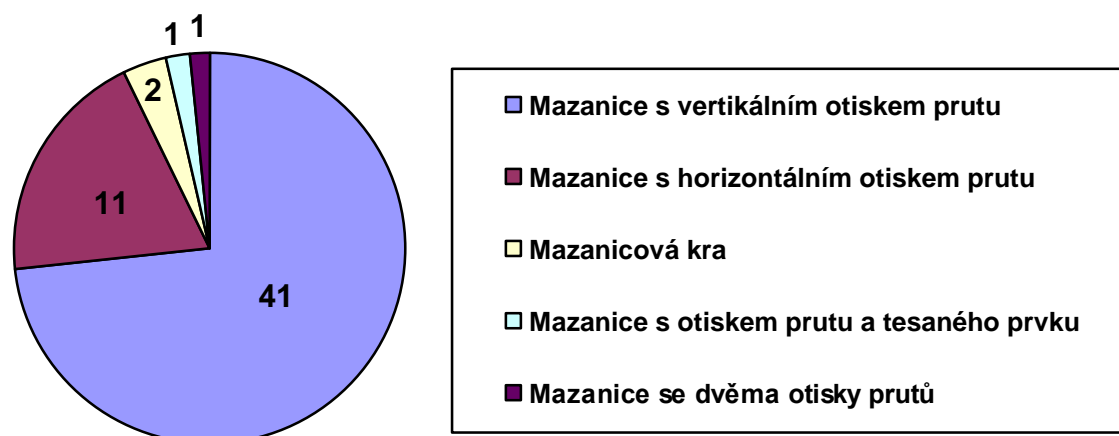
Ve výplni objektu byla nalezena mazanice o celkové hmotnosti 14 940g. Z toho 4 540g (56 jedinců) je možné dále klasifikovat (graf 26). Nejprve bych zmínil mazanici č. 60 [tab. 65:1] a č. 61 [65:2]. Tato mazanice byla přímo v terénu určena jako možný pozůstatek roštu. Bohužel žádné důkazy tomu nenasvědčují. Také samotná konstrukce pece a její specializace výroby, by popírali tuto domněnku [viz kapitola 6.3.]. Patrně mazanici můžeme určit jako mazanice kry. Mazanice č. 36 má otisk prutu i tesaného prvku [tab. 63:3]. Velmi zajímavý fragment je mazanice č. 37, kdy se podařilo zachytit neobvyklý konstrukční prvek. Jedná se o otisk dvou prutů, jenž jsou si téměř na sebe kolmé [tab. 63:4]. Další zkoumaná mazanice má více typů otisku prutu. Mazanice č. 4-33 [tab. 62], 34-35 [tab. 63:1,2], 38-44 [tab. 64:1-7] a 55-58 [tab. 64:18-21] má vertikální otisk prutu. Zatím co mazanice č. 45-54 [tab. 64:8-17] a 59 [tab. 64:22] má horizontální otisk prutu. Horizontální otisk prutu by mohl poukazovat na konstrukci, která byla podél stěn objektu a patrně její počáteční funkce byla zpevňovací. Z tohoto typu otisků je patrné, že nemohly být součástí roštu (graf 27). Velké množství fragmentů mazanice mělo na povrchu stopy CaCO_3 , čemuž odpovídá funkce objektu [viz

kapitola 6.3.]. Zbytek mazanice, jenž byl ve výplni objektu, nemá žádné pozůstatky otisků po konstrukci a nenesl stopy po druhotném přepálení.

Graf. 26. Mazanice se stopami otisku či úpravy povrchu z objektu 17.

Graf. 27. Zobrazení různých typů pozůstatků po konstrukci z objektu 17.

15.3. Mazanice z lokality Tuněchody

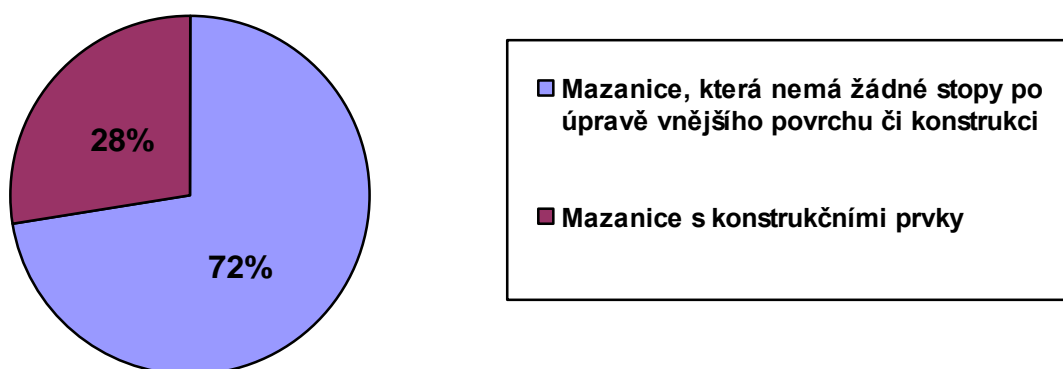
Výzkum z roku 1980

Objekt 1 [viz katalog; tab. 80]

Ve výplni objektu byla nalezena mazanice o celkové hmotnosti 1 820g. Z toho 500g (7 jedinců) je možné dále klasifikovat (graf 28). Mazanice č. 1 [tab. 85:B:4] a 7 [tab. 90:B:4] má otisk prutu a úprava povrchu vnější stěny je hrubá. Mazanice č. 2 [tab. 85:B:5] má rovněž pozůstatek otisku prutu, ale vnější povrch stěny je hlazený. Tyto typy mazanice by

pravděpodobně náležely k části stěny konstrukce (obr. 5:6). Zbývající mazanice č.3 [tab. 88:1], 4 [88:2], 5 [88:3] a 6 [88:4] nenesou stopy po otisku, ale mají hlazenou vnější stranu. Na povrchu vnější strany jsou patrné pozůstatky malty. Jedná se tedy o fragmenty pocházející z vnějšího zdiva neurčité konstrukce. Autor se výzkumu V. Vokolek se domnívá na základě archeologického materiálu ve výplni objektu, že se může jednat o pozůstatek zahluobené chaty, čemuž by i nepřímo odpovídaly nálezy mazanice. Ovšem tvar objektu nepotvrzuje tuto interpretaci [viz kapitola 6.4.4.]. Zbytek mazanice, jenž byl ve výplni objektu, nemá žádné pozůstatky otisků po konstrukci a nenesou stopy po druhotném přepálení.

Graf. 28. Mazanice se stopami otisku či úpravy povrchu z objektu 1.

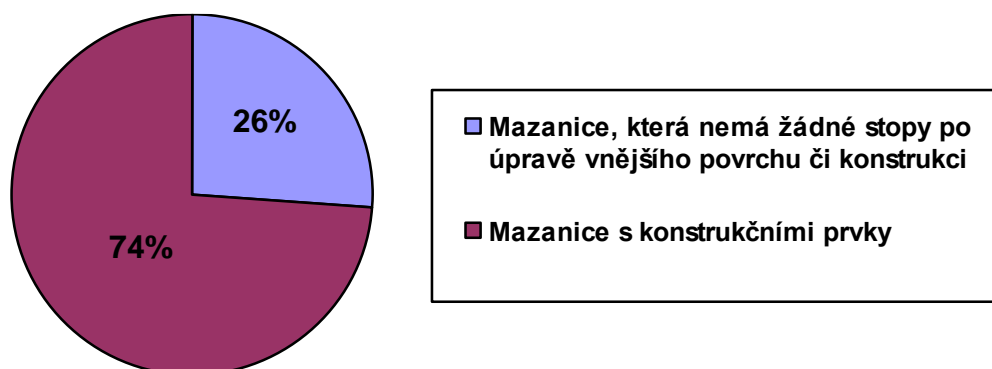

Výzkum z roku 1984

Objekt 1 [viz katalog; 91:B]

Ve výplni objektu byla nalezena mazanice o celkové hmotnosti 620g. Z toho 460g (7 jedinců) je možné dále klasifikovat (graf 29). Mazanice č. 8 [tab. 94:1], 10 [tab. 95:1] a 12 [tab. 95:3] má pozůstatek otisku prutu a vnější úpravu povrchu hlazenou. Další mazanice č. 9 [tab. 94:2], 11 [tab. 95:2], 13 [tab. 96:1] a 14 [tab. 96:2] má rovněž otisk prutu, ale její vnější povrch je hrubý. Fragmenty mazanice lze nepochybně určit jako zbytky stěny s proutím (obr. 5:6). Zbytek mazanice, jenž byl ve výplni objektu, nemá žádné pozůstatky otisků po konstrukci a nenesou stopy po druhotném přepálení.

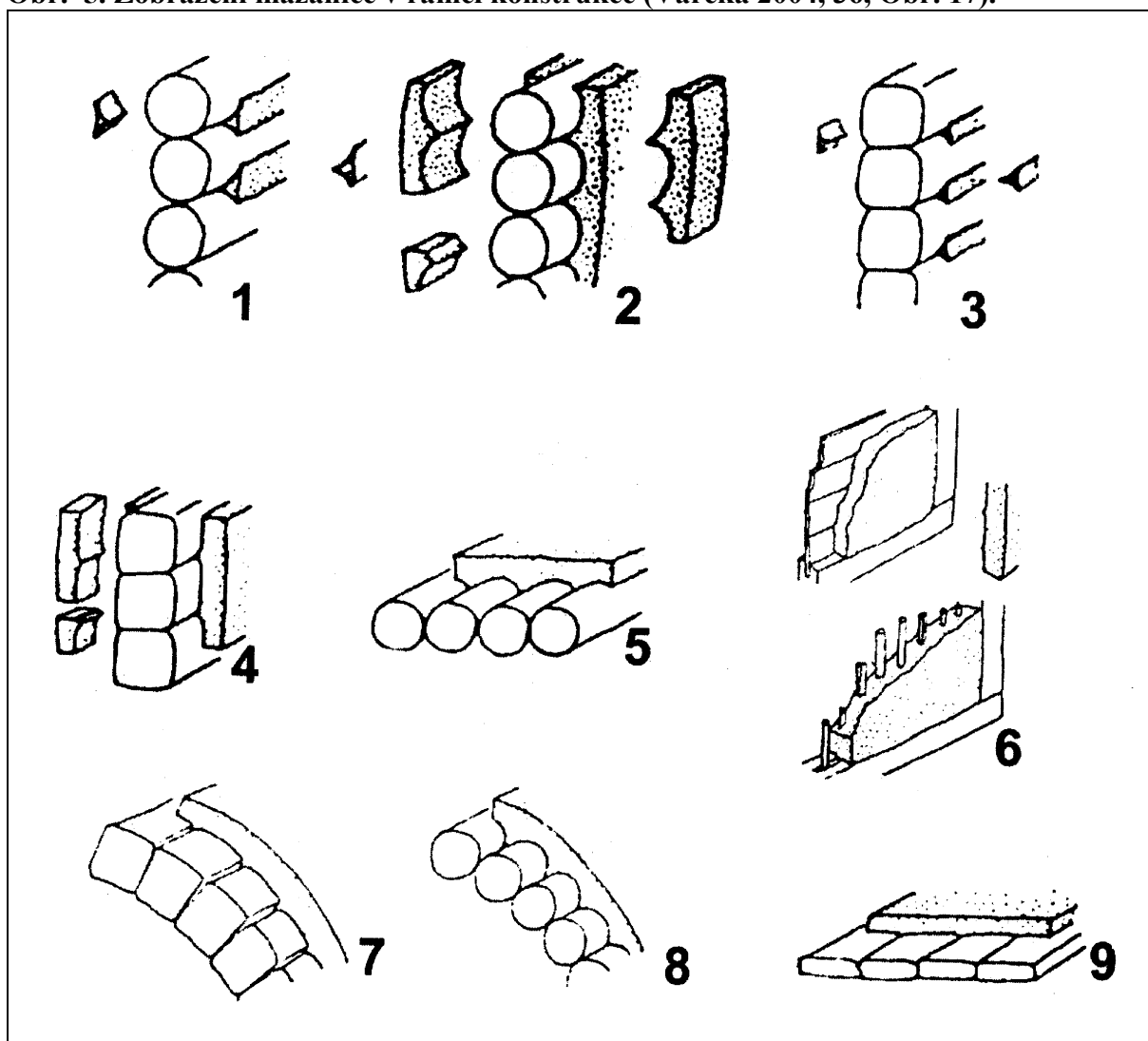
Graf. 29. Mazanice se stopami otisku či úpravy povrchu z objektu 1.

Objekt 3 [viz katalog]

Ve výplni objektu byla nalezena mazanice o celkové hmotnosti 100g. Z toho 40g (2 jedinci) je možné dále klasifikovat. Mazanice č. 15 má otisk prutu a její vnější povrch je hlazený. Mazanice č. 16 má naopak otisk tesaného prvku a její vnější povrch je hlazený. Bohužel se nedá určit nic bližšího, jelikož objekt je popsán jen slovně a z jeho výplně není příliš mnoho archeologického materiálu.

Obr. 5. Zobrazení mazanice v rámci konstrukce (Vařeka 2004, 36, Obr. 17).

14. Závěr

V oblasti tzv. Mikulovické planiny, která leží mezi Pardubicemi a Chrudimí, lze doložit osídlení z doby římské na 7 lokalitách (Blato, Dražkovice, Dřenice, Mikulovice, Ostřešany, Třebosice a Tuněchody). Podařilo se zmapovat zkoumané sídlištní aktivity, u některých bylo možné určit, i jejich alespoň přibližnou polohu. Sídlištní areály vytvářejí určitá regionální seskupení, která se během doby římské měnila. Nelze však jednoznačně doložit jakým způsobem postupovalo osídlení v analyzovaném území postupovalo, což je způsobeno kvalitou získaných informací. Z toho rovněž vyplývá, že nelze podrobně sledovat prostorové souvislosti.

V regionu byly objeveny různé nemovité památky. Nejprve bych zmínil nález studny z Dražkovic. Výplň studniční jámy byla podrobena přírodovědným analýzám. Objekt byl s přibližně do konce 2. stol. (Sedláček a kol. 2008). Výsledky přírodovědných expertíz také odhalily možnou podobu krajiny v době existence studny, respektive před její destrukcí.

Dalším významným objevem je vápenná pec z Mikulovic. Její účel je velmi obtížné prokázat, avšak na základě experimentu a technologie výroby lze pravděpodobně objekt považovat jako pozůstatek zařízení na výrobu vápna. Na sídlišti byly pomocí detektoru kovů objeveny i různé kovové nálezy. Bohužel pocházejí především z kulturní vrstvy, a proto je jejich výpovědní hodnota je značně snížena.

Z celého prostoru máme dohromady jen necelých 1000 keramických zlomků. Keramický soubor je příliš fragmentární pro citlivější chronologické zařazení a rovněž nemůže poskytnout podrobné informace o vzájemných vztazích lokalit. Tuto skutečnost znesnadňuje fakt, že část materiálu byla získána povrchovou prospekcí. Upozornil bych zde hlavně na větší soubor importované římsko-provinciální keramiky a na fragment terry sigillaty, které byly objeveny na sídlišti v Mikulovicích. Keramika z římských provincií je dochována jen ve zlomcích, a proto nelze rekonstruovat původní tvar nádoby. Fragment terry sigillaty byl probádán pečlivěji, jelikož mohl poskytnout více informací (viz příloha č. 2).

V oblasti jsou doloženy další sporadické sídlištní aktivity, které můžeme pozorovat už z časné doby římské, respektive stupně A (Blato). Nejvíce nálezů však můžeme určit do 2. pol. 2.- 1. pol. 3. stol. n.l. (Dřenice, Dražkovice, Mikulovice, Ostřešany, Třebosice a Tuněchody). Četnost lokalit z toto období poukazuje, na velmi intenzivní osídlení.

Dále máme doloženo osídlení z mladší doby římské (Tuněchody – výzkum z roku 1980) i s přesahy do pozdní doby římské a počátků stěhování národů (Tuněchody – výzkum z roku 1984, Dražkovice – objekt 1746).

Na konec lze ještě zmínit, že fragmenty mazanice bohužel neposkytly nové informace o struktuře staveb z doby římské (ústní podání P. Vařeky). Lze však zmínit zlomky mazanice z vápenné pece, která nesla zvláštní typ otisku, což by mohlo nasvědčovat určitému typu konstrukce (ústní podání P. Kosa) [viz kapitola 6.3.]. Další fragmenty mazanice pravděpodobně nesou zbytky omítnutí s příměsí vápna (Tuněchody – výzkum z roku 1980 – obj.1).

V oblasti nadále probíhají intenzivní záchranné výzkumy, a proto je možné, že se v průběhu času mohou objevit nové informace, které by mohly pomoci lépe poznat sídlištní strukturu v regionu v době římské.

Seznam použité literatury

Almgren, O. 1923: *Studien über Nordeuropäische Fibelformen der ersten nachchristlichen Jahrhunderte mit Berücksichtigung der provinzial-römischen und südrussischen Formen*, Mannus-Bibliothek Nr. 32. Leipzig.

Beková, M - Droberjar, E. 2005: bohatý ženský kostrový hrob z mladší doby římské ve Slepoticích (Pardubický kraj), *Archeologie ve středních Čechách* 9, 401-439.

Beková, M. 2006: *Sídliště z počátku doby římské ve Slepoticích, okr. Pardubice*. In: Droberjar, E. – Lutovský, M. (eds.): *Archeologie barbarů 2005*, Ústav archeologické památkové péče středních Čech, Praha, 361-364.

Berkovec, T. – Kos, P. 2002: *Vyškov (okr. Vyškov)*, PV 43, 245.

Bemmann, J. 2003: *Liebersee. Ein polykultureller Bestattungsplatz an der sächsischen Elbe*, Veröffentlichungen des Landesamtes für Archäologie mit Landesmuseum für Vorgeschichte, Bd. 39, Dresden, 9- 32.

Bónis, É. B. 1970: *A Brigetioi sávós kerámia*, *Folia archaeologica* XXI, 71-90.

Böhm, J. 1926-1927: *Drobné prehistorické nálezy I.*, PA, 35 46-63.

Böhm, J. 1927: *Pardubicko v době předhistorické*, *Věstník musejního spolku v Pardubicích* 1926, Pradubice, 3-6.

Böhme, A. 1972: *Die Fibeln der Kastelle Saalburg und Zugmantel*, *Saalburg Jahrbuch* 29, 5-112.

Břicháček, P. – Charvát, P. – Matoušek, V. 1983: *Zpráva o záchranném výzkumu v Berouně 1979-1980*, AR XXXV/4, 377-386.

Břicháček, P. – Košnar, L. 1998: *Sídliště z doby římské v Berouně-Závodí*, *Praehistorica* XXIII, 61-93.

Bureš, M. 1989: *Pec na pálení vápna laténsko-římského horizontu v Bubenči*, *Archaeologica Pragensia* 10, 63-76.

Čurda, T. 1996: *Pravěk Pardubicka a raná doba dějinná ve sbírce pardubického muzea, I-III*, (rkp. práce uložena na katedře FFMU Brno). Brno.

Dąbrowska, T. 1997: *Kamieńczyk. Ein Gräberfeld der Przeworsk-Kulture in Ostmasowien*, *Monumenta archaeologica barbarica* III. Kraków.

Demek, J. a kol. 1987: *Hory a nížiny*. Praha.

Diviš Čístecký, V. 1885: *Hroby z Dražkovic*, *PA XIII*, 31-38.

Diviš Čístecký, V. 1900 -1901: *V kruhovce Mikulovické*, *PA XIX*, 357.

Diviš Čístecký, V 1917: *Památky Pardubic a okolí*. Pardubice.

Domečka, L. 1929: *Předhistorické nálezy z let 1919 až 1928 ve vlastivědném museu pro východní Čechy v Chrudimi*, *Vlastivědný sborník historický* 4, 34-37.

Droberjar, E. 1988: *Sídliště z doby římské ve Vlčnově-Dolním Němčí a projevy římského imperia ve středním Pomoraví*, (rkp. SVOČ, ulož. na ÚAM FFMU). Brno, Masarykova univerzita.

Droberjar, E. 1993: *Die römische Keramik vom Burgstall bei Mušov, Mähren*, *Archaeologica Austriaca* 77, 39-87.

Droberjar, E. 1996: *Studie k relativní chronologii germánských sídlišť starší doby římské na Moravě I.-II.*, Praha-Brno.

Droberjar, E. 1997: *Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren*. FAP 21, Praha.

Droberjar, E. 1999a: *Dobřichov-Pičhora. Ein Brandgräberfeld der älteren römischen Kaiserzeit in Böhmen*, (Ein Beitrag zur Kenntnis des Marbod-Reichs). FAP 23. Pragae.

Droberjar, E. 1999b: *Od plaňanských pohárů k vinařické skupině. Kulturní a chronologické vztahy na území Čech v době římské a v časné době stěhování národů*, Sborník Národního muzea v Praze. Řada A. historie. LIII/1. Praha.

Droberjar, E. – Prostředník, J. 2004: *Turnov-Maškovy zahrady – germánský dvorec ze 3. století*, PA XCV, 31-106.

Dolenz, H. 1998: *Eisenfunde aus der Stadt auf dem Magdalensberg*, Kärntner Museumsschriften 75. Archäologische Forschungen zu den Grabungen auf dem Magdalensberg 13. Klagenfurt.

Ettlinger, E. 1973: *Die römischen Fibeln in der Schweiz*. Bern.

Exner, K. 1941: *Die provinzialrömischen Scheibenfibeln der Rheinlande*, BerRGK 29, 1939, 31-121.

Faltysová, H. – Bárta, F. a kol. 2002: *Pardubicko. Chráněná území ČR, svazek IV*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno. Praha.

Felcman, J. 1899: *Archeologická vycházka do východních Čech*, PA XVIII, 411-424.

Feugère, M. 1985: *Les fibules en Gaule Méridionale de la conquête à la fin du ve s. ap. J.-C.*, Revue archéologique de Narbonnaise Suppl. 12. Paris.

Gall, F. 2005: *Zwei Gräberfelder von Roten Berg bei Loitsche, Ldkr. Ohrekreis. Beiträge zur späten Römischen Kaiser- bis Völkerwanderungszeit und zur späten Bronze- bis frühen Eisenzeit im Mittelbegebiet*, Veröffentlichungen des Brandenburgischen Landesmuseums für Ur- Frühgeschichte Potsdam, 59. Halle an der Saale.

Gaspar, N. 2007: *Die Keltischen und gallo-römischen Fibeln vom Titelberg. Dossiers D'archeologie XI*. Luxembourg.

Gassner, V. 1990: *Gelb Keramik aus datierten Fundkomplexen in Carnuntum*, Carnuntum Jahrbuch 1989, 133-161.

Geisler, H. 1971: *Urnengräber der zweiten Jahrhunderts von Cammer, Kr. Belzig*, Veröffentlichungen des Museums für Ur- und Frühgeschichte Potsdam 6, 75-87.

Ginalski, J. 1991: *Ostrogi kabłkowe kultury przeworskiej. klasyfikacja typologiczna*, Przegląd archeologiczny 38, 53-84.

Godłowski, K. 1970: *The chronology of the late roman period and early migration period in central Europe*, ZNUJ CCXVII. Prace Archeologiczne 11. Kraków.

Godłowski, K. – Wichman, T. 1998: *Chmielów Piaskowy. Ein Gräberfeld der Przeworsk-Kultur im Świętokrzyskie-Gebirge*, Monumenta archaeologica barbarica VI. Kraków.

Gojda, M. 2000: *Archeologie krajiny*. Praha.

Halama, J. 2006: *Polozapomenuté nálezy z doby římské z Letů u Dobřichovic, okr. Praha-západ*. In: Droberjar, E. – Lutovský, M. (eds.): *Archeologie barbarů 2005*, Ústav archeologické památkové péče středních Čech. Praha, 337-360.

Hellich, J. 1920-1921: *Nový příspěvek ke kultuře žárových laténských hrobů na Horkách u V. Opolan*, PA XXXII, 103-110.

Hobohm-Berg, S. 2004: *Die germanische Siedlung Göritz, Lkr. Oberspreewald-Lausitz*. Wünsdorf.

Holodňák, P. 1991: *Záchranný archeologický výzkum v Soběsukách (okr. Chomutov) v letech 1985-1988: předběžná zpráva*, AR XLIII, 423-435.

Hrubý, V. 1957: *Slovanské kostěné předměty a jejich výroba na Moravě*, PA XLVIII, 118-217.

Chytrá, H. 2005: *Přesleny jako součást výbavy hrobů doby římské v Čechách, na Moravě a na jihozápadním Slovensku*. (rkp. bakalářské práce, ulož na ÚAM FF MU). Brno, Masarykova univerzita.

Jahn, M. 1921: *Der Reitersporn. seine Entstehung und früheste Entwicklung*, Mannus Bibliothek 21. Leipzig.

Jančo, M. 2001: *Nálezy lámp doby římské v Čechách*, PA XCII/1, 165-183.

Jančo, M. 2002: *Príspevok k pravekým sídliskám v Čechách. Polozemnice typu Leube C2, C2/D2 a D3*, Archeologie ve středních Čechách 6/2, 367 – 407.

Jančo, M. 2003: *Rímsko-provinciálna úžitková keramika v Čechách*, Archeologie ve středních Čechách 7, 261-318.

Jansová, L. 1960: *Studně na laténských oppidech II*, PA 51, 136-180.

Jílek, J. 2008: *Nálezy z doby římské z Blata (okr. Pardubice)*, Východočeský sborník historický 15, 39-45.

Jílek, J. – Košťál, J. – Vokáč, M. 2007: *Prosiměřice (okr. Znojmo)*, PV 48, 400-402.

Kalferst, J. – Sigl, J. 1985: *Archeologické nálezy v roce 1984*, Zpravodaj KMVČ XII/1, 5-20.

Kalferst, J. – Sigl, J. – Vokolek, V. 1989: *Archeologické nálezy získané v letech 1987-1988*, Zpravodaj KMVČ XVI/1, 3-19.

Kalferst, J. – Sigl, J. – Vokolek, V. 1990: *Nové archeologické přírůstky KMVČ v Hradci Králové v roce 1989*, Zpravodaj KMVČ XVII/1, 3-21.

Kašpárek, F. 2008: *Germánské sídliště z doby římské ve Slatinicích na Olomoucku*. In: Droberjar, E. – Komoróczy, B. – Vachútová, D. (eds): *Barbarská sídliště. Archeologie barbarů 2007. Chronologické, Ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů*, 177-200. Brno.

Kaván, J 1980: *Technologie zpracování parohové a kostěné suroviny*, AR XXXII/3, 280-305.

Klanicová, S. – Komoróczy, B. 2008: *Terra sigillata z germánských sídlištních objektů na lokalitě Klentnice*, Zborník Slovenského národného múzea C II, 277-292.

Kolník, T. 1961: *Pohrebisko v Bešeňove*, SIA IX, 219-300.

Kolník, T. 1962: *Nové sídliskové nálezy z doby římskej na Slovensku*. AR 14, 344-368, 371-380, 385-397.

Kolník, T. 1998: *Haus und Hof im quadischen Limesvorland*. In: Leube, A. (ed.): *Haus und Hof im östlichen Germanien*. Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie Band 50, Schriften zur Archäologie der germanischen und slawischen Frühgeschichte 2. Bonn, 144 – 159.

Kolník, T. – Varsik, V. – Vladár, J. 2005: *Branč, objekt 60*. Zborník Slovenského národného múzea XCIX, 313-323.

Kolník, T. – Varsik, V. – Vladár, J. 2007: *Branč. Germánská osada z 2. a 4. storočia*. Nitra

Komoróczy, B. 1999: *Zpráva o výzkumu fortifikace římského krátkodobého tábora a objektů sídliště z doby římské na lokalitě Mušov-Na pískách v letech 1995-1996*, PV 39, 165-196.

Komoróczy, B. 2002: *Das römische temporäre Lager in Modřice (Bez. Brno-venkov)*. In: Kuzmová, K. – Pieta, K. – Rjtár, J. (eds.): *Festschrift für T. Kolník zum 70. Geburtstag*. Nitra, 129-142.

Koutecký, D. – Venclová, N. 1979: *K problematice osídlení severozápadních Čech v době laténské a římské. Sídlíště Počerady I a II*, PA LXX/1, 42-130.

Körner, G. 1939: *Der Urnenfriedhof von Rebenstorf im Amte Lüchow*. Hildesheim und Leipzig.

- Krekovič, E. 1981: *Rímska importovaná keramika na Slovensku*, SIA XXIX/2, 359-373.
- Kudrna, K. 1926: *Přehled dějin předhistorických na Chrudimsku*. In: Hanuš, V. (ed.): *Chrudimsko a Nasavrcko. Díl IV*. Chrudim.
- Kuchařík, M. – Bureš, M. - Pleinerová, I. – Jiřík, J. 2008: *Nové poznatky k osídlení západního okraje Prahy v 5. století*. In: Droberjar, E. – Komoróczy, B. – Vachútová, D. (eds): *Barbarská sídliště. Archeologie barbarů 2007. Chronologické, Ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů*, Brno, 201-232.
- Kuna, M. a kol. 2004: *Nedestruktivní archeologie*. Praha.
- Laser, R. – Leineweber, R. 1991: *Die römischen Importfunde der Altmark*, Jahresschrift für Mitteldeutsche Vorgeschichte 74, 191-282.
- Leube, A. 1992: *Studien zu Wirtschaft und Siedlung bei den germanischen Stämmen im nördlichen Mitteleuropa während des 1. – 5./6. Jh. u. Z.* EAZ 1, str. 130 – 146.
- Lüssner, M. 1859: *Archeologické zprávy z Chrudimi*, PA III, 44-45.
- Mikulková, B. 2005: *Záchranný výzkum sídliště z doby římské ve Chvalkovicích (okr. Vyškov)*, Pravěk NŘ 13 (2003), Brno, 351-376.
- Motyková-Šneidrová, K. 1963: *Die Anfänge der römischen Kaiserzeit. in Böhmen*, FAP 6. Praha.
- Motyková-Šneidrová, M. 1964: *Příspěvek ke studiu výrobků z kosti v době římské v Čechách*, ASM 1, 202-210,
- Motyková-Šneidrová, K. 1965: *Žárové pohřebiště z Tvršic na Žatecku*, PA LVI/1, 115-148.
- Motyková-Šneidrová, K. 1967: *Weiterentwicklung und Ausklang der älteren römischen Kaiserzeit in Böhmen*, FAP 11. Praha.

Motyková, K. 1981: *Osídlení ze starší doby římské u Dolních Břežan. Příspěvek k problematice výzkumů germánských sídlišť a jejich interpretace*, AR 33/5 , 504-533.

Motyková, K. – Pleiner, R. 1987: *Die römerzeitliche Siedlung mit Eisenhütten in Ořech bei Prag*, PA LXXVIII, 371-448.

von Müller, A. 1957: *Formenkreise der älteren römischen Kaiserzeit im Raum zwischen Havelseenplatte und Ostsee*. Berlin.

Neustupný, E. 2007: *Metoda archeologie*. Plzeň.

Nohejlová-Prátová, E. 1955: *Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku I. díl*. Praha.

Ohlhaber, H. 1939: *Der germanische Schmied und Werkzeug*, Hamburger Schriften zur Vorgeschichte und Germanischen Frühgeschichte 2, 1-103.

Papineschi, J. – Tér, R. – Tichý, R. 2004: *Třetí kampaň archeologického výzkumu v cihelně Tuněchody (dobývací prostor Úhřetice I.) v roce 2003*, Zpravodaj muzea v Hradci Králové piš zkratky nebo rozepisuj 30, 111-124.

Pernička, R. M. 1971: *K rekonstrukci vývoje keramiky v době římské na Moravě*. SPFFBU-E 16, 133-146.

Pescheck, Ch. 1936: *Brunnen aus der Wandalenzeit*, Altschlesien VI, 254-268.

Peschek, Ch. 1978: *Die germanischen Bodenfunde der römischen Kaiserzeit im Mainfranken*. München.

Peškař, I. 1961: *Nové poznatky o obytných stavbách na moravských sídlišťích z doby římské*, PA 52, 414-422.

Peškař, I. 1972: *Fibeln aus der römische Kaiserzeit in Mähren*. Praha.

- Peškař, I. 1978: *Starší doba římská na Moravě*, ZČSSA 20/3, 55-83.
- Petrtyl, J. 1956: *Soupis nálezů mincí na Chrudimsku*, NS III, 232-257.
- Petrtyl, J. – Šebek, F. 1970: *Historická dokumentárnost nálezů mincí na Pardubicku a Chrudimsku*. Pardubice.
- Philippe, J. 1999: *Les fibules de Seine-et-Marne du 1er siècle av. J.-C. au 5e siècle ap. J.-C.*, Mémoires archéologiques de Seine-et-Marne. n° 1. Châlons-en-Champagne.
- Pieta, K. 1982: *Die Púchov-Kultur*. Nitra.
- Pieta, K. 2002: *Kováčstvo v dobe rímské a v dobe sťahovania narodov na Slovensku*, Štud. Zvesti Arch. Ustav. SAV. 35, 61-76.
- Pietsch, M. 1983: *Die römischen Eisenwerkzeuge von Saalburg, Feldberg und Zugmantel*, Saalburg Jahrbuch 39, 5-132.
- Pleiner, R. 1959: *Osada se železárnami z mladší doby římské v Tuchlovicích*, PA L, 158 – 142.
- Pleinerová, I. 1995: *Opočno. Ein Brandgräberfeld der jüngeren und späten Kaiserzeit in Nordwestböhmen*. Krakow.
- Pleinerová, I. 2005: *Studny z doby stěhování národů v Hostivici-Paloukách (okr. Praha-západ)*, PA 96, 105-126.
- Rey-Vodoz, V. 1998: *Les fibules. Beiträge zum römischen Oberwinterthur - Vitudurum 8*, Monographien der Kantonsarchäologie Zürich 30. Zürich.
- Riha, E. 1979: *Die römischen Fibeln aus Augst und Kaiseraugst*, Forschungen in Augst Bd. 3. Augst.

Riha, E. 1994: *Die römischen Fibeln aus Augst und Kaiseraugst Die Neufunde seit 1975*, Forschungen in Augst Bd. 18. Augst.

Richter, M. 1958: *Pravěk Kostelecka a nové archeologické nálezy*. In: Hradecký kraj. Sborník statí o přírodních a dějinných proměnách severovýchodních Čech. Hradec Králové, 125-134.

Rosůlek, F. K. 1903: *Pardubicko-Holicko-Přeloučsko I*. Pardubice.

Rosůlek, F. K. 1903/04: *Pardubicko, Holicko, Přeloučsko I. Přírodní poměry*. Pardubice.

Rosůlek, F. K. 1915-1916: *Předhistorické památky, objevené v letech 1914-1915*. Musejní spolek v Pardubicích 1915-1916.

Ruttkay, A. 1984: *O počiatkoch pálenia vápna v Považskom Inovci*. In: Habovštiak, A.(ed.): *Zborník prác Ludmile Kraskovskej (k životnému jubileu)*, 236-254. Bratislava

Rybová, A. 1976: *Význam stredoevropskej produkcie keramiky na kruhu pro dejiny Čech ve 4.-5. stol. n.l.*, PA LXVII/1, 85-114.

Rybová, A. 1979: *Plotišť nad Labem. Eine Nekropole aus dem 2.-5. Jahrhundert U.Z., Teil I*, PA LXX/2, 353-508.

Rybová, A. 1980: *Plotišť nad Labem. Eine Nekropole aus dem 2.-5. Jahrhundert U.Z., Teil II*, PA LXXI/1, 93-224.

Rybová, A. 2006: *Zničený hrob bojovníka z 2. stol. n. l. v Mělicích u Přelouče*. In: Sedláček, R. – Sigl, J. – Vencl, S. (eds): *Vita archaeologica. Sborník Víta Vokolka*, 239-421. Pardubice.

Sakař, V 1985: *O keramice římských provincií (kromě sigillat)*. *Die Gefäßkeramik der römischen Provinzen (ausser sigillaten)*.

Zprávy České spol arch. doplň zkratku Praha.

Sakař, V. 1978: *Spotřební keramika římských provincií v českých nálezech*, časopis NM – řada historická CXLVII, číslo 3-4, 121-146.

Salač, V. (ed.) 2008: *Starší doba římská*. In.: *Archeologie pravěkých Čech/8. Doba římská a stěhování národů*, Archeologický ústav AV ČR, Praha, 11-126.

Sedláček, R. 2006: *Záchranný archeologický výzkum při výstavbě silnice I/37 Jeničánky-Medlešice v roce 2004 a 2005*, Zpravodaj muzea v Hradci Králové zkratka? 32, 90-98.

Sedláček, R. – Beneš, J. – Čejková, A. – Kolář, T. – Komárková, V. – Kyncl, T. – Novák, J. – Nováková, K. – Světlík, I. 2008 : *Studna z doby římské z Dražkovic u Pardubic: komplexní archeologická a archeobotanická analýza*. In. Beneš, J.- Pokorný, P (eds.): *Bioarcheologie v České republice*. České Budějovice-Praha, 285-330.

Sedláček, R. – Halama, J. – Jílek, J. 2008: *Nové germánské sídliště s nálezem terry sigillaty v Mikulovicích, okr. Pardubice*. In: Droberjar, E. – Komoróczy, B. – Vachútová, D. (eds.) *Archeologie barbarů 2008: Barbarské sídliště. Chronologické, ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů*. Brno, 161-176.

Sellye, I. 1939: *Les bronzes émaillés de la Pannonia Romaine*, DissPann II 8, Budapest.

Schmidt, B. 1963: *Das spätkaiserzeitlich-frühvölkerwanderungszeitliche Brandräberfeld von Butzow, Kreis Brandenburg-Land, I. Teil*, Veröffentlichungen des Brandenburgischen Landesmuseums für Ur- Frühgeschichte Potsdam 2, 68-88.

Schöneburg, P. 1996: *Neue Aspekte zum Brunnenbau im germanischen Dorf von Dallgow-Döberitz, Lkr. Havelland*, Veröffentlichungen des Brandenburgischen Landesmuseums für Ur- Frühgeschichte Potsdam 30, 141-152.

Sigl, J. - Vokolek, V. 1977: *Záchranné výzkumy, terénní průzkumy a další akce AO K MVČ v roce 1976*, Zpravodaj K MVČ IV/2, 3-11.

Sigl, J. – Vokolek, V. 1978: *Záchranné výzkumy a další terénní akce AO K MVČ provedené v roce 1977*. Zpravodaj K MVČ V/1, 3-11.

Sigl, J. – Vokolek, V. 1979: *Záchranné výzkumy a jiné akce v terénu provedené v roce 1978*, Zpravodaj K MVČ VI/I, 3-10.

Sigl, J. – Vokolek, V. 1983: *Nové archeologické nálezy v roce 1982*, Zpravodaj K MVČ X/1, 5-11.

Sigl, J. – Vokolek, V. 1986: *Archeologické nálezy v roce 1985*, Zpravodaj K MVČ v Hradci Králové. XIII/1, 5-23.

Sigl, J. 1987: *Tuněchody, okr. Chrudim*, Výzkumy v Čechách 1984-1985, 215.

Sigl, J. – Vokolek, V. 1987: *Dřenice, o. Bylany, okr. Chrudim*. Výzkumy v Čechách 1984-1985, 45.

Sigl, J. 1989: *Třebosice, o. Starý Matěrov, okr. Pardubice*, Výzkumy v Čechách 1986-1987, 255.

Sigl, J. – Vokolek, V. 1995: *Mikulovice*, Výzkumy v Čechách 1990/2, 203-204.

Sigl, J. 2006: *Příspěvek k problematice plošných archeologických odkryvů*. In: Sedláček, R. – Sigl, J. – Vencl, S. (eds.): *Vita archaeologica. Sborník Víta Vokolka*, Hradec Králové – Pardubice, 283-308.

Sklenář, K. 1965: *Pec na pálení vápna ze starší doby římské v Brozánkách*, AR XVII, 93-96.

Sklenářová, Z. 2005: *Obytné stavby doby bronzové – otázky stavebního a konstrukčního vývoje* (rkp. diplomové práce, ulož. na FF KU). Praha, Karlova univerzita.

Šneidrová, K. 1954: *Osady starší doby římské po stránce stavební*, AR VI, 227 – 240, 286 – 287, 395.

Staňková, V. 2007: *Objekt s doklady tkalcovské výroby z počátku doby římské ze sídliště ve Slepoticích u Pardubic*, (rkp. 2. seminární práce, ulož. na ÚAM FF MU). Brno, Masarykova univerzita.

Svoboda, B. 1940: *Pardubický kraj v pravěku*. In: *Pardubice MCMLX*, Pardubice, 14-24.

Svoboda, B. 1948: *Čechy a římské impérium*. Sborník Národního musea v Praze , sv. II, řada A-historická. Praha.

Svoboda, B. 1965: *Čechy v době stěhování národů*. Praha.

Šalová, M. 2008: *Osídlení bývalého okresu Pardubice v době římské*, (rkp. bakalářská práce, ulož. na Filozoficko-přírodovědecké fakultě v Opavě). Opava, Slezská univerzita.

Šulová, L. 2006: *Osídlení z časné doby římské na katastru u Horoměřic, okr. Praha-západ*. In: Droberjar, E. – Lutovský, M. (eds.): *Archeologie barbarů 2005*, Ústav archeologické památkové péče středních Čech. Praha, 319-336.

Tejral, J. 1969: *Keramické nálezy z doby římské v Hraběticích, okr. Znojmo*. AR 21, 525 – 534.

Tejral, J. 1975: *Die Probleme der späten römischen Kaiserzeit*, Studie ČSAV v Brně III/2.Brno.

Tejral, J. – Jelínková, D. 1980: *Nové nálezy z doby římské v Brodě nad Dyjí*, AR XXXII, 394-412.

Tejral, J. 1985: *Naše země a římské Podunají na počátku stěhování národů*, PA LXXVI, 308 – 397.

Tejral, J. 1992: *Die Probleme der römisch-germanischen Beziehungen unter Berücksichtigung der neuen Forschungsergebnisse im niederösterreichisch-südmährischen Thayaflussgebiet*. Bericht der Römisch-Germanischen Kommission 73, 377-468.

Tejral, J.1998a: *Die Besonderheiten der germanischen Siedlungsentwicklung während der Kaiserzeit und der frühen Völkerwanderungszeit in Mähren und ihr Niederschlag im archäologischen Befund*. In: Leube, A. (ed.): *Haus und Hof im östlichen Germanien*.

Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie Band 50, Schriften zur Archäologie der germanischen und slawischen Frühgeschichte 2, Bonn, 181-207.

Tejral, J. 1998b: *Die Grundprobleme der kaiserzeitlichen Fibelforschung im nordanubischen Raum*. In: J. Kunow (ed.): *100 Jahre Fibelformen nach Oscar Almgren Internationale Arbeitstagung 25.-28. Mai 1997 in Kleinmachnow Land Brandenburg 5* (Wünsdorf 1998). *Forschungen zur Archäologie im Land Brandenburg 5*, 387-398.

Tejral, J. 1999: *Archäologisch-kulturelle Entwicklung im norddanubischen Raum am Ende der Spätkaiserzeit und Anfang der Völkerwanderungszeit*. In: Tejral, J. – Pilet, Ch. – Kazanski, M. (eds): *L'Occident romain et l'Europe centrale à l'époque des Grandes Migrations*, Spisy archeologického ústavu AV ČR Brno. Brno, 205-271.

Tejral, J. 2002: *Die Sporen (B1–B 17)*. In: Peška, J. - Tejral, J. (edd): *Das Germanische Königsgrab von Mušov in Mähren*. Teil 1. RGZM. M 55 (1). Mainz, 141-188.

Tejral, J. 2006: *Die germanische Giessereiwerkstatt in Pasohlávky (Bez. Břeclav). Ein Beitrag zur Frage der Fernhandels- und Kulturbeziehungen nach den Markomannenkriegen*, PA XCVII, 133-170.

Tejral, J. 2008: *Ke zvláštnostem sídlištního vývoje v době římské na území severně od středního Dunaje*. In: E. Droberjar – B. Komoróczy – D. Vachútová (eds.): *Barbarská sídliště*, Archeologie barbarů 2007. Spisy archeologického ústavu AV ČR, Brno 37. Brno, 67-98.

Thomas, S. 1966: *Die provinzialrömischen Scheibenfibeln der römischen Kaiserzeit im freien Germanien*, Berliner Jahrbuch für vor-und frühgeschichte 6, 119-178.

Točík, A. 1980: *Pokračovanie záchranného výzkumu s polohe Kňazova jama v Komjaticích*, AVANS v roku 1979, Nitra, 215-229.

Uschmann, K.U. 2006: *Kalkbrennöfen der Eisen- und römischen Kaiserzeit zwischen Weser und Weichsel. Befunde – Analysen – Experimente*. Berliner Archäologische Forschungen Bd. 3. Berlin

Uslar von R. 1938: *Westgermanische bodenfunde. Des ersten bis dritten Jahrhunderts nach Christus aus Mittel –und Westdeutschland*, Herausgegeben von der römisch-germanischen Kommission des Deutschen archäologischen Instituts 3. Berlin.

Vachútová, D. 2007: *Sídliště z pozdní doby římské v Kostelci na Hané-Kozí Bradě*. In: Droberjar, E. – Chvojka, E. (eds.): *Archeologie barbarů 2006. Příspěvky z II. protohistorické konference České Budějovice*, Archeologické výzkumy v jižních Čechách, Supplementum 3, svazek II, 395-432. České Budějovice.

Válek, B. 1964: *Půdy východních Čech*. Havlíčkův Brod.

Vencl, S. 1995: *K otázce věrohodnosti svědectví povrchových průzkumů*, AR XLVII/1, 11-57.

Vích, D. 2007: *Českomoravské pomezí v době římské*, Pravěk Supplementum 17, 173-229.

Víchová, D. 2000: *Vývoj osídlení v okolí Brna v době římské I.-II.* (rkp. diplomové práce, ulož. na ÚAM FF MU). Brno, Masarykova univerzita.

Víchová, D, 2002: *Sídliště z mladší doby římské v Brně-Starém Liskovci*, Pravěk NŘ 12, 271-343.

Vlach, M. 2007: *Nové sídlištní nálezy z mladší a pozdní doby římské ze Sutoměřic (okr. Hodonín)*. In: Droberjar, E. – Chvojka, E. (eds.): *Archeologie barbarů 2006. Příspěvky z II. protohistorické konference České Budějovice*, Archeologické výzkumy v jižních Čechách, Supplementum 3, svazek II, 449-471. České Budějovice.

Voigt, T. 1961: *Kugelbauchge Gefäßformen im elbgermanischen Kulturbereich*, Jahreschr. Mitteldt. Vorgesch. 45. Halle.

Vokolek, V. 1958: *Archeologové východních Čech v minulosti*, Pardubický kraj 2, 44-46.

Vokolek, V. – Sigl, J. 1975: *Záchranné výzkumy. archeologické oddělení K MVČ – pracoviště Hradec Králové v roce 1974*. Zpravodaj K MVČ 1975/2, 15-20.

Vokolek, V. 1981: *Zjišťovací výzkum v Tuněchodech*, Zpravodaj K MVČ VIII, 12-13.

Vokolek, V. 1982: *Tuněchody, okr. Chrudim*, Výzkumy v Čechách 1978-79, 139.

Vokolek, V. 1989: *Pravěk*. In: Šebek, F. a kol.: *Dějiny Pardubic. I. díl*. Pardubice.

Vokolek, V. 1993: *Počátky osídlení východních Čech*. Hradec Králové.

Vokolek, V. 1994: *Osady lužické kultury ve východních Čechách II*. Fontes musei reginaehradecensis XV/2. Hradec Králové.

Vokolek, V. 1997: *Nálezy časně slovanské keramiky ve východních Čechách*. In: Kubková, I. – Klápště, J. - Meduna, P. (eds.): *Život v archeologii středověku*. Praha, 654-658.

Vokolek, V. 1999: *Laténské nálezy z Dražkovic*. Východočeský sborník historický 8, 3-22.

Zápotocký, M. 1962: *Pec na pálení vápna na starořímské sídlišti u Obříství*, AR XIV, 630-635.

Zavřel, P. 2006: *Současný stav poznání plaňanského horizontu v jižních Čechách*. In: Droberjar, E. – Lutovský, M. (eds.): *Archeologie barbarů 2005*, Ústav archeologické památkové péče středních Čech. Praha, 237-256.

Zeman, J. 1961: *Severní Morava v mladší době římské. Problémy osídlení ve světle rozboru pohřebiště z Kostelce na Hané*. Praha.

Zeman, T. 1999: *Jihovýchodní Morava v době římské, I.-II.* (rkp. diplomové práce, uložená na ÚAM FF MU). Brno, Masarykova univerzita.

Zeman, T. 2001a: *Struktura a vývoj osídlení JV Moravy v době římské*, Slovácko XLIII, 87 – 106.

Zeman, T. 2001b: *Germánská kostěná a parohová industrie doby římské ve střeoevropském barbariku*, SPFFMU M6, 107-145.

Zeman, T. 2006: *Sídliště z pozdní doby římské ve Zlechově. Stav zpracování, východiska a cíle projektu*. In: Droberjar, E. – Lutovský, M. (eds.): *Archeologie barbarů 2005*, Ústav archeologické památkové péče středních Čech, Praha, 451-469.

Zeman, T. 2007: *Zur Chronologie der siedlung Zlechov*, PV 48, 105-118.

Zkratky

Bibliografické zkratky

AR	- Archeologické rozhledy, Praha
AVANS	- Archeologické výskumy a nálezy na Slovensku, Nitra
Studie ČSAV v Brně	- Studie Československé akademie věd v Brně
FAP	- Fontes Archeologici Pragenses
NS	- Numizmatický sborník
PA	- Památky archeologické, Praha
PV	- Přehled výzkumů AÚB, Brno
Pravěk NŘ	- Pravěk, Nová řada, Brno
SlA	- Slovenská archeológia, Bratislava
SPFFBU	- Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity,

Brno

ZČSSA	- Zprávy Československé společnosti archeologické
EAZ	- Ethnographisch-Archäologische Zeitschrift
Zpravodaj KMVČ	- Zpravodaj Krajského muzea východních Čech

Použité zkratky

AV ČR	- Akademie věd České republiky
ed.	- editor
rkp.	- rukopis

Katalog nálezů

1. BLATO (okr. Pardubice)

Popis nálezů [tab. 4, 5]:

fragment č. 1: zachovalost: okraj, hrdlo, plece a spodek nádoby; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo – kónické ven, plece – prohnuté, spodek nádoby – kónický ven; druh nádoby: polokulovitá nádoba; popis výzdoby: vhloubená (mělké šikmé žlábký v horizontální linii); rozmístění výzdoby: plece a spodek nádoby; povrch: jemně modelovaný, leštěný; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 82 x šířka: 51 x tloušťka: 4; poznámka: inv. č. 176/3-5, fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 4:1, 5:2].

fragment č. 2: zachovalost: okraj, hrdlo, plece a spodek nádoby; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo – přímé (válcovité), plece – prohnuté, spodek nádoby – kónický ven; druh nádoby: miska (*blížící se typu Droberjar 2756*); popis výzdoby: vhloubená (mělké šikmé žlábký v horizontální linii); rozmístění výzdoby: plece; povrch: jemně modelovaný, leštěný; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 103 x šířka: 75 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 7661 [tab. 4:2, 5:3].

fragment č. 3: zachovalost: okraj, hrdlo a plece; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo – kónické dovnitř, plece - prohnuté; druh nádoby: mísovitá terina (*blížící se typu Droberjar 2100*); popis výzdoby: rytá (ryté linie); rozmístění výzdoby: plece; povrch: jemně modelovaný, leštěný; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 63 x šířka: 52 x tloušťka: 4; poznámka: inv. č. 154/4-176 [tab. 4:3, 5:1].

fragment č. 4: zachovalost: dno a spodek nádoby; popis tvaru: dno – oblé, spodek nádoby – kónický ven; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středoizrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: hnědočerná; rozměry (mm): výška: 112 x šířka: 108 x tloušťka: 6; poznámka: inv. č. 15432/1324, fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 4:4].

fragment č. 5: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený, hrdlo - prohnuté; druh nádoby: vejčitá nádoba (*blížící se typu Droberjar 2450*); povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 102 x šířka: 65 x tloušťka: 6; poznámka: inv. č. 15432/1324 [tab. 4:5].

2. DRAŽKOVICE (okr. Pardubice) [tab. 6]

Okolnosti výzkumu

Během roku 2002 byla provedena povrchová prospekce a letecké snímkování. Jednalo se o předběžné zjištění archeologických nalezišť, které měli být zničeny stavbou komunikace I/37 v úseku Jesničanky-Medlešice. Avšak na žádost investora byla prováděna nedestruktivní prospekce jen během jedné sezóny a tudíž byly získány jen nepatrné vědomosti o lokalitě. Na podzim roku 2004 následovalo položení sondy v celé délce stavby (cca 4,5 km). Sonda byla provedena strojem UDS, který sejmul ornici v pruhu o šířce 2,8 m. Na základě přítomnosti archeologických situací byly stanoveny úseky, ve kterých následně byla provedena plošná skrývka v celé šířce stavby. Šířka úseků se pohybovala od 15 m do 100 m. Jednotlivé úseky byly označeny jako lokalita 1-7 (Sedláček a kol. 2008, 288). Terénní část archeologického výzkumu probíhala do června 2005 (Sedláček 2006, 92). Celkem se výzkumem podařilo prozkoumat bezmála 3000 archeologických situací na ploše 6,73 ha. Lokality 2, 3, 4 a 5 hlavně zachytily osídlení únětické kultury. Na lokalitě 6 v severní části se vyskytovaly

převážně nedatované a vrcholně středověké situace. Na lokalitě 7 byla objevena kumulace sídlištních objektů kultury s lineární keramikou, kultury vypíchanou keramikou, kultury zvoncovitých pohárů a kultury únětické (Sedláček a kol. 2008, 285, 288).

Nálezy z doby římské se vyskytovaly jen na lokalitě 1 [tab. 6, 7]. Zkoumaná plocha je svou rozlohou cca 2,4 ha druhou největší na výzkumu a představuje také nejhustší koncentraci archeologických objektů v chronologicky nejpestřejší skladbě (Sedláček a kol. 2008, 288).

Většina plochy lokality 1 se nachází na úrovni říční terasy, která se projevuje častým střídáním charakteru podloží, do něhož jsou zahloubeny archeologické situace (Sedláček 2006, 92). Podle velmi předběžných závěrů lze určit polykulturní sídlištní aktivity, trvající prakticky kontinuálně od mladší doby kamenné až do vrcholného středověku (Sedláček – Beneš a kol. 2008, 288).

Popis objektů z doby římské

Skrytá plocha byla vzhledem k její velikosti rozdělena do čtverců [tab. 8]. V rámci čtverců C 59, B 55, C 56, C 60, D 58, B 58 a B 59 se nachází námi sledované archeologické situace. Z polykulturní lokality 1 bylo na základě keramických zlomků vybráno 9 objektů, které se hlavně koncentrují uprostřed zkoumané plochy [tab. 8]. Jedná se o objekty 102, 556, 368, 1194, 1195, 1634, 1656, 1690, 1746. Objekt 368 můžeme zařadit do doby římské, jelikož jeho datace byla provedena pomocí zachovalé výdřevy [tab. 25:2-5, 26:1-9]. Do stejného období budou přiřazeny i některé objekty, v jejichž výplni se bude nacházet větší podíl germánské keramiky a nebo kdy terénní situace umožní připsat objekt sledovanému období.

Objekt 102 [tab. 16]

Byl nalezen ve čtverci C 59. Je vzdálen necelých 20 m východním směrem od objektu 1746 [tab. 9].

Popis: nepravidelný kruhový tvar, stěny objektu přímo spadaly s rovnému dnu.

Rozměry: délka: 38 cm; šířka: 24 cm; hloubka: 28 cm.

Vrstvy: 1. tmavě šedá s mazanicí a šterkem; 2. rezatookrová písečná spraš se šterkem.

Interpretace: pravděpodobně se může jednat o kůlovou jámu.

Nálezy: ve výplni objektu byly nalezeny zlomky keramiky [viz kapitola 8.2. Dražkovice].

Popis nálezů: fragment č. 1: zachovalost: dno; popis tvaru: dno – nožkovité; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): Ø dna 80 x tloušťka: 10 [tab. 23:4].

Objekt 368 [tab. 17, 18]

Byl nalezen ve čtverci B 55 [tab. 10].

Popis: studniční jáma měla nálevkovitý profil. Šikmo skloněné stěny plynule přecházely v mírně prohnuté dno. Výplň studniční jámy pokračovala 5 cm pod výdřevu do maximální hloubky 180 cm. Na dně objektu se podařilo zachytit čtyři kůlové jamy o průměru cca 4 cm. Kůlové jamky lze spolehlivě interpretovat jako doklad kůlů, respektive kolíků, které zajišťovaly vnitřní rohy spodní čtveřice prken a byly od sebe vzdáleny cca 43 cm (Sedláček a kol. 2008, 288).

Vrstvy: řez hranou vkopu: 1. hnědožlutý jííl se šmouhami tmavě šedohnědého jíilu; 2. tmavě šedohnědá jíilovitá výplň vkopu s drobkami mazanice, zlomky dřeva a uhlíků [tab. 17:B].

profil po vybrání S poloviny: 1. šedá až šedohnědá; 2. béžově šedá [tab. 17:C].

profil po vybrání J poloviny: 1. černá a tmavě hnědá jíilovitá; 2. žlutohnědý jííl [tab. 17:E].

profil po vybrání J poloviny (jen po dřeva): 1. šedá; 2. šedohnědá; 3. černá [tab. 17:F].

Interpretace: studniční jáma.

Nálezy: A) uvnitř výdřevy: neurčitelný keramický jedinec bez výzdoby, který však na základě materiálu nelze zařadit do doby římské; zvířecí kost, žebro (15 cm); nepatrný zlomek hlíněného závaží tkalcovského stavu (výška: 90 x šířka: 80 x tloušťka: 40 mm, 155 g); zlomek železné trubičky, blíže neurčitelné (výška: 25 x šířka: 25 mm); 6 úlomků mazanice s ohlazeným povrchem (370 g) [viz kapitola 15.1.].

B) výplň studniční jámy: celkem zde nacházelo 22 keramických jedinců, z nichž 6 nepatří do doby římské (graf 2), 1 úštěp silicitu (výška: 25 x šířka: 2 mm); úlomky mazanice (1 085 g) [viz kapitola 15.1.] (Sedláček a kol. 2008, 296).

Popis nálezů:

fragment č. 2: zchovalost: okraj, spodek nádoby a dno; popis tvaru: okraj – zaoblený; spodek nádoby – prohnutý, dno - oblé; druh nádoby: mísa na nožce; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřivo do 3 mm); barva vnější strany: černě šedo žlutá; poznámka: fragment je složen ze 3 zlomků [tab. 25:1].

mazanice č. 1 : barva: šedě oranžová; materiál: velmi kompaktní, výrazně homogenní materiál, nedrolí se (obsahuje minimum makroskopicky pozorovatelných organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: jemně vyhlazený povrch; rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška : 43, šířka: 38, tloušťka: 23, váha fragmentu (g): 40 [tab. 27:1].

mazanice č. 2: barva: šedá; materiál: velmi kompaktní, výrazně homogenní materiál, nedrolí se (obsahuje minimum makroskopicky pozorovatelných organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: jemně vyhlazený povrch; rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 43, šířka: 44, tloušťka: 20, váha fragmentu (g): 40 [tab. 27:2].

mazanice č. 3: barva: šedooranžová; materiál: velmi kompaktní, výrazně homogenní materiál, nedrolí se (obsahuje minimum makroskopicky pozorovatelných organických příměsí); výpal: slabý - snadno se láme; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 37, šířka: 47, tloušťka: 32, váha fragmentu (g): 60 [tab. 27:3].

mazanice č. 4: barva: šedočerná; materiál: velmi kompaktní, výrazně homogenní materiál, nedrolí se (obsahuje minimum makroskopicky pozorovatelných organických příměsí); výpal: slabý - snadno se láme; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 54, šířka: 43, tloušťka: 19, váha fragmentu (g): 40.

mazanice č. 5 : barva: šedě oranžová; materiál: velmi kompaktní, výrazně homogenní materiál, nedrolí se (obsahuje minimum makroskopicky pozorovatelných organických příměsí); výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: jemně vyhlazený povrch; rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 30, šířka: 28, tloušťka: 18, váha fragmentu (g): 20 [tab. 27:4].

mazanice č. 6: barva: šedě černá; materiál: velmi kompaktní, výrazně homogenní materiál, nedrolí se (obsahuje minimum makroskopicky pozorovatelných organických příměsí); výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat

úpravy: jemně vyhlazený povrch; rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 31, šířka: 42, tloušťka: 16, váha fragmentu (g): 20 [tab. 27:5].

Objekt 556 [tab. 19:A]

Byl nalezen ve čtverci C 56 [tab.11].

Popis: nepravidelný kruhový tvar, stěny objektu téměř kolmě spadaly k nepravidelnému mísovitému dnu.

Rozměry: Ø cca 46 cm; hloubka 24 cm.

Vrstvy: 1. hnědošedá hlína; 2. šedohnědá hlína; 3. rezatohnědá sprašová.

Interpretace: pravděpodobně se může jednat o kůlovou jámu.

Nálezy: ve výplni objektu byly objeveny 3 keramické zlomky [viz kapitola 8.2.] a kousky mazanice (150 g) [viz kapitola 15.1.].

Popis nálezů: jedná se o tvarově neurčitelné jedince bez výzdoby, které můžeme na základě materiálu přiřadit do doby laténské či římské. Avšak podle materiálu může jít o pozůstatky germánské domácí keramiky.

Objekt 1194 [tab. 20:A]

Byl nalezen ve čtverci C 60 [tab. 12]. Jen pár metrů severním směrem sousedí s objektem 1195.

Popis: nepravidelně oválný tvar, stěny objektu téměř kolmě spadaly k nepravidelnému dnu. Dno objektu bylo nepravidelně miskovité, v západní části byla prohlubeň, které pokračovala do hloubky několika desítek centimetrů a byla zakončena mísovitým dnem.

Rozměry: délka: 60 cm; šířka: 30 cm; hloubka: 48 cm.

Vrstvy: 1. šedá písčité hlína; 2. žlutá písčité hlína; 3. červená písčité hlína.

Interpretace: sídlištní objekt.

Nálezy: ve výplni objektu byly nalezeny zlomky keramiky [viz kapitola 8.2.].

Popis nálezů: fragment č. 3: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj-zaoblený; hrdlo-přímé (válcovité); popis výzdoby: vhloubená (žlábkování); rozmístění výzdoby: hrdlo; povrch: jemně modelovaný, leštěný; druh nádoby: část teriny; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 44 x šířka: 33 x tloušťka: 3-5 [tab. 23:1].

fragment č. 4: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj-zaoblený, dovnitř zatažený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žluto okrová; rozměry (mm): výška: 25 x šířka: 23 x tloušťka: 4 [tab. 23:2].

fragment č. 5: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj-zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žluto šedá rozměry (mm): výška: 26 x šířka: 37 x tloušťka: 5 [tab. 24:3].

Objekt 1195 [tab. 20:B]

Byl nalezen ve čtverci C 60 [tab. 12]. Jen pár metrů jižním směrem sousedí s objektem 1194.

Popis: nepravidelně oválný tvar, stěny objektu kolmě spadaly k rovnému dnu.

Rozměry: délka: 58 cm; šířka: 30 cm; hloubka: 44 cm.

Vrstvy: 1. šedá písčité hlína; 2. černá písčité hlína.

Interpretace: sídlištní objekt a nebo se pravděpodobně může jednat o kůlovou jámu.

Nálezy: ve výplni objektu byl objeven 1 keramický zlomek [viz kapitola 8.2.] a mazanice (556 g) [viz kapitola 15.1.].

Popis nálezů: jedná se o tvarově neurčitelného jedince bez výzdoby, kterého lze přiřadit do doby římské.

mazanice č. 7: barva: oranžově šedočerná; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji

Vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 170, šířka: 103, tloušťka: 27, váha fragmentu (g): 720; poznámka: nekreslený profil [tab. 28:1].

mazanice č. 8: barva: šedo oranžová; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: tesaný prvek (trám, trámek, prkno atd.); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 81, šířka: 73, tloušťka: cca 36, váha fragmentu (g): 100 [tab. 28:2].

mazanice č. 9: barva: šedočerná; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: kuláč ($\varnothing > 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 78, šířka: 56, tloušťka: ----, váha fragmentu (g): 80 [tab. 28:3].

mazanice č. 10: barva: šedo oranžová; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: kuláč ($\varnothing > 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška : 70, šířka: 71, tloušťka: 42, váha fragmentu (g):100 [tab. 28:10].

mazanice č. 11: barva: šedo oranžová; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme

Vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: kuláč ($\varnothing > 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 61, šířka: 53, tloušťka: ----, váha fragmentu (g): 100 [tab. 28:5].

mazanice č. 12: barva: šedo okrová; materiál: velmi kompaktní, výrazně homogenní materiál, nedrolí se (obsahuje minimum makroskopicky pozorovatelných organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 180, šířka: 110, tloušťka: 40, váha fragmentu (g): 660 [tab. 28:6].

Objekt 1634 [tab. 21:A]

Byl nalezen ve čtverci D 58 [tab. 13].

Popis: nepravidelně oválný tvar, stěny mírně spadaly k mísovitému dnu.

Rozměry: délka: 68; šířka: 30; hloubka: 18.

Vrstvy: 1. hnědošedá, hlinitopísčítá, středně ulehlá; 2. šedá, hlinitopísčítá, středně ulehlá.

Interpretace: pravděpodobně se jedná o pozůstatek kůlové jámy.

Nález: ve výplni objektu byl objeven 1 keramický [viz kapitola 8.2.]jedinec a 1 kousek mazanice [viz kapitola 15.1.].

Popis nálezů: fragment č. 6: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený, hrdlo - prohnuté; druh nádoby: miska ze zataženým okrajem

povrch: jemněji modelovaný, přirozený; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 65 x šířka: 38 x tloušťka: 6 [tab. 23:6].

Objekt 1656 [tab. 19:B]

Byl nalezen ve čtverci B 58 [tab. 14].

Popis: nepravidelně oválný tvar, stěny mírně spadaly k nepravidelnému mísovitému dnu.

Rozměry: délka: 34 cm; šířka: 22 cm; hloubka: 22 cm.

Vrstvy: 1. hnědošedá, hlinitopísčité, středně ulehlá; 2. šedá, hlinitopísčité, středně ulehlá.

Interpretace: pravděpodobně se jedná o kůlovou jámu.

Nálezy: ve výplni objektu ve výplni objektu byly objeveny zlomky keramiky [viz kapitola 8.2.]. Dále výplň obsahovala mazanici (1 640g) [viz kapitola 15.1.].

Popis nálezů:

fragment č. 7: zchovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj-zaoblený, hrdlo-přímé (válcovité); druh nádoby: nádoba terinovitého tvaru; popis výzdoby: vhloubená (žlábkovaná); rozmístění výzdoby: hrdlo; povrch: jemně modelovaný, leštěný; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: okrově šedočerná; rozměry (mm): výška: 64 x šířka: 58 x tloušťka: 6 [tab. 23:5].

mazanice č. 13: barva: světle oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 65, šířka: 49, tloušťka: 23, váha fragmentu (g): 80 [tab. 29:1].

mazanice č. 14: barva: oranžově žluto šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji
Vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: bez otisku; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 69, šířka: 62, tloušťka: 15, váha fragmentu (g): 60 [tab. 29:2].

mazanice č. 15: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: slabý - snadno se láme

Vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: bez otisku; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 92, šířka: 51, tloušťka: 24, váha fragmentu (g): 100 [tab. 29:3].

mazanice č. 16: barva: oranžově šedě žlutá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji

Vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: kuláč ($\varnothing > 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 112, šířka: 130, tloušťka: 28, váha fragmentu (g): 400 [tab. 29:4].

mazanice č. 17: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: kuláč ($\varnothing > 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze

pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 113, šířka: 125, tloušťka: 23, váha fragmentu (g): 420 [tab. 29:5].

mazanice č. 18: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: kuláč ($\varnothing > 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 82, šířka: 73, tloušťka: 28, váha fragmentu (g): 120 [tab. 29:6].

Objekt 1690 [tab. 21:B]

Byl nalezen ve čtverci B 59. Je vzdálen necelých 20 m severozápadním směrem od objektu 1746 [tab. 15].

Popis: nepravidelně oválný tvar, stěny kolmo spadaly k rovnému dnu.

Rozměry: délka: 94 cm; hloubka: 42 cm.

Vrstvy: 1. hnědošedá písčítá; 2. písčítá do šeda; 3. hlinitopísčítá prorezlá.

Interpretace: pravděpodobně se může jednat o kůlovou jámu.

Nález: ve výplni objektu bylo nalezeno 8 keramických jedinců [viz kapitola 8.2.] a 6 kousků mazanice (120 g) [viz kapitola 15.1.].

Popis nálezů: : jedná se o tvarově neurčitelné jedince bez výzdoby, avšak podle materiálu může jít o pozůstatky germánské domácí keramiky.

Objekt 1746 [tab. 22]

Byl nalezen na hranici čtverců B 59 a C 59. Jeho vzdálenost byla necelých 20 m jihovýchodním směrem od objektu 1690 [tab. 15] a zároveň je umístěn přibližně ve vzdálenosti 20 m západním směrem od objektu 102 [tab. 9].

Popis: nepravidelně obdélný tvar, stěny pozvolna spadaly k nepravidelnému dnu.

Rozměry: délka: 242 cm; šířka: 140 cm; hloubka: 60 cm.

Interpretace: sídlištní objekt.

Nález: ve výplni objektu byly objeveny zlomky keramiky [viz kapitola 8.2.]. Z těchto drobných keramických pozůstatků bylo možné rekonstruovat čtyři větší fragmenty. Dále se ve výplni nacházely kameny (2440 g), a z toho jeden větší jedinec jevil pozůstatky opracování, kousky štípané industrie (100 g), neurčitelný zbytek železné jehlice (určil autor výzkumu R. Sedláček) a nakonec celkový inventář doplňovala mazanice (15 180 g) [viz kapitola 15.1.].

Popis nálezů: fragment č. 8: zachovalost: hrdlo, plece, spodek nádoby a dno; popis tvaru: hrdlo- prohnuté, plece-prohnuté, spodek nádoby-kónické ven, dno-ostře; druh nádoby: nádoba hrncovitého tvaru; popis výzdoby: plastická (plastický výčnělek), rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: hrdlo – černošedé, spodek nádoby – okrově šedá; rozměry (mm): tloušťka: 6; poznámka: fragment je složen z 20 zlomků [tab. 24:4].

fragment č. 9: zachovalost: okraj a spodek nádoby; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený; spodek nádoby – prohnutý; druh nádoby: miska se zataženým okrajem povrch: vrchní část – jemně modelovaná a hlazená, spodní část – zdrsňená; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žluto černošedá; rozměry (mm): výška: 76 x šířka: 136 x tloušťka: 5; poznámka: fragment je složen ze 7 zlomků [tab. 24:2].

fragment č. 10: zachovalost: dno; popis tvaru: nožkovité; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 24 x šířka: 65 x tloušťka: cca 5; \varnothing dna 80; poznámka: fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 24:1].

fragment č. 11: zachovalost: dno; popis tvaru: dno-oblé; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná rozměry (mm): výška: 13 x šířka: 77 x tloušťka: 4; Ø dna 100; poznámka: fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 24:3].

mazanice č. 19: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška : 77, šířka: 86, tloušťka: cca 30, váha fragmentu (g): 220 [tab. 30:1].

mazanice č. 20: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 40, šířka: 60, tloušťka: cca 20, váha fragmentu (g): 60 [tab. 31:2].

mazanice č. 21: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 60, šířka: 70 tloušťka: cca 20, váha fragmentu (g): 120 [tab. 30:3].

mazanice č. 22: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 55, šířka: 65 tloušťka: cca 30, váha fragmentu (g): 80 [tab. 30:4].

mazanice č. 23: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 65, šířka: 95, tloušťka: cca 30, váha fragmentu (g): 200 [tab. 30:5].

mazanice č. 24: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 55, šířka: 75, tloušťka: cca 30, váha fragmentu (g): 140 [tab. 30:6].

mazanice č. 25: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou

prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 35, šířka: 34, tloušťka: cca 30, váha fragmentu (g): 40 [tab. 30:7].

mazanice č. 26: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 35, šířka: 45, tloušťka: cca 20, váha fragmentu (g): 40 [tab. 30:8].

mazanice č. 27: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 35, šířka: 48, tloušťka: cca 25, váha fragmentu (g): 40 [tab. 30:9].

mazanice č. 28: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 70, šířka: 100, tloušťka: cca 30, váha fragmentu (g): 220 [tab. 30:10].

mazanice č. 29: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 25, šířka: 75, tloušťka: cca 15, váha fragmentu (g): 40 [tab. 30:11].

mazanice č. 30: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 93, šířka: 82, tloušťka: cca 25, váha fragmentu (g): 120 [tab. 30:12].

mazanice č. 31: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 40, šířka: 51, tloušťka: cca 10, váha fragmentu (g): 40 [tab. 30:13].

mazanice č. 32: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 38, šířka: 65, tloušťka: cca 20, váha fragmentu (g): 40 [tab. 30:14].

mazanice č. 33: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 50, šířka: 35, tloušťka: cca 10, váha fragmentu (g): 20 [tab. 30:15].

mazanice č. 34: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 60, šířka: 98, tloušťka: 39, váha fragmentu (g): 200 [tab. 30:16].

mazanice č. 35: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: střední – láme se obtížněji; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 51, šířka: 88, tloušťka: 26, váha fragmentu (g): 140 [tab. 30:17].

mazanice č. 36: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: střední – láme se obtížněji; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 109, šířka: 100, tloušťka: 37, váha fragmentu (g): 360 [tab. 30:18].

mazanice č. 37: barva: oranžově šedo černá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 25, šířka: 52, tloušťka: cca 30, váha fragmentu (g): 20 [tab. 31:1].

mazanice č. 38: barva: oranžově šedo černá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 63, šířka: 40, tloušťka: cca 10, váha fragmentu (g): 60 [tab. 31:2].

mazanice č. 39: barva: oranžově šedo černá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 87, šířka: 61, tloušťka: cca 48, váha fragmentu (g): 260 [tab. 31:3].

mazanice č. 40: barva: oranžově šedo černá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 40, šířka: 45, tloušťka: cca 25, váha fragmentu (g): 100 [tab. 31:4].

mazanice č. 41: barva: oranžově šedo černá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez

zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 18, šířka: 43, tloušťka: cca 37, váha fragmentu (g): 40 [tab. 31:5].

mazanice č. 42: barva: oranžově šedě černá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 40, šířka: 28, tloušťka: cca 20, váha fragmentu (g): 20 [tab. 31:6].

mazanice č. 43: barva: oranžově šedě černá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 45, šířka: 18, tloušťka: cca 20, váha fragmentu (g): 20 [tab. 31:7].

3. DŘENICE (okr. Chrudim) [tab. 32]

Popis materiálu :

parcely č. 141, 142 [tab. 33]

fragment č. 1: zchovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; popis výzdoby: vhloubená (dva žlábký tvořící tvar podobný písmenu “U“ a dvě linie tvořící ohraničení pro horizontální linii čárkovitých vrypů); rozmístění výzdoby: plece; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřivo do 1 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 50 x šířka: 44 x tloušťka: 6; poznámka: inv. č. 30 112.2 [tab. 33:1].

fragment č. 2: zchovalost: plece; popis tvaru: plece - přímé; popis výzdoby: rytá (rytá linie); rozmístění výzdoby: plece; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřivo do 1 mm); barva vnější strany: šedohnědá; rozměry (mm): výška: 37 x šířka: 22 x tloušťka: 7; poznámka: inv. č. 30 109 [tab. 33:3].

fragment č. 3: zchovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; popis výzdoby: rytá (ryté linie); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středoizrnná (ostřivo do 2 mm); barva vnější

strany: okrová; rozměry (mm): výška: 45 x šířka: 41 x tloušťka: 7; poznámka: inv. č. 30 108 [tab. 33:4].

***fragment č. 4:* zachovalost: plece; popis tvaru: plece – kónické ven; popis výzdoby: plastická (plastické lišty); rozmístění výzdoby: plece; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedá; rozměry (mm): výška: 45 x šířka: 43 x tloušťka: 6; poznámka: inv. č. 30 107 [tab. 33:2].**

***fragment č. 5:* zachovalost: okraj a spodek nádoby; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený; spodek nádoby – kónický dovnitř; druh nádoby: miska se zataženým okrajem; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: hnědošedá; rozměry (mm): výška: 47 x šířka: 65 x tloušťka: 7, Ø ústí nádoby 180; poznámka: inv. č. 30 106 [tab. 33:6].**

***Přeslen č. 1:* povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: hnědošedá; rozměry (mm): výška: 21, Ø 36; poznámka: inv. č. 30 110 [tab. 33:5].**

parcely č. 133/1, 141 a 142 [tab. 34]

***fragment č. 6:* zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - seříznutý; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: hnědošedá; rozměry (mm): výška: 45 x šířka: 42 x tloušťka: 7; poznámka: přír. č. 67/85 [tab. 34:1].**

***fragment č. 7:* zachovalost: plece; popis tvaru: plece - přímé; popis výzdoby: rytá (různé ryté linie); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: okrová; rozměry (mm): výška: 53 x šířka: 50 x tloušťka: 10; poznámka: přír. č. 67/85 [tab. 34:2].**

***fragment č. 8:* zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – kyjovitý, dovnitř zesílený; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: hnědošedá; rozměry (mm): výška: 39 x šířka: 27 x tloušťka: 6; poznámka: přír. č. 67/85 [tab. 34:3].**

***fragment č. 9:* zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černá ; rozměry (mm): výška: 34 x šířka: 30 x tloušťka: 11; poznámka: přír. č. 67/85 [tab. 34:4].**

***fragment č. 10:* zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - seříznutý; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedá; rozměry (mm): výška: 18 x šířka: 15 x tloušťka: cca 5; poznámka: přír. č. 67/85 [tab. 34:5].**

fragment č. 11: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (nehtový vryp); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: okrová; rozměry (mm): výška: 25 x šířka: 24 x tloušťka: 10; poznámka: přír. č. 67/85 [tab. 34:6].

fragment č. 12: zachovalost: plece ; popis tvaru: plece - prohnuté; popis výzdoby: rytá (různé ryté linie); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedá; rozměry (mm): výška: 30 x šířka: 26 x tloušťka: 5; poznámka: přír. č. 67/85 [tab. 34:7].

fragment č. 13: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); povrch: zrnitý a hrubý; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 33 x šířka: 23 x tloušťka: 11; poznámka: přír. č. 67/85 [tab. 34:8].

fragment č. 14: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – kyjovitý; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnožrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 43 x šířka: 22 x tloušťka: 8; poznámka: přír. č. 67/85 [tab. 34:9].

fragment č. 15: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - zaoblené; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: hnědošedá; rozměry (mm): výška: 38 x šířka: 30 x tloušťka: 9; poznámka: přír. č. 67/85 [tab. 34:10].

fragment č. 16: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - zaoblené; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: okrová; rozměry (mm): výška: 36 x šířka: 35; poznámka: přír. č. 67/85 [tab. 34:11].

fragment č. 17: zachovalost: dno a spodek nádoby; popis tvaru: dno – nožkovité, spodek nádoby - klenutý; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnožrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 31 x šířka: 74, Ø dna 100; poznámka: přír. č. 67/85 [tab. 34:12].

4. MIKULOVICE (okr. Pardubice) [tab. 35]

Okolnosti výzkumu

Lokalita byla již známa z dřívějších menších výzkumů a z povrchových sběrů. Během roku 2007 byla započata výstavba infrastruktury pro kolonii rodinných domků. Přesněji šlo o základní technickou vybavenost, což zahrnovalo stavbu silnice, kanalizace a jiných inženýrských sítí. Výzkum trval od 13. července do 25. listopadu, kdy v posledních fázích, byly velmi těžké klimatické podmínky. Na skrývku plochy byl použit otočný bagr se lžící s hladkým břitem. Během plošné skrývky byla objevena kulturní vrstva. Tato vrstva se jevila v terénu černým zbarvením a obsahovala kousky mazanice a zlomky keramiky. Po skrývce ornice byla plocha také zkoumána detektorem kovů, který úspěšně odhalil většinu kovových artefaktů, jež patřily do různých pravěkých období. Kvůli finančním a technickým důvodům, byl uměle vymezen a jen částečně zkoumán blok tzv. „kulturní vrstvy“. Síla této vrstvy byla nejmocnější ve východní části výzkumu, kde měla 60 cm, a postupně se západním směrem vytrácela, jež je vidět na profilu objektu č. 2 , kde její tloušťka byla jen 20 cm [tab. 40:?). Průzkum proběhl tedy především jen v místech největší koncentrace mazanice. Později se ukázalo, že se jednalo o objekt 17. Zbytek zkoumané plochy byl skryt na podloží a archeologické situace byly náležitě zdokumentovány. Záchranný archeologický výzkum na popisované poloze stále pokračuje a to zejména na parcelách jednotlivých rodinných domků. Nelze tedy vyloučit, že můžeme během času získat další informace o osídlení v době římské na této lokalitě (ústní podání J. Švédová a R. Sedláček).

Popis objektů z doby římské

Objekty patřící do doby římské se nacházely v severovýchodní okrajové části zkoumané plochy. Archeologické situace se nacházely v jedné koncentraci [tab. 36:A]. Největší vzdálenost byla mezi objektem 2 a objektem 17. Jejich distance činila 60 metrů.

Objekt 1 [tab. 38, 39]

Byl nalezen ve na parc. č. 241/3. Jeho poloha byla 10 metrů západním směrem od objektu 17 a 42 metrů východním směrem od objekt 2 [tab. 36:A].

Popis: objekt měl tvar nepravidelného obdélníku, jehož stěny mírně spadaly k téměř rovnému dnu. Na dně objektu bylo objeveno 15 kúlových jamek různého tvaru a velikosti.

Rozměry: délka: 54 cm, šířka: 52 cm; hloubka: 20 cm, hloubka: 20 cm, orientace: S-J.

Vrstvy: 1. černá jílovitá hlína, středně ulehlá, 1% okrově hnědých skvrnek, 2. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá, 30% prachové šedočerné hlíny, 3. šedočerná prachová hlína, středně ulehlá, 3% okrově hnědých skvrnek, 4. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá, 5. světle okrově hnědá spraš s proplásky šedočerné prachové hlíny.

Kúlové jamky: 1. *Kj.* – průměr: 58 cm, hloubka: 30 cm, vrstvy: 1. šedočerná prachová hlína, 3% okrově hnědých skvrnek, středně ulehlá;

2. *Kj.* – průměr: 38 cm, hloubka: 30 cm, vrstvy: 1. černá jílovitá hlína, středně ulehlá, 1% okrově hnědých skvrnek, 2. okrově hnědá spraš, 20% tmavě černých skvrnek, středně ulehlá, 3. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá;

3. *Kj.* – průměr: 32 cm, hloubka: 36 cm, vrstvy: 1. černá jílovitá hlína, středně ulehlá, 1% okrově hnědých skvrnek, 2. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá;

4. *Kj.* – průměr: 68 cm, hloubka: 42 cm, vrstvy: 1. černá prachová hlína, středně ulehlá, 1% okrově hnědých skvrnek, 2. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá;

5. *Kj.* – průměr: 110 cm, hloubka: 40 cm, vrstvy: 1. šedočerná prachová hlína, středně ulehlá, 2. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá, 3. černá jílovitá hlína, středně ulehlá;

6. *Kj.* – průměr: 48 cm, hloubka: 44 cm, vrstvy: 1. okrově hnědá spraš, středně ulehlá, promíchána s 20% černých skvrnek, 2. šedočerná prachová hlína, středně ulehlá, 10% okrově hnědých skvrnek, 3. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá;

7. *Kj.* - průměr: 44 cm, hloubka: 60 cm, vrstvy: 1. černá jílovitá hlína, středně ulehlá, 1% okrově hnědých skvrnek, 2. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá, 30% prachové šedočerné hlíny

8. *Kj.* – průměr: 50 cm, hloubka: 12 cm, vrstvy: 1. šedočerná prachová hlína, středně ulehlá, 5% okrově hnědých skvrnek, 2. okrově hnědá spraš, středně ulehlá, 20% šedočerné prachové hlíny, 3. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá;

9. *Kj.* – průměr: 60 cm, hloubka: 38 cm, vrstvy: 1. černá jílovitá hlína, středně ulehlá, 3% okrově hnědých skvrnek, 2. světle okrově hnědá, středně ulehlá;

10. *Kj.* – průměr: 50 cm, hloubka: 32 cm, vrstvy: 1. šedočerná prachová hlína, středně ulehlá, 2. šedočerná prachová hlína, 30% okrově hnědých skvrnek, 3. černá jílovitá hlína, středně ulehlá, 4. šedočerná prachová hlína, 50% okrově hnědých skvrnek;

11. *Kj.* – průměr: 70 cm, hloubka: 60 cm, vrstvy: 1. šedočerná prachová hlína, středně ulehlá, 5% okrově hnědých skvrnek; 2. černá jílovitá hlína,

- hlína, středně ulehlá, 3. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá;
- 12. Kj.** – průměr: 60 cm, hloubka: 48 cm, vrstvy: 1. šedočerná prachová hlína, středně ulehlá, 2. šedočerná prachová hlína promíchaná se spraší, středně ulehlá, 3. šedočerná prachová hlína promíchaná se spraší, kyprá, 4. černá jílovitá hlína, středně ulehlá, 5. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá;
- 13. Kj.** – průměr: 60 cm, hloubka: 34 cm, vrstvy: 1. šedočerná prachová hlína, středně ulehlá, 2. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá;
- 14. Kj.** – průměr: 36 cm, hloubka: 42 cm, vrstvy: 1. černá jílovitá hlína, 3% světle okrově hnědých skvrnek, středně ulehlá, 2. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá;
- 15. Kj.** - průměr: 34 cm, hloubka: 16 cm, vrstvy: 1. černá jílovitá hlína, středně ulehlá, 2. světle okrově hnědá spraš.

Interpretace: zahloubená chata.

Nálezy: ve výplni objektu byla nalezena keramika [viz kapitola 8.4.], přeslen [viz kapitola 10.1.], zlomky mazanice (3 252 g) [viz kapitola 15.2.], kosti (6 060 g), kameny (12 720g) a železná struska.

Popis nálezů:

fragment č. 1: zchovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: šedočerně oranžová; rozměry (mm): výška: 34 x šířka: 38 x tloušťka: 7 [tab. 44:1].

fragment č. 2: zchovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středoazrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 37 x šířka: 17 x tloušťka: cca 8 [tab. 44:2].

fragment č. 3: zchovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; popis výzdoby: rytá (drobné ryté linie); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středoazrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 35 x šířka: 70 x tloušťka: 5 [tab. 44:3].

fragment č. 4: zchovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středoazrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 21 x šířka: 46 x tloušťka: 5 [tab. 44:4].

fragment č. 5: zchovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (různé ryté linie); povrch: hrubý a zrnitý; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 34 x šířka: 36 x tloušťka: 7 [tab. 44:5].

fragment č. 6: zchovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (ryté překřížené rýhy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středoazrná (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: černošedě oranžová; rozměry (mm): výška: 44 x šířka: 42 x tloušťka: 6 [tab. 44:6].

fragment č. 7: zchovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; popis výzdoby: rytá (různé ryté linie); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubý a zrnitý; keramická hmota: středoazrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: hnědošedě černá; rozměry (mm): výška: 74 x šířka: 62 x tloušťka: 5 [tab. 44:7].

fragment č. 8: zchovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středoazrná (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 37 x šířka: 40 x tloušťka: 5 [tab. 44:8].

fragment č. 9: zchovalost: okraj; popis tvaru: okraj – seříznutý; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středoazrná (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 19 x šířka: 17 x tloušťka: 9 [tab. 44:9].

fragment č. 10: zchovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnoazrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 27 x šířka: 20 x tloušťka: 5 [tab. 44:10].

fragment č. 11: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 16 x šířka: 38 x tloušťka: 4 [tab. 45:1].

fragment č. 12: zachovalost: okraj, hrdlo a plece; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo – prohnuté, plece – kónické ven; druh nádoby: esovitě profilovaný hrnec (*blížíci se typu Droberjar 1200*); popis výzdoby: kombinace - vhloubená a rytá (horizontální řada nehtových vrypů pod rytou linií); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutošedě černá; rozměry (mm): výška: 94 x šířka: 120 x tloušťka: 5 [tab. 45:7].

fragment č. 13: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 45 x šířka: 31 x tloušťka: 5 [tab. 45:2].

fragment č. 14: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutošedá; rozměry (mm): výška: 68 x šířka: 52 x tloušťka: 8 [tab. 45:3].

fragment č. 15: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - přímé; popis výzdoby: vhloubená (mělké vertikální žlábký); rozmístění výzdoby: plece; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutošedá; rozměry (mm): výška: 74 x šířka: 87 x tloušťka: 7; poznámka: ze stejné nádoby jako fragment č. 19 [tab. 45:4].

fragment č. 16: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (různé ryté linie); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 65 x šířka: 40 x tloušťka: 6 [tab. 45:5].

fragment č. 17: zachovalost: dno a spodek nádoby; popis tvaru: dno – oblé, spodek nádoby – kónické ven; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedožlutá; rozměry (mm): výška: 61 x šířka: 74 x tloušťka: 7 [tab. 45:6].

fragment č. 18: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; popis výzdoby: kombinace rytá a kolkovaná (ornament ozubeným kolečkem pod řadou půlměsíkových kolků, které se nacházejí v horizontální řadě); rozmístění výzdoby: plece; povrch: jemně modelovaný, leštěný; keramická hmota: jemnožrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 82 x šířka: 85 x tloušťka: 5 [tab. 46:6].

fragment č. 19: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (mělké vertikální žlábký); povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutošedá; rozměry (mm): výška: 60 x šířka: 82 x tloušťka: 6; poznámka: ze stejné nádoby jako fragment č. 15 [tab. 46:5].

fragment č. 20: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - hrotitý; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedooranžová; rozměry (mm): výška: 17 x šířka: 18 x tloušťka: 4 [tab. 46:1].

fragment č. 21: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná žlutá; rozměry (mm): výška: 30 x šířka: 33 x tloušťka: 5 [tab. 46:2].

fragment č. 22: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedo oranžová; rozměry (mm): výška: 19 x šířka: 20 x tloušťka: 5 [tab. 46:3].

fragment č. 23: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – hrotitý, dovnitř zesílený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 20 x šířka: 21 x tloušťka: 5 [tab. 46:4].

fragment č. 24: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 25 x šířka: 25 x tloušťka: 5 [tab. 47:4].

fragment č. 25: zachovalost: okraj, hrdlo a plece; popis tvaru: okraj – seříznutý, hrdlo – kónické dovnitř, plece - pohnuté; druh nádoby: mísovitý či hrncovitý tvar; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 54 x šířka: 58 x tloušťka: 5 [tab. 47:7].

fragment č. 26: zachovalost: plece; popis tvaru: plece – prohnuté; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 43 x šířka: 49 x tloušťka: 5 [tab. 47:6].

fragment č. 27: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - oblé; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedě černá žlutá; rozměry (mm): výška: 21 x šířka: 54 x tloušťka: 6 [tab. 47:5].

fragment č. 28: zachovalost: dno a spodek nádoby; popis tvaru: dno – oblé, spodek nádoby – kónický ven; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 51 x šířka: 53 x tloušťka: 5-10 [tab. 48:1].

fragment č. 29: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 26 x šířka: 20 x tloušťka: 5 [tab. 48:2].

fragment č. 30: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 25 x šířka: 50 x tloušťka: 5 [tab. 48: 3].

fragment č. 31: zachovalost: dno a spodek nádoby; popis tvaru: dno – oblé, spodek nádoby – kónický ven; popis výzdoby: vhloubená (horizontální řada čárkovitých vrypů); rozmístění výzdoby: spodek nádoby (vrchní část); povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 79 x šířka: 110 x tloušťka: 6; poznámka: fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 48:8].

fragment č. 32: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnutá; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); rozmístění výzdoby: plece; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 56 x šířka: 37 x tloušťka: 5-7 [tab. 48:4].

fragment č. 33: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - přímé; povrch: jemně modelovaný, leštěný; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: okrově žlutá; rozměry (mm): výška: 57 x šířka: 45 x tloušťka: 5 [tab. 48:5].

fragment č. 34: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedožlutá; rozměry (mm): výška: 41 x šířka: 44 x tloušťka: 7 [tab. 48:6].

fragment č. 35: zachovalost: neurčitelná ; popis výzdoby: vhloubená (mělké vertikální žlábký); keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedožlutě černá ; rozměry (mm): výška: 53 x šířka: 38 x tloušťka: 7 [tab. 48:7].

fragment č. 36: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo - prohnuté; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerně žlutá; rozměry (mm): výška: 49 x šířka: 40 x tloušťka: 8 [tab. 47:1].

fragment č. 37: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy) ; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 34 x šířka: 18 x tloušťka: 4; poznámka: fragment je druhotně přepálen [tab. 47:3].

fragment č. 38: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: zrnitý a hrubý; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 21 x šířka: 36 x tloušťka: 5 [tab. 47:2].

přeslen č. 2: povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černá, rozměry (mm): výška 24, Ø 30 [tab. 48:9].

mazanice č.1: barva: šedooranžová; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 240, šířka: 200, tloušťka: cca 60, váha fragmentu (g): 2 552 [tab. 61:1].

Objekt 2 [tab. 40, 41]

Byl nalezen ve na parc. č. 241/3. Jeho umístění bylo 42 metrů západním směrem od objektu 1 [tab. 36:A].

Popis: objekt byl prozkoumán jen částečně. Jeho stěny mírně spadaly k rovnému dnu, které se nacházelo v hloubce cca 20 cm. Na profilu řezu bylo možné ještě zachytit začínající hranu objektu asi 12 cm nad skrytou plochou. Na dně bylo prozkoumáno 7 křulových jam.

Rozměry: délka (podle osy A-C): 488 cm, šířka (podle osy B-D): 260 cm (jen prokopaná část), orientace: pravděpodobně S-J.

Vrstvy: 1. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá, 2. černá prachová hlína, středně ulehlá, nahodilé skvrny světle okrově hnědé spraše, 3. černá prachová hlína, středně ulehlá, promíchaná s světle okrově hnědou spraší, 6. hnědočerná, středně ulehlá prachová hlína (tzv. „kulturní vrstva“), 7. hnědošedá prachová hlína, středně ulehlá (ornice), 9. zahliněná světle okrově hnědá spaš.

Křulové jamky: 1. Kj. – průměr: 46 cm, hloubka: 8 cm, vrstvy: 9. zahliněná světle okrově hnědá spaš;

2. Kj. – průměr: 28 cm, hloubka: 40 cm, vrstvy: 1. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá, 2. černá prachová hlína, středně ulehlá, nahodilé skvrny světle okrově hnědé spraše, 3. černá prachová hlína, středně ulehlá, promíchaná s světle okrově hnědou spraší;

3. Kj. – průměr: 40 cm, hloubka: 44 cm, vrstvy: 1. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá, 2. černá prachová hlína, středně ulehlá, nahodilé skvrny světle okrově hnědé spraše, 4. tmavě šedá prachová hlína, středně ulehlá, nahodilé skvrny světle okrově hnědé spraše, 5. světle hnědookrový jííl, ulehlý;

4. Kj. – průměr: 36 cm, hloubka: 46 cm, vrstvy: 1. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá, 2. černá prachová hlína, středně ulehlá, nahodilé skvrny světle okrově hnědé spraše, 3. černá prachová hlína, středně ulehlá, promíchaná s světle okrově hnědou spraší;

5. Kj. – průměr: 38 cm, hloubka: 44 cm, vrstvy: 1. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá, 2. černá prachová hlína, středně ulehlá, nahodilé skvrny světle okrově hnědé spraše, 3. černá prachová hlína, středně ulehlá, promíchaná s světle okrově hnědou spraší, 8. černá prachová hlína, středně ulehlá, promíchaná se světle hnědookrovým jíílem;

6. Kj. – průměr: 28 cm, hloubka: 14 cm, vrstva: 1. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá, 2. černá prachová hlína, středně ulehlá, nahodilé skvrny světle okrově hnědé spraše, 3. černá prachová hlína, středně ulehlá, promíchaná s světle okrově hnědou spraší, 4. tmavě šedá prachová

- hlína, středně ulehlá, nahodilé skvrnky světle okrově hnědé spraše;
7. *Kj.* – průměr: 26 cm, hloubka: 14 cm, 1. světle okrově hnědá spraš, středně ulehlá, 2. černá prachová hlína

Interpretace: zahloubená chata.

Nálezy: ve výplni objektu byla nalezena keramika [viz kapitola 8.4.], zlomek nádoby terry sigillaty [viz příloha č. 2], tkalcovské závaží [viz kapitola 10.2.], mazanice (2 400 g) [viz kapitola 15.2.], kosti (3 660 g) a kameny (3 120 g).

Popis nálezů:

fragment č. 39: zachovalost: okraj, spodek nádoby a dno; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený, spodek nádoby – kónický dovnitř, dno - oblé; druh nádoby: mísa ze zataženým okrajem (*blížící se typu Droberjar 2400*); povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška (celková výška nádoby): 174, Ø dna nádoby: 60, Ø ústí nádoby: 280; poznámka: fragment je složen ze 3 zlomků (1 z vrchní části a 2 z prostoru dna a spodku nádoby) [tab. 49:10].

fragment č.40: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 36 x šířka: 32 x tloušťka: 5 [tab. 49:1].

fragment č. 41: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – zaoblený, zesílený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 18 x šířka: 26 x tloušťka: 5 [tab. 49:2].

fragment č. 42: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 25 x šířka: 29 x tloušťka: 5 [tab. 49:5].

fragment č. 43: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedo oranžová ; rozměry (mm): výška: 24 x šířka: 15 x tloušťka: 4 [tab. 49:3].

fragment č. 44: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (ryté vertikální rýhy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 25 x šířka: 27 x tloušťka: 8 [tab. 49:4].

fragment č. 45: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - nožkovité; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžová; rozměry (mm): výška: 18 x šířka: 42 [tab. 49:6].

fragment č. 46: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - seříznutý; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžová; rozměry (mm): výška: 28 x šířka: 21 x tloušťka: 5-6 [tab. 49:7].

fragment č. 47: zachovalost: ucho; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedožlutá; rozměry (mm): výška: 28 x šířka: 2 x tloušťka: 5 [tab. 49:8].

fragment č. 48: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - nožkovité; druh nádoby: mísovitý či hrncovitý tvar; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 30 x šířka: 38 [tab. 49:9].

fragment č. 49: zachovalost: dno, spodek nádoby a plece; popis tvaru: dno – oblé, spodek nádoby – kónický ven, plece - prohnuté ; druh nádoby: mísovitý či hrncovitý tvar; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerně žlutá; rozměry (mm): výška: 92 x šířka: 87 x tloušťka: 6 [tab. 50:5].

fragment č. 50: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo - prohnuté; popis výzdoby: plastická (drobná plastická lišta); rozmístění výzdoby: hrdlo; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: plavená; barva vnější strany: oranžová; rozměry

(mm): výška: 21 x šířka: 39 x tloušťka: 5; poznámka: římská provinciální keramika [tab. 50:2].

fragment č. 51: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: celoplošný oranžovo-okrový nátěr; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: plavená; barva vnější strany: okrová; rozměry (mm): výška: 39 x šířka: 23 x tloušťka: 5; poznámka: římská provinciální keramika [tab. 50:4].

fragment č. 52: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - zaoblené; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: plavená; barva vnější strany: oranžová; rozměry (mm): výška: 12, Ø 70; poznámka: římská provinciální keramika [tab. 50:3].

fragment č. 53: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: plavená; barva vnější strany: oranžová; rozměry (mm): výška: 54 x šířka: 39 x tloušťka: 7; poznámka: římská provinciální keramika [tab. 50:1].

fragment č. 54: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 26 x šířka: 25 x tloušťka: 4 [tab. 50:6].

fragment č. 55: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - oblé; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 20 x šířka: 29 [tab. 51:1].

fragment č. 56: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - oblé; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 19 x šířka: 48 [tab. 51:2].

fragment č. 57: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 19 x šířka: 30 x tloušťka: 5 [tab. 51:3].

fragment č. 58: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedě oranžová; rozměry (mm): výška: 16 x šířka: 25 x tloušťka: 3 [tab. 51:4].

fragment č. 59: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: malovaná (okrový pruh); povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: plavená; barva vnější strany: oranžová; rozměry (mm): výška: 22 x šířka: 28 x tloušťka: 5; poznámka: římská provinciální keramika [tab. 51:5].

fragment č. 60: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: plavená; barva vnější strany: oranžová; rozměry (mm): výška: 27 x šířka: 21; poznámka: římská provinciální keramika [tab. 51:6].

fragment č. 61: zachovalost: plece; popis tvaru: plece-prohnuté; popis výzdoby: vhloubená (horizontální řada nehtových vrypů); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedě oranžová; rozměry (mm): výška: 55 x šířka: 56 x tloušťka: 7 [tab. 51:7].

fragment č. 62: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (horizontální řada čárkovitých vrypů, která je ohraničena drobnými žlábkami); povrch: hrubě modelovaná; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedožlutá; rozměry (mm): výška: 35 x šířka: 52 x tloušťka: 5 [tab. 51:8].

fragment č. 63: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – seříznutý se zesílením, hrdlo - prohnuté; druh nádoby: mísa s kolmo postaveným seříznutým okrajem; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedě žlutá; rozměry (mm): výška: 50 x šířka: 50 x tloušťka: 7 [tab. 51:11].

fragment č. 64: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo – přímé (válcovité); druh nádoby: mísa kolmo postaveným zaobleným okrajem; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná

(ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedožlutá; rozměry (mm): výška: 40 x šířka: 46 x tloušťka: 7 [tab. 51:9].

fragment č. 65: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – seříznutý, hrdlo – kónické dovnitř; druh nádoby: mísa se seříznutým okrajem; povrch: zrnitý a hrubý; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 50 x šířka: 53 x tloušťka: 5 [tab. 51:10].

fragment č. 66: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený, hrdlo - prohnuté; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černožlutá; rozměry (mm): výška: 42 x šířka: 44 x tloušťka: 5 [tab. 52:2].

fragment č. 67: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - seříznutý; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 37 x šířka: 30 x tloušťka: 7 [tab.52:3].

fragment č. 68: zachovalost: plece a spodek nádoby; popis tvaru: plece – klenuté, spodek nádoby – kónický dovnitř; druh nádoby: terina s odsazeným hrdlem; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 84 x šířka: 97 x tloušťka: 5 [tab. 52:6].

fragment č. 69: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 53 x šířka: 23 x tloušťka: 8 [tab. 53:6].

fragment č. 70: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; rozmístění výzdoby: plece, popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: okrově šedá; rozměry (mm): výška: 42 x šířka: 51 x tloušťka: 5 [tab. 53:8].

fragment č. 71: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - přímé; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 58 x šířka: 48 x tloušťka: 5 [tab. 53:9].

fragment č. 72: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově černá; rozměry (mm): výška: 22 x šířka: 22 x tloušťka: 5 [tab. 53:2].

fragment č. 73: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo - prohnuté; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černooranžová; rozměry (mm): výška: 53 x šířka: 37 x tloušťka: 6 [tab. 53:7].

fragment č. 74: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený, hrdlo – kónické dovnitř; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 40 x šířka: 40 x tloušťka: 6 [tab. 53:4].

fragment č. 75: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo – přímé (válcovité); povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 34 x šířka: 32 x tloušťka: 3 [tab. 53:3].

fragment č. 76: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – seříznutý, dovnitř zatažený, hrdlo – přímé (válcovité); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 29 x šířka: 49 x tloušťka: 5 [tab. 53:5].

fragment č. 77: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžová; rozměry (mm): výška: 33 x šířka: 25 x tloušťka: 9 [tab. 52:1].

fragment č. 78: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – seříznutý, dovnitř zatažený, hrdlo - prohnuté; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitý (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžověšedá; rozměry (mm): výška: 63 x šířka: 45 x tloušťka: 6 [tab. 52:4].

fragment č. 79: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – seříznutý se zesílením, hrdlo-prohnuté; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 41 x šířka: 72 x tloušťka: 7 [tab. 52:5].

terra sigillata: zachovalost: dno; povrch: jemně modelovaný hladký; keramická hmota. plavená; barva vnější strany: hnědočervená; rozměry (mm): výška: 27 x šířka: 54 x tloušťka: 7 [tab. 53:1]; poznámka: příloha č. 2.

tkalcovské závaží: povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 88 x šířka: 84 x tloušťka: 47, váha: 340 g [tab. 54:A].

paroh č. 1: rozměry (mm): délka: 189 x šířka 25-cca 8, váha 100 g [tab. 54:B].

mazanice č. 2: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 73, šířka: 45, tloušťka: 71, váha fragmentu (g): 160 [tab. 61:2].

mazanice č. 3: barva: šedooranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška : 38, šířka: 52, tloušťka: 22, váha fragmentu (g): 60 [tab. 61:3].

Objekt 17 [tab. 42, 43]

Byl nalezen ve na parc. č. 241/3.

Popis: pravidelně oválný tvar, jehož stěny pozvolna spadaly k mísovitému dnu.

Rozměry: délka (podle osy A-B): 226 cm, šířka: 160 cm; hloubka: 74 cm, orientace: V-Z.

Vrstvy: 1. tmavě šedě černá, kyprá, 5% valouny (vel.:5-10 cm), písčité hlína, 2. světle hnědý, písčité jílo, 50% kousky mazanice (vel. 0,5-5 cm), 3. proplásky světlého-tmavého šedého popela, místy do oranžova, 10% jemný písek-ulehlý, 4. světle šedý písčité jílo, kyprý, 5. destrukce roštu(?) pece, fragmenty „maltoviny“ (vel. 1-15 cm), kyprá – vápenitá „maltovina“ s otisky prutů, 6. bílo – šedo – béžový popel, ulehlý, mírně písčité, 7. barva červeno oranžová, ulehlý jílo, vlastní těleso pece-barva způsobena vypálením, 7. tmavě hnědočerná prachová hlína, středně ulehlá – tzv. „kulturní vrstva“, 9. světle červeno hnědá spraš, ulehlá.

Interpretace: vápená pec.

Nálezy: ve výplni objektu byla nalezena keramika [viz kapitola 8.4.], mazanice (14 940 g) [viz kapitola 15.1.], kosti (60 g) a kameny (5 560 g) [viz příloha č. 1].

Popis nálezů:

fragment č. 80: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: plastická (plastický výčnělek); povrch: hrubý a zrnitý; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: černošedě oranžová; rozměry (mm): výška: 38 x šířka: 25 x tloušťka: 5 [tab. 55:1].

fragment č. 81: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 29 x šířka: 31 x tloušťka: 9 [tab. 55:2].

fragment č. 82: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: žlutošedá; rozměry (mm): výška: 14 x šířka: 17 x tloušťka: 6 [tab. 55:3].

fragment č. 83: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedooranžová; rozměry (mm): výška: 28 x šířka: 22 x tloušťka: 5 [tab. 55:5].

fragment č. 84: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (různé ryté linie); povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 28 x šířka: 24 x tloušťka: 4 [tab. 55:6]; poznámka: jedná se o intruzi.

fragment č. 85: zachovalost: okraj, hrdlo a ucho; popis tvaru: okraj – rovný, ven vyhnutý, hrdlo – přímé (válcovité); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 21 x šířka: 43 [tab. 55:7]; poznámka: jedná se o intruzi.

fragment č. 86: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - oblé; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: žlutooranžová; rozměry (mm): výška: 23 x šířka: 36 [tab. 55:4].

fragment č. 87: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedooranžová; rozměry (mm): výška: 17 x šířka: 25 x tloušťka: 3 [tab. 55:8].

fragment č. 88: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 30 x šířka: 37 x tloušťka: 6 [tab. 55:9].

fragment č. 89: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - seříznutý; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 21 x šířka: 41 x tloušťka: 7 [tab. 55:10].

fragment č. 90: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 13 x šířka: 17 x tloušťka: 6 [tab. 55:11].

fragment č. 91: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – kyjovitý, dovnitř zesílený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: žlutošedá; rozměry (mm): výška: 31 x šířka: 20 x tloušťka: 5 [tab. 55:12].

fragment č. 92: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubý a zrnitý; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 39 x šířka: 43 x tloušťka: 7 [tab. 55:13].

fragment č. 93: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – seříznutý, dovnitř zatažený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá (cca 5 mm od okraje) a plynně přechází ke žlutošedé; rozměry (mm): výška: 32 x šířka: 35 x tloušťka: 6 ; poznámka: ze stejné nádoby jako fragment č. 98 [tab. 55:14].

fragment č. 94: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - seříznutý; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 20 x šířka: 35 x tloušťka: 8 [tab. 55:15].

fragment č. 95: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – seříznutý, dovnitř zatažený, hrdlo - prohnuté; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá (cca 13 mm od okraje) a plynně přechází ke žlutošedé; rozměry (mm): výška: 72 x šířka: 40 x tloušťka: 7; poznámka: ze stejné nádoby jako fragment č. 96 [tab. 55:16].

fragment č. 96: zachovalost: okraj a spodek nádoby; popis tvaru: okraj – kyjovitý, dovnitř zesílený, spodek nádoby: kónický dovnitř; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutošedě oranžová; rozměry (mm): výška: 78 x šířka: 49 x tloušťka: 5-7 [tab. 55:17].

fragment č. 97: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 36 x šířka: 53 x tloušťka: 5 [tab. 56:2].

fragment č. 98: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – seříznutý, dovnitř zatažený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 52 x šířka: 46 x tloušťka: 6 [tab. 56:3].

fragment č. 99: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - seříznutý; povrch: hrubý a zrnitý; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: šedooranžová; rozměry (mm): výška: 16 x šířka: 18 x tloušťka: 5 [tab. 56:1].

fragment č. 100: zachovalost: okraj, hrdlo a plece; popis tvaru: okraj – seříznutý, hrdlo – přímé (válcovité), plece - přímé; druh nádoby: mísa s kolmo postaveným seříznutým okrajem; povrch: hrubý a zrnitý; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: žlutooranžově šedá; rozměry (mm): výška: 79 x šířka: 109 x tloušťka: 5-6; poznámka: fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 56:7].

fragment č. 101: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – seříznutý, hrdlo – přímé (válcovité); druh nádoby: mísa s kolmo postaveným seříznutým okrajem; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žluto šedě černá ; rozměry (mm): výška: 37 x šířka: 72 x tloušťka: 6; poznámka: fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 56:5].

fragment č. 102: zachovalost: dno a spodek nádoby; popis tvaru: dno – ostré, spodek nádoby – kónický ven; druh nádoby: mísovitá či hrncovitá nádoba; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: černošedě žlutooranžová; rozměry (mm): výška: 39 x šířka: 115 x tloušťka: 7-14, Ø dna 140; poznámka: fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 56:6].

fragment č. 103: zachovalost: okraj a spodek nádoby; popis tvaru: okraj – seříznutý, spodek nádoby – kónický dovnitř; druh nádoby: mísa se seříznutým dovnitř zataženým okrajem; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: žlutooranžově šedá; rozměry (mm): výška: 113 x šířka: 116 x tloušťka: 7; poznámka: fragment je složen z 5 zlomků [tab. 56:8].

fragment č. 104: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – seříznutý; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: : černošedá (cca 15 mm od okraje) a plynně přechází ke žlutošedé; rozměry (mm): výška: 72 x šířka: 53 x tloušťka: 6 [tab. 56:4].

mazanice č. 4: barva: bělošedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 45, šířka: 60, tloušťka: 22, váha fragmentu (g): 60 [tab. 62:1].

mazanice č. 5: barva: oranžově šedo bílá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se

zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: tesaný prvek (trám, trámek, prkno atd.); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 55, šířka: 71, tloušťka: 36, váha fragmentu (g): 100 [tab. 62:2].

mazanice č. 6: *barva: bělošedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 35, šířka: 41, tloušťka: 24, váha fragmentu (g): 40 [tab. 62:3].*

mazanice č. 7: *barva: bělošedá, Materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 44, šířka: 72, tloušťka: 27, váha fragmentu (g): 60 [tab. 62:4].*

mazanice č. 8: *barva: šedě oranžově bílá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 57, šířka: 56, tloušťka: 40, váha fragmentu (g): 100 [tab. 62:5].*

mazanice č. 9: *barva: oranžově šedo bílá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků . Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 61, šířka: 52, tloušťka: 18, váha fragmentu (g): 40 [tab. 62:6].*

mazanice č. 10 : *barva: šedě bílá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 38, šířka: 57, tloušťka: 21, váha fragmentu (g): 40 [tab. 62:7].*

mazanice č. 11: *barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 37, šířka: 40, tloušťka: 16, váha fragmentu (g): 20 [tab. 62:8].*

mazanice č. 12: *barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 29, šířka: 40, tloušťka: 20, váha fragmentu (g): 20 [tab. 62:9].*

mazanice č. 13: *barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní*

strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 61, šířka: 57, tloušťka: 17, váha fragmentu (g): 40 [tab. 62:10].

mazanice č. 14: barva: oranžově šedě bílá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 53, šířka: 47, tloušťka: 21, váha fragmentu (g): 40 [tab. 62:11].

mazanice č. 15: barva: oranžově šedě bílá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 50, šířka: 43, tloušťka: 24, váha fragmentu (g): 60 [tab. 62:12].

mazanice č. 16: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 46, šířka: 57, tloušťka: 28, váha fragmentu (g): 80 [tab. 62:13].

mazanice č. 17: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 42, šířka: 37, tloušťka: 23, váha fragmentu (g): 40 [tab. 62:14].

mazanice č. 18: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 44, šířka: 40, tloušťka: 16, váha fragmentu (g): 40 [tab. 62:15].

mazanice č. 19: barva: bílo oranžově černá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 42, šířka: 40, tloušťka: 17, váha fragmentu (g): 40 [tab. 62:16].

mazanice č. 20: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 76, šířka: 34, tloušťka: 21, váha fragmentu (g): 40 [tab. 62:17].

mazanice č. 21: barva: oranžově šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 55, šířka: 71, tloušťka: 56, váha fragmentu (g): 100 [tab. 62:18].

mazanice č. 22: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 38, šířka: 30, tloušťka: 22, váha fragmentu (g): 40 [tab. 62:19].

mazanice č. 23: barva: oranžově šedá; materiál: velmi kompaktní, výrazně homogenní materiál, nedrolí se (obsahuje minimum makroskopicky pozorovatelných organických

příměsí); výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 31, šířka: 30, tloušťka: 15, váha fragmentu (g): 20 [tab. 62:20].

mazanice č. 24: barva: šedě bílá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 50, šířka: 36, tloušťka: 33, váha fragmentu (g): 40 [tab. 62:21].

mazanice č. 25: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 54, šířka: 60, tloušťka: 20, váha fragmentu (g): 60 [tab. 62:22].

mazanice č. 26: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 52, šířka: 34, tloušťka: 17, váha fragmentu (g): 20 [tab. 62:23].

mazanice č. 27: barva: bílo šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 85, šířka: 54, tloušťka: 55, váha fragmentu (g): 120 [tab. 62:24].

mazanice č. 28: barva: bílo šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 86, šířka: 50, tloušťka: 40, váha fragmentu (g): 120 [tab. 62:25].

mazanice č. 29: barva: šedě bílá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 38, šířka: 49, tloušťka: 23, váha fragmentu (g): 40 [tab. 62:26].

mazanice č. 30: barva: šedě oranžově bílá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 70, šířka: 64, tloušťka: 31, váha fragmentu (g): 100 [tab. 62:27].

mazanice č. 31: barva: bílo šedě oranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 68, šířka: 32, tloušťka: 33, váha fragmentu (g): 60 [tab. 62:28].

mazanice č. 32: barva: šedě bílo oranžová; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle

orientace fragmentu v tabulce: výška: 47, šířka: 58, tloušťka: 55, váha fragmentu (g): 80 [tab. 62:29].

mazanice č. 33: barva: bílo šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 88, šířka: 66, tloušťka: 42, váha fragmentu (g): 160 [tab. 62:30].

mazanice č. 34: barva: bílo šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 172, šířka: 73, tloušťka: 71, váha fragmentu (g): 100 [tab. 63:1].

mazanice č. 35: barva: bílo šedě oranžová; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 102, šířka: 101, tloušťka: 40, váha fragmentu (g): 100 [tab. 63:2].

mazanice č. 36: barva: šedobílá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: tesaný prvek (trám, trámeček, prkno atd.), prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 81, šířka: 88, tloušťka: 42, váha fragmentu (g): 200 [tab. 63:3].

mazanice č. 37: barva: bělošedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 58, šířka: 51, tloušťka: 50, váha fragmentu (g): 100 [tab. 63:4].

mazanice č. 38: barva: oranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 37, šířka: 28, tloušťka: 16, váha fragmentu (g): 20 [tab. 64:1].

mazanice č. 39: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 40, šířka: 30, tloušťka: 19, váha fragmentu (g): 40 [tab. 64:2].

mazanice č. 40: barva: šedě oranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 31, šířka: 54, tloušťka: 15, váha fragmentu (g): 40 [tab. 64:3].

mazanice č. 41: barva: šedě oranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 50, šířka: 45, tloušťka: 18, váha fragmentu (g): 40 [tab. 64:4].

mazanice č. 42: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 55, šířka: 48, tloušťka: 14, váha fragmentu (g): 40 [tab. 64:5].

mazanice č. 43: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 38, šířka: 40, tloušťka: 15, váha fragmentu (g): 20 [tab. 64:6].

mazanice č. 44: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 41, šířka: 42, tloušťka: 10, váha fragmentu (g): 20 [tab. 64:7].

mazanice č. 45: barva: šedě oranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 62, šířka: 43, tloušťka: 16, váha fragmentu (g): 60 [tab. 64:8].

mazanice č. 46: barva: šedě oranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 44, šířka: 60, tloušťka: 17, váha fragmentu (g): 60 [tab. 64:9].

mazanice č. 47: barva: šedě oranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 37, šířka: 69, tloušťka: 19, váha fragmentu (g): 40 [tab. 64:10].

mazanice č. 48: barva: šedě oranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 58, šířka: 59, tloušťka: 19, váha fragmentu (g): 40 [tab. 64:11].

mazanice č. 49: barva: šedě oranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 40, šířka: 55, tloušťka: 18, váha fragmentu (g): 40 [tab. 64:12].

mazanice č. 50: barva: šedě oranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 63, šířka: 32, tloušťka: 19, váha fragmentu (g): 40 [tab. 64:13].

mazanice č. 51: barva: šedě oranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 56, šířka: 44, tloušťka: 14, váha fragmentu (g): 40 [tab. 64:14].

mazanice č. 52: barva: šedě oranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 46, šířka: 36, tloušťka: 18, váha fragmentu (g): 20 [tab. 64:15].

mazanice č. 53: barva: šedě oranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 36, šířka: 32, tloušťka: 19, váha fragmentu (g): 20 [tab. 64:16].

mazanice č. 54: barva: šedě oranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 41, šířka: 57, tloušťka: 19, váha fragmentu (g): 20 [tab. 64:17].

mazanice č. 55: barva: bílo šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 106, šířka: 123, tloušťka: 56, váha fragmentu (g): 360 [tab. 64:18].

mazanice č. 56: barva: bílo šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 85, šířka: 65, tloušťka: 63, váha fragmentu (g): 280 [tab. 64:19].

mazanice č. 57: barva: šedo bílá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 86, šířka: 90, tloušťka: 61, váha fragmentu (g): 300 [tab. 64:20].

mazanice č. 58: barva: šedo bílá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 86, šířka: 73, tloušťka: 82, váha fragmentu (g): 140 [tab. 64:21].

mazanice č. 59: barva: bílo šedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 86, šířka: 80, tloušťka: 50, váha fragmentu (g): 200 [tab. 64:22].

mazanice č. 60: barva: šedo oranžově bílá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 139, šířka: 112, tloušťka: 78, váha fragmentu (g): 720 [tab. 65:1].

mazanice č. 61: barva: šedo oranžově bílá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: silný – mazanice prošla silným žářem; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 170, šířka: 129, tloušťka: 77, váha fragmentu (g): 980 [tab. 65:2].

Materiál získaný povrchovou prospekci

Keramické fragmenty, byly nalezeny během skrývky, a především v kulturní vrstvě blízko zkoumaných objektů.

Keramika:

fragment č. 105: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - přímé; povrch: jemně modelovaný, leštěný; keramická hmota: plavená; barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 46 x šířka: 67 x tloušťka: 5; poznámka: římská provinciální keramika, sběr z povrchu objektu 1 – poblíž splavené kulturní vrstvy [tab. 57:6].

fragment č. 106: zachovalost: ucho (část); popis výzdoby: vhloubená (mělké vertikální žlábký); rozmístění výzdoby: ucho; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: plavená; barva vnější strany: žlutooranžová; rozměry (mm): výška: 59 x šířka: 45 x tloušťka: 10; poznámka: římská provinciální keramika, sběr z povrchu objektu 1 – poblíž splavené kulturní vrstvy [tab. 57:7].

fragment č. 107: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; popis výzdoby: celoplošný oranžovo-okrový nátěr; rozmístění výzdoby: plece; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: plavená; barva vnější strany: okrová; rozměry (mm): výška: 56 x šířka: 62 x tloušťka: 5; poznámka: římská provinciální keramika, z povrchu objektu 2 [tab. 57:5].

fragment č. 108: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; popis výzdoby: vhloubená (horizontální řada čárkovitých vrypů na okraji); rozmístění výzdoby: okraj; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 22 x šířka: 34 x tloušťka: 6; poznámka: sběr z plochy [tab. 57:1].

fragment č. 109: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený, hrdlo - prohnuté; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: žlutočerná; rozměry (mm): výška: 53 x šířka: 43 x tloušťka: 11; poznámka: sběr z plochy [tab. 57:2].

fragment č. 110: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený, hrdlo – přímé (valcovité); povrch: hrubě modelovaný - vrchní část nádoby, zdrsňen - spodní část nádoby; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černožlutě šedá; rozměry (mm): výška: 72 x šířka: 70 x tloušťka: 6; poznámka: kulturní vrstva nad objektem 2 (od ornice 40 cm) [tab. 57:3].

fragment č. 111: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - oblé; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 25 x šířka: 47 x tloušťka: 5-6; poznámka: sběr z plochy [tab. 57:4].

fragment římsko-provinciální tutulovité spony, jejíž jehla je zajištěna štěžejkou. Kuželovitý tutulus je složen ze dvou segmentů a je zakončen ploškou s důlkem určeným pro emailovou vložku. Zachycovač i štěžekové zařízení je umístěno pod proti sobě umístěnými terčíky, které jsou na povrchu zdobeny emailem: rozměry (mm): délka : 27 x šířka 17; poznámka: artefakt objeven při začištění kulturní vrstvy poblíž objektu 1 [tab. 58:A, 36:1].

železný nůž: rozměry (mm): celková délka 116, délka trnu 37, největší šířka čepele 18; poznámka: artefakt objeven při začištění kulturní vrstvy [tab. 58:B, 36:2].

bronzové vinutí a jehla dvojdílné samostřílové spony. Osa vinutí je na obou stranách zakončena kulovitými knoflíky: rozměry (mm): délka jehly 58, šířka vinutí 43; poznámka: artefakt objeven při začištění kulturní vrstvy poblíž objektu 2 [tab. 58:C].

fragment železné knoflíkovité ostruhy. Ostruhu můžeme zařadit do typu Jahn 52 (Jahn 1921, Abb.52), Godłowského I skupiny (Godłowski 1970, 8, Fig. 2:b), Ginalski E 5a (Ginalski 1991, Ryc. 11: 14-15). Trn ostruhy je nevýrazně segmentovaný: rozměry (mm): výška: 35 x šířka: 40; poznámka: artefakt objeven při detektorovém průzkumu na lokalitě v rámci výzkumu [tab. 58:D].

železný nástroj z trojúhelníkovitě rozšířeným zakončením. Masivní železný trn není zachován v původní délce: rozměry (mm): výška: 52 x šířka: 41; poznámka: artefakt objeven při detektorovém průzkumu na lokalitě v rámci výzkumu [tab. 58:E].

Intruze

Jedná se o keramické jedince, kteří se vyskytovali ojediněle či ve větší míře v objektech náležících do jiných období. Intruze byly objeveny ve výplni objektů 72, 73, 16, 22, 366 a 423 [tab. 37].

fragment č. 112: zchovalost: okraj a dno nádoby; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený, spodek nádoby – kónický dovnitř; druh nádoby: miska se zataženým okrajem (*blížící se typu Droberjar 2400*); popis výzdoby: rytá (různé ryté linie); rozmístění výzdoby: spodek nádoby; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 96 x šířka: 48 x tloušťka: 8; poznámka: fragment je složen ze 2 zlomků – zlomek I pochází z objektu 73 a zlomek II pochází z objektu 72; ze stejné nádoby jako fragmenty č. 113 a 114 [tab. 59:6].

fragment č. 113: zchovalost: okraj a dno nádoby; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený, spodek nádoby – kónický dovnitř; druh nádoby: miska se zataženým okrajem; popis výzdoby: rytá (různé rýhy a svazky rýh); rozmístění výzdoby: spodek nádoby; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 62 x šířka: 40 x tloušťka: 8; poznámka: zlomek pochází z objektu 73 a je ze stejné nádoby jako fragmenty č. 112 a 114 [tab. 59:8].

fragment č. 114: zchovalost: okraj a dno nádoby; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený, spodek nádoby – kónický dovnitř; druh nádoby: miska se zataženým okrajem; popis výzdoby: rytá (různé ryté linie); rozmístění výzdoby: spodek nádoby; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 38 x šířka: 29 x tloušťka: 8; poznámka: zlomek pochází z objektu 72 a je ze stejné nádoby jako fragmenty č. 112 a 113 [tab. 59:7].

fragment č. 115: zchovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo - prohnuté; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutošedá; rozměry (mm): výška: 72 x šířka: 62 x tloušťka: 10; poznámka: zlomek pochází z objektu 73 [tab. 59:2].

fragment č. 116: zchovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnožrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 18 x šířka: 28 x tloušťka: 5; poznámka: zlomek pochází z objektu 73 [tab. 59:1].

fragment č. 117: zchovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutošedá; rozměry (mm): výška: 33 x šířka: 35 x tloušťka: 6; poznámka: zlomek pochází z objektu 72 [tab. 59:3].

fragment č. 118: zchovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo - prohnuté; povrch: jemně modelovaný, leštěný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 63 x šířka: 65 x tloušťka: 9; poznámka: zlomek pochází z objektu 73 [tab. 59:5].

fragment č. 119: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středostrunná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černě oranžová; rozměry (mm): výška: 31 x šířka: 32 x tloušťka: 9; poznámka: zlomek pochází z objektu 73 [tab. 59:4].

fragment č. 120: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo - prohnuté; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středostrunná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 49 x šířka: 55 x tloušťka: 7; poznámka: zlomek pochází z objektu 73 [tab. 60:3].

fragment č. 121: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – rovný, ven vyhnutý, hrdlo - prohnuté; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středostrunná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 38 x šířka: 45 x tloušťka: cca 9; poznámka: zlomek pochází z objektu 73 [tab. 60:2].

fragment č. 122: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnostrunná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedě žlutá; rozměry (mm): výška: 19 x šířka: 35 x tloušťka: 7; poznámka: zlomek pochází z objektu 73 [tab. 60:1].

fragment č. 123: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo kónické dovnitř; popis výzdoby: rytý (různé ryté linie); rozmístění výzdoby: hrdlo; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: žluto šedá; rozměry (mm): výška: 79 x šířka: 59 x tloušťka: 11; poznámka: zlomek pochází z objektu 73 [tab. 60:4].

fragment č. 124: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středostrunná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedooranžová; rozměry (mm): výška: 40 x šířka: 41 x tloušťka: 8; poznámka: zlomek pochází z objektu 73 [tab. 60:5].

fragment č. 125: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - přímá; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středostrunná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 64 x šířka: 65 x tloušťka: 7; poznámka: zlomek pochází z objektu 73 [tab. 60:8].

fragment č. 126: zachovalost: plece; popis tvaru: plece – prohnutá; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středostrunná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 52 x šířka: 69 x tloušťka: 9; poznámka: zlomek pochází z objektu 73 [tab. 60:7].

fragment č. 127: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (vertikální mělké žlábký); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středostrunná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutošedá; rozměry (mm): výška: 38 x šířka: 46 x tloušťka: 7; poznámka: zlomek pochází z objektu 73 [tab. 60:6].

fragment č. 128: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - oblé; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středostrunná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově černá; rozměry (mm): výška: 18 x šířka: 78; poznámka: zlomek pochází z objektu 73 [tab. 60:14].

fragment č. 129: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středostrunná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 31 x šířka: 37 x tloušťka: 8; poznámka: zlomek pochází z objektu 423 [tab. 60:10].

fragment č. 130: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný leštěný; keramická hmota: jemnostrunná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 36 x šířka: 35 x tloušťka: 7; poznámka: zlomek pochází z objektu 366 [tab. 60:11].

fragment č. 131: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středostrunná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany:

šedočerná; rozměry (mm): výška: 125 x šířka: 124 x tloušťka: 5; poznámka: zlomek pochází z objektu 22 [tab. 60:9].

fragment č. 132: zchovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černě žluto šedá; rozměry (mm): výška: 69 x šířka: 65 x tloušťka: 8; poznámka: zlomek pochází z objektu 423 [tab. 60:12].

fragment č. 133: zchovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnutá; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutošedá rozměry (mm): výška: 66 x šířka: 59 x tloušťka: 11; poznámka: zlomek pochází z objektu 423 [tab. 60:13].

fragment č. 134: zchovalost: dno; popis tvaru: dno - nožkovité; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: oranžově žlutá; rozměry (mm): výška: 37 x šířka: 50; poznámka: zlomek pochází z objektu 16 [tab. 60:15].

5. Povrchové sběry v OSTŘEŠANECH (okr. Pardubice) [tab. 66]

Popis materiálu [tab. 67]:

fragment č. 1: zchovalost: okraj; popis tvaru: okraj – zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedočerná; rozměry (mm): výška: 21 x šířka: 31 x tloušťka: 10; poznámka: inv. č. 58 083 [tab. 67:2].

fragment č. 2: zchovalost: dno a spodek nádoby; popis tvaru: dno-oblé; spodek nádoby-kónický ven; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově černá, rozměry (mm): výška: 27 x šířka: cca 40 x tloušťka: 9; poznámka: inv. č. 58 086 [tab. 67:7].

fragment č. 3: zchovalost: okraj, popis tvaru: okraj – zaoblený; povrch: hrubě modelovaný, keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá, rozměry (mm): výška: 28 x šířka: 39 x tloušťka: 11; poznámka: inv. č. 58 082 [tab. 67:2].

fragment č. 4: zchovalost: ucho (část); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 244 x šířka: 20 x tloušťka: 14; poznámka: inv. č. 58 084 [tab. 67:3].

fragment č. 5: zchovalost: dno; popis tvaru: dno – oblé; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná rozměry (mm): výška: 15 x šířka: 48 x tloušťka: cca 11; poznámka: inv. č. 58 087 [tab. 67:4].

fragment č. 6: zchovalost: neurčitelný tvar; popis výzdoby: vhloubená (žlábek); povrch: jemněji modelovaný, přirozený; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 20 x šířka: 28 x tloušťka: 11; poznámka: inv. číslo: 58 047 [tab. 67:5].

fragment č. 7: zchovalost: neurčitelná, popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy), povrch: hrubý a zrnitý, keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm), barva vnější strany: šedočerná, rozměry (mm): výška: 26 x šířka: 18 x tloušťka: 10; poznámka: inv. č. 58 039 [tab. 67:6].

6. TŘEBOSICE (okr. Pardubice) [tab. 68]

6. A Erozní procesy v poloze „Na kopci“ [tab. 69]

Nálezy od roku 2002

Lokalita byla hlavně dokumentována pomocí povrchových sběrů. Od roku 2002 provádí každoroční prospekci F. Václavík z Třebosic, který se zaměřil na meandrující rameno řeky Bylanky, kde docházelo k říční erozi. Během erozního procesu byl odkryt objekt, ze kterého pocházely keramické fragmenty, jenž byly určeny do doby římské. Bohužel ze sběrů nejde už vyčlenit nálezy náležící objektu a nebo ze samotného okolí (ústní podání F. Václavík).

Popis nálezů:

fragment č. 1: zchovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo - prohnuté; druh nádoby: esovitě profilovaná hrncovitá nádoba (*bližící se typu Droberjar 2104*); povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 37 x šířka: 57 x tloušťka: 6 [tab. 71:3].

fragment č. 2: zchovalost: okraj, hrdlo a plece; popis tvaru: okraj – seříznutý, hrdlo – prohnuté, plece - prohnuté; druh nádoby: hrncovitý tvar; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 100 x šířka: 94 x tloušťka: 11 [tab. 71:10].

fragment č. 3: zchovalost: okraj; popis tvaru: okraj – rovný, ven vyhnutý; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černá; rozměry (mm): výška: 13 x šířka: 34 x tloušťka: 6 [tab. 71:1].

fragment č. 4: zchovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 60 x šířka: 53 x tloušťka: 11 [tab. 71:2].

Záchranný výzkum a povrchová prospekce z roku 2009

Ve dne 11.4. 2009 provedli pracovníci Východočeského muzea v Pardubicích (J. Jílek a F. Kašpárek) povrchovou prospekci v již zmíněné poloze. Bohužel samotná prospekce okolí byla negativní, a proto byla pozornost opět zaměřena na místo, kde neustále probíhaly erozní procesy. Byl zde objeven objekt, který byl hned řádně zdokumentován. Ovšem nemůžeme s jistotou potvrdit, že se jedná o stejný objekt, jenž byl rozpoznán F. Václavíkem, jelikož stěny koryta Bylanky se během let velmi rychle měnily (ústní podání F. Václavíka). V úseku meandru se pravděpodobně nalézal i další objekt, ze kterého pochází jen soubor zvířecích kostí. Nebylo však možné kvůli obtížným terénním podmínkám provést dokumentaci (objekt se jevil v kořenu stromu a jeho hranice nemohly být rozeznány). Nakonec také je důležité zmínit, že během prospekce se podařilo najít pomocí detektoru římskou minci císaře Vespasiana [tab. 69:B, 69: C, 69:D, 69:E].

Popis objektu

Objekt byl dochován jen z části. V terénu se jevil velmi jasným tmavě hnědým zbarvením ve světle žluté stěně koryta. Jelikož hrozilo, že erozní procesy by zničily i zbývající část, bylo rozhodnuto o záchranné akci.

Objekt 1 [tab. 70:A]

Bohužel půdorys objektu nemohl být zachycen, poněvadž jeho hranice nebylo možné rozeznat kvůli naplaveným pískům.

Popis: šikmé stěny pozvolna spadaly k mísovitému dnu.

Rozměry: délka byla 190 cm a hloubka od zřetelné hrany objektu ke dnu činila 44cm; orientace probíhala delší osou ve směru S-J.

Vrstvy: 1. ornice – světle hnědá, středně ulehlá, písčité, hrany zřetelné, 2. výplň objektu - tmavě hnědá, málo ulehlá, písčité, hrany zřetelné, 3. podloží - žlutá, písčité, málo ulehlá, hrany zřetelné.

Interpretace: sídlištní objekt

Nálezy: ve výplni objektu byla nalezena keramika [viz kapitola 8.6.].

Popis nálezů:

fragment č. 5: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – seříznutý, ven vyhnutý, hrdlo - prohnuté; druh nádoby: hrncovitý tvar; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středostranná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedočerná; rozměry (mm): výška: 62 x šířka: 101 x tloušťka: 11 [tab. 70:7].

fragment č. 6: zachovalost: dno a spodek nádoby; popis tvaru: dno – oblé, spodek nádoby – kónické ven; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středostranná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedočerná; rozměry (mm): výška: cca 65 x šířka: cca 120 x tloušťka: cca 10 [tab. 70:8].

fragment č. 7: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středostranná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 26 x šířka: 35 x tloušťka: 5 [tab. 70:3].

fragment č. 8: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: kombinace plastická a rytá (plastická lišta pod níž jsou ryté linie); povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnostranná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 35 x šířka: 20 x tloušťka: 5 [tab. 70:1].

fragment č. 9: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – rovný, ven vyhnutý; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středostranná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 30 x šířka: 40 x tloušťka: 7 [tab. 70:6].

fragment č. 10: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – hrotitý, dovnitř zesílený, hrdlo přímé (válcovité); povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnostranná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 45 x šířka: 41 x tloušťka: 7 [tab. 70:5].

fragment č. 11: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnostranná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 17 x šířka: 25 x tloušťka: 5-7 [tab. 70:4].

fragment č. 12: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (rytá vlnice); povrch: zrnitý a hrubý; keramická hmota: středostranná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žluto šedá; rozměry (mm): výška: 24 x šířka: 23 x tloušťka: 4 [tab. 70:2].

6. B Povrchové sběry v poloze „V Sedláčku“ [tab. 72]

Popis nálezů:

fragment č. 13: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (ryté překřížené linie); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středostranná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 40 x šířka: 38 x tloušťka: 8 [tab. 76:6].

fragment č. 14: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - kyjovitý; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnostranná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 30 x šířka: 19 x tloušťka: 4 [tab. 76:3].

fragment č. 15: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (ornament ozubeným kolečkem); povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnostranná (ostřívo do

1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 28 x šířka: 24 x tloušťka: 4 [tab. 76:1].

fragment č. 16: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (rytá linie); povrch: hrubě modelovaná; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedě oranžová; rozměry (mm): výška: 38 x šířka: 28 x tloušťka: 6 [tab. 76:4].

fragment č. 17: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 32 x šířka: 26 x tloušťka: 5 [tab. 76:5].

fragment č. 18: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - kyjovitý; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 31 x šířka: 22 x tloušťka: 5 [tab. 76:2].

přeslen č. 3: povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedá; rozměry (mm): výška: 20, Ø 40 [tab. 76:7].

6. C Záchraný archeologický výzkum z roku 1987 [tab. 74, 73:A]

Popis objektu

Objekt 8 [tab. 73:B]

Archeologická situace je označena jako objekt 8, ale zřejmě se jednalo o zbytek kulturní vrstvy. Vrstva byla zachycena na obou stranách průkopu (ústní podání J. Kalfersta a J. Sigla).

Popis objektu: jedná se spíše o kulturní vrstvu, která se rozprostírala v délce 230 cm a její hloubka se pohybovala cca 30 cm.

Vrstvy: 1. kulturní vrstva – černošedá barva; 2. podloží.

Nálezy: ve výplni byla nalezena jen keramika [viz kapitola 8.6.]

Popis nálezů:

fragment č. 19: zachovalost: neurčitá; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); povrch: zrnitý a hrubý; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: okrová; rozměry (mm): výška: 45 x šířka: 45 x tloušťka: 7 [tab. 76:8].

6. D Povrchové sběry v poloze „Kamence“ [tab. 75:D]

Popis nálezů:

fragment č. 20: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedookrová; rozměry (mm): výška: 41 x šířka: 32 x tloušťka: 8 [tab. 76:9].

7. TUNĚCHODY (okr. Chrudim) [tab. 77]

7. A Zjišťovací sonda provedená v roce 1980 [tab. 77:A]

Okolnosti výzkumu

Naleziště bylo porušeno už při výstavbě zemědělského družstva, ale nálezy nebyly oznámeny. V roce 1973 předal několik zlomků keramiky z doby římské Ing. Zeman, ty byly nalezeny při stavbě teletníku [tab. 101:3, 101:4]. V roce 1980 v zasypaném průkopu pro vodovod pozoroval M. Vávra tmavou výplň několika pravidelných objektů, které byly

pozorovány v nezaházené části. Jednalo se o dva objekty, ze kterých pocházel nepočetný soubor málo typických fragmentů, které byly původně kladeny do eneolitu. Proto byl v roce 1980 proveden zjišťovací výzkum.

Zjišťovací výzkum byl proveden v září 1980 na parc. č. 270/1. Bylo nutno stanovit stáří lokality a rozsah neporušené části archeologického naleziště, a proto byla vytyčena sonda mezi průkopem pro vodovod a silážní jámou. Sonda I byla dlouhá 20 m a široká 2,5 m. Její orientace byla JZ-SV (v 15 m poněkud vychýlena k JV). Nadloží cca do 60 cm bylo skryto mechanicky bagrem. Sonda nemohla být dále rozšířena, poněvadž JV stěnou prosakovala voda ze silážní jámy a na SZ byla halda hlíny (archiv V. Vokolek; Vokolek 1981, 12-13).

Popis objektů

Pod vrstvou drnu byla silná vrstva (45-50 cm), která měla barvu černošedou (za sucha šedou). Pod ní bylo do hloubky 70 cm silně zahliněné svrchní patro spraše. Žlutohnědá spraš tvořící podloží byla místy silně probarvena záteky a narušena zvířecími norami (zvláště patrné u objektu 1).

Sonda I odhalila celkem 6 objektů, z nichž 3 byly kůlové jámy jamky (obj. 4-6), jeden část žlabu (obj. 3) a 2 sídlištní objekty, které však nebylo možno prozkoumat celé. Objekt 2 představovala část jámy, zabíhající do JV stěny, kde sondu nebylo možné rozšířit pro nebezpečí prosakování nečistot ze silážních jam. Nálezy byly objeveny jen ve výplni objektu 1 (archiv V. Vokolek; Vokolek 1981, 12-13).

Objekt 1 [tab. 80]

Při začíšťování v hloubce 67 cm se objevil oblý konec objektu, a proto do boku sondy bylo provedeno malé rozšíření o rozměrech 290 x 215 x 265 cm. Poněvadž však na této straně byla halda hlíny nebylo možno rozsáhlejší objekt prozkoumat celý.

Popis: již při odkryvu, ve stěně sondy, byly v hloubce 45 cm vyzvednuty kameny. Po začíšťění se v této hloubce nad kůlovou jamou v J části objevil shluk kamenů jdoucí do hloubky 50 cm. Mezi nimi byl vyzvednut větší střep [tab. 84:1].

Objekt představoval pravidelnou jámu obdélníkovitého půdorysu., se zaobleným odkrytým J uzávěrem. Východní stěna byla velmi strmá, v místech kde podbíhala do stran byla kolmá. V JV rohu stěna obloukovitě podbíhala v délce 9 – 25 cm. Při profilu A-B v šířce 70 cm podbíhala o 10 až 15 cm, ale v těchto místech byla velká zvířecí nora, která celkovou situaci narušila. Západní stěna od jihu byla nejprve pravidelně zešíkmena, ale uprostřed prozkoumané části byla už kolmá, neboť zde byl vyčleněn trojúhelníkový schod (délka: 70 cm, šířka 35 cm). V místech schodu se stěna polokruhově rozšiřovala do stěny maximálně o 12 cm. Dno objektu bylo velmi členité. Vlastní ploché dno bylo vytvořeno v hloubce 165 cm. Dále k severu bylo původní dno zachovalé jen v šířce 50-60 cm. Na severní straně byl odkryt žlabovitý útvar (šířka: 47-60 cm, délka: 140 cm) ve směru Z-V, zabíhající na V straně do stěny, kde byl narušen norou. Na západní straně byl oddělen 40 cm širokým schodem od hluboké jámy, která byla jen částečně odkryta v SZ rohu. Na dně žlabu byla téměř souvislá vrstva zvířecích kostí (archiv V. Vokolek; Vokolek 1981, 12-13).

Rozměry: maximální délka ve směru S-J: 300 cm a šířka (směr Z-V): 267 cm, jeho orientace probíhala přesně ve směru S-J (Vokolek 1981, 12-13).

Vrstvy: [viz tab. 80:B.].

Interpretace: pravděpodobně zahloubená chata, která by měla výrobní charakter.

Nálezy: ve výplni objektu byla nalezena keramika [viz kapitola 8.7.], mazanice (1 820 g) [viz kapitola 15.3.], struska (240 g), skleněná struska (cca 20 g), valoun železa (140 g), kosti a kameny.

Popis nálezů: výplň objektu byla rozdělena do mechanických vrstev (cca 20 cm), a proto podle nich jsou rozděleny i nálezy.

Skrývka plochy sondy I

fragment č. 1: zchovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; druh nádoby: mísa s kolmo postaveným okrajem; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 21 x šířka: 25 x tloušťka: 4; poznámka: inv. č. 52 175 [tab. 81:1].

Objekt 1 (skrývka plochy přímo nad objektem)

fragment č. 2: zchovalost: okraj, hrdlo, plece a spodek nádoby; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo – přímé, plece – kónické ven, spodek nádoby – kónický ven; druh nádoby: terina s trychtýřovitě odsazeným hrdlem (*bliží se typu Droberjar 3400*); popis výzdoby: vhloubená (půloblouk tvořený žlábkem) ; rozmístění výzdoby: plece; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černě šedá; rozměry (mm): výška: cca 96 x šířka: 90 x tloušťka: cca 4-5; poznámka: inv. č. 51 940, fragment je složen ze 3 zlomků, ke stejné nádobě náleží i dalších 8 stejných zlomků [tab. 81:2, 103:C].

fragment č. 3: zchovalost: okraj a spodek nádoby; popis tvaru: okraj – kyjovitý, dovnitř zesílený, spodek nádoby – kónický dovnitř; druh nádoby: mísa se zataženým okrajem (*bliží se typu Droberjar 2400*); povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: okrově černošedá ; rozměry (mm): výška: 53 x šířka: 40 x tloušťka: 7; poznámka: inv. č. 51 941, fragment je složen ze 3 zlomků [tab. 81:3].

fragment č. 4: zchovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – hrotitý, dovnitř zesílený, hrdlo - přímé; druh nádoby: miska s kolmo postaveným hrotitým okrajem; popis výzdoby: plastická (plastický výčnělek); rozmístění výzdoby: hrdlo; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 45 x šířka: 29 x tloušťka: 4; poznámka: inv. č. 51 947 [tab. 81:10].

fragment č. 5: zchovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (různé ryté linie); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: šedě oranžová; rozměry (mm): výška: 25 x šířka: 20 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 51 954 [tab. 82:6].

fragment č. 6: zchovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (horizontální řada čárkovitých vrypů); povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 25 x šířka: 26 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 51 953 [tab. 82:5].

fragment č. 7: zchovalost: plece; popis tvaru: plece - přímé; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 65 x šířka: 70 x tloušťka: 11; poznámka: inv. č. 51 955, ze stejné nádoby jako fragment č. 8 a 22 [tab. 82:7].

fragment č. 8: zchovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 67 x šířka: 40 x tloušťka: 10; poznámka: inv. č. 51 957, ze stejné nádoby jako fragment č. 7 a 22 [tab. 82:8].

fragment č. 9: zchovalost: okraj; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený; druh nádoby: miska s dovnitř zataženým okrajem; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černě šedá; rozměry (mm): výška: 18 x šířka: 19 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 51 948 [tab. 82:1].

fragment č. 10: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo – přímé (válcovité); druh nádoby: terinovitá nádoba; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černě šedá; rozměry (mm): výška: 40 x šířka: 28 x tloušťka: 4; poznámka: inv. č. 51 950 [tab. 82:2].

fragment č. 11: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - seříznutý; druh nádoby: miska s kolmo postaveným okrajem; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středo-zrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černě šedá; rozměry (mm): výška: 23 x šířka: 22 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 51 951 [tab. 82:3].

fragment č. 12: zachovalost: spodek nádoby; popis tvaru: spodek nádoby – kónický ven; popis výzdoby: vhloubená (nehtové ojedineři a zvláštší vryp); rozmístění výzdoby: spodek nádoby; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 120 x šířka: 110 x tloušťka: 11; poznámka: inv. č. 51 956, fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 82:9].

fragment č. 13: zachovalost: plece; popis tvaru: plece – kónické dovnitř; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středo-zrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: cca 72 x šířka: cca 52 x tloušťka: 8; poznámka: inv. č. 51 976, fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 82:10].

fragment č. 14: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – rovný, ven vyhnutý, hrdlo – prohnuté; druh nádoby: esovitě profilovaný soudkovitý hrnec (*blíží se typu Droberjar 1200*); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: okrově šedá; rozměry (mm): výška: cca 60 x šířka: cca 50 x tloušťka: 14; poznámka: inv. č. 51 942, fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 81:4].

fragment č. 15: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – ven vyhnutý; druh nádoby: hrncovitý tvar; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středo-zrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedě okrová; rozměry (mm): výška: 38 x šířka: 59 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 51 943 [tab. 81:5].

fragment č. 16: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - kyjovitý; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černě šedá; rozměry (mm): výška: 23 x šířka: 25 x tloušťka: 4; poznámka: inv. č. 51 944 [tab. 81:7].

fragment č. 17: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; druh nádoby: mísovitá terina; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černě šedá; rozměry (mm): výška: 28 x šířka: 40 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 51 949 [tab. 81:6].

fragment č. 18: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - kyjovitý; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středo-zrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 19 x šířka: 26 x tloušťka: 6; poznámka: inv. č. 51 945 [tab.].

fragment č. 19: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený; druh nádoby: hrnec s mírně zataženým okrajem; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středo-zrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedě oranžová; rozměry (mm): výška: 36 x šířka: 35 x tloušťka: 10; poznámka: inv. č. 51 946 [tab. 81:9].

fragment č. 20: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: plastická (plastický výčnělek); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středo-zrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černě šedá; rozměry (mm): výška: 24 x šířka: 31 x tloušťka: 11; poznámka: inv. č. 51 952 [tab. 82:4].

fragment č. 21: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - oblé; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středo-zrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 23 x šířka: cca 31 x tloušťka: cca 10; poznámka: inv. č. 51 960 [tab. 83:2].

fragment č. 22: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středo-zrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedě oranžová; rozměry (mm): výška: 75

x šířka: 55 x tloušťka: 11; poznámka: inv. č. 51 958, ze sejně nádoby jako fragment č. 7 a 8 [tab. 83:1].

tkalcovské závaží: povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedě oranžová; rozměry (mm): výška: 65 x šířka: 86 x tloušťka: 50, váha 260 g; poznámka: inv. č. 52 010 [tab. 83:3].

Objekt 1 (vrstva I)

fragment č. 23: zachovalost: ucho; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): délka: 61, Ø 18; poznámka: inv. č. 52 017 [tab. 84:2].

fragment č. 24: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - kyjovitý; druh nádoby: mísa s kyjovitým okrajem; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 56 x šířka: 34 x tloušťka: 7; poznámka: inv. č. 52 012 [tab. 84:3].

fragment č. 25: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – kyjovitý, shora zesílený, hrdlo – kónické ven; druh nádoby: hrncovitý tvar; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedočerná; rozměry (mm): výška: 38 x šířka: 36 x tloušťka: 10; poznámka: inv. č. 52 013 [tab. 84:4].

fragment č. 26: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený; druh nádoby: soudkovitá nádoba; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 19 x šířka: 22 x tloušťka: 7; poznámka: inv. č. 52 014 [tab. 84:5].

fragment č. 27: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – kyjovitý, hrdlo - prohnuté; druh nádoby: ostře profilovaná mísa (*blížící se typu Droberjar 2338*); povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedý; rozměry (mm): výška: 46 x šířka: 48 x tloušťka: 10; poznámka: inv. č. 52 015 [tab. 84:6].

fragment č. 28: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - seříznutý; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 26 x šířka: 24 x tloušťka: 8; poznámka: inv. č. 52 016 [tab. 84:7].

fragment č. 29: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (rytá linie); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 42 x šířka: 40 x tloušťka: 9; poznámka: inv. č. 52 018 [tab. 84:8].

fragment č. 30: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (rytá linie); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 30 x šířka: 33 x tloušťka: 10; poznámka: inv. č. 52 019 [tab. 84:9].

fragment č. 31: zachovalost: plece; popis tvaru: plece - prohnuté; popis výzdoby: kombinace plastická a vhloubená (plastická lišta s horizontální řadou čárkovitých vrypů); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný (spodní část je zdrsňena); keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 137 x šířka: 85 x tloušťka: 14; poznámka: inv. č. 52 020 [tab. 85:1].

fragment č. 32: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - oblé; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedočerná; rozměry (mm): výška: 49 x šířka: 30 x tloušťka: cca 10; poznámka: inv. č. 52 021 [tab. 85:2].

fragment č. 33: zachovalost: dno; popis tvaru: dno – oblé; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 10 x tloušťka: 7-10, Ø dna 602; poznámka: inv. č. 50 022 [tab. 85:3].

fragment č. 34: zachovalost: okraj, hrdlo a plece; popis tvaru: okraj – rovný, ven vyhnutý, hrdlo – přímé (válcovité), plece - prohnuté; druh nádoby: hrncovitá nádoba s válcovitým hrdlem; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva

vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 138 x šířka: 61 x tloušťka: 6-8; poznámka: inv. č. 52 069, fragment je složen z 5 zlomků, byl nalezen mezi kamennou destrukcí [tab. 84:1].

hliněná kulička: povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm), barva vnější strany: žluto oranžově šedá; rozměry (mm): Ø 15, celková váha je do 20 g; poznámka: inv. č. 52 064 [tab. 84:10, 103:A].

paroh č. 2: rozměry (mm): délka: 126 x šířka 20-26, váha 60 g [tab. 84:11, 103:B].

mazanice č. 1: barva: světle oranžově hnědá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji

Vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut (Ø < 2,0 cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu tabulce: výška: 20, šířka: 26, tloušťka: cca 13, váha fragmentu (g): 20 [tab. 85:4].

mazanice č. 2: barva: tmavě červeně hnědošedá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut (Ø < 2,0 cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 33, šířka: 28, tloušťka: cca 13, váha fragmentu (g): 40 [tab. 85:5].

Objekt I (vrstva II)

fragment č. 35: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – kyjovitý, hrdlo - prohnuté; druh nádoby: mísa s kyjovitým okrajem; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středoazrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 42 x šířka: 61 x tloušťka: cca 9; poznámka: inv. č. 52 070 [tab. 87:1].

fragment č. 36: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – rovný, ven vyhnutý, hrdlo – přímé (válcovité); druh nádoby: terinovitá nádoba; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černě šedá; rozměry (mm): výška: 45 x šířka: 50 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 52 071 [tab. 87:2].

fragment č. 37: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - kyjovitý; druh nádoby: mísa s kyjovitým okrajem; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: černě šedo oranžová; rozměry (mm): výška: 53 x šířka: 41 x tloušťka: 9; poznámka: inv. č. 52 072 [tab. 86:1].

fragment č. 38: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – kyjovitý, dovnitř zesílený; druh nádoby: mísa s kyjovitým okrajem; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středoazrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžová; rozměry (mm): výška: 28 x šířka: 37 x tloušťka: 6; poznámka: inv. č. 52 073 [tab. 86:2].

fragment č. 39: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený; druh nádoby: mísa se zataženým okrajem; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středoazrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 23 x šířka: 39 x tloušťka: 8; poznámka: inv. č. 52 074 [tab. 86:3].

fragment č. 40: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo – přímé (válcovité); povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: žlutooranžová; rozměry (mm): výška: 23 x šířka: 30 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 50 075 [tab. 86:4].

fragment č. 41: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 24 x šířka: 37 x tloušťka: 7; poznámka: inv. č. 52 076 [tab. 86:5].

fragment č. 42: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 22 x šířka: 25 x tloušťka: 4; poznámka: inv. č. 52 088 [tab. 86:6].

fragment č. 43: zachovalost: okraj a spodek nádoby; popis tvaru: okraj – zaoblený, spodek nádoby – kónický dovnitř; druh nádoby: miska s mírně dovnitř zataženým okrajem; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutooranžově šedá; rozměry (mm): výška: 59 x šířka: 51 x tloušťka: 8; poznámka: inv. č. 52 077 [tab. 86:7].

fragment č. 44: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - seříznutý; druh nádoby: mísovitý tvar; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutooranžová; rozměry (mm): výška: 42 x šířka: 35 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 52 078 [tab. 86:8].

fragment č. 45: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – rovný, ven vyhnutý; druh nádoby: mísovitý tvar; povrch: jemně modelovaný, leštěný; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 21 x šířka: 29 x tloušťka: 4; poznámka: inv. č. 52 079 [tab. 86:9].

fragment č. 46: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 16 x šířka: 42 x tloušťka: 9; poznámka: inv. č. 52 080 [tab. 86:10].

fragment č. 47: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - kyjovitý; druh nádoby: mísa s kyjovitým okrajem; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 17 x šířka: 24 x tloušťka: 7; poznámka: inv. č. 52 081 [tab. 86:11].

fragment č. 48: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – kyjovitý, shora zesílený; druh nádoby: mísa s kyjovitým okrajem; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově černošedá; rozměry (mm): výška: 27 x šířka: 29 x tloušťka: 8; poznámka: inv. č. 52 082 [tab. 86:12].

fragment č. 49: zachovalost: dno; popis tvaru: dno -oblé; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 38 x šířka: 49 x tloušťka: cca 7; poznámka: inv. č. 52 086 [tab. 86:13].

fragment č. 50: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: plastická (plastická lišta); povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 24 x šířka: 13 x tloušťka: cca 5; poznámka: inv. č. 52 089 [tab. 86:14].

fragment č. 51: zachovalost: plece; popis tvaru: plece – prohnuté; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); rozmístění výzdoby: plece; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 91 x šířka: 87 x tloušťka: 11; poznámka: inv. č. 52 084, fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 87:4].

fragment č. 52: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (vertikální řada nehtových vrypů); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 53 x šířka: 41 x tloušťka: 9; poznámka: inv. č. 52 085 [tab. 87:3].

nepatrný železný zlomek: rozměry (mm): délka: 32 x šířka 10, váha: cca 20 g [tab. 87:6].

fragment bronzové dvojdílné samostřílové spony. Na jedné straně osy vinutí se zachoval válcovitá knoflík; rozměry (mm): délka jehly 50, šířka vinutí 38 cm; poznámka: inv. č. 52 146 [tab. 87:5, 103:D, 103:E].

mazanice č. 3: barva: oranžově šedo černá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: cca 62, šířka: 65, tloušťka: 47, váha fragmentu (g): 120 [tab. 88:1].

mazanice č. 4: barva: oranžově šedo černá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 26, šířka: 41, tloušťka: 32, váha fragmentu (g): 80 [tab. 88:2].

mazanice č. 5: barva: oranžově šedo černá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 51, šířka: 36, tloušťka: 15, váha fragmentu (g): 20 [tab. 88:3].

mazanice č. 6: barva: oranžově šedo černá; materiál: málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí; výpal: slabý - snadno se láme; vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 51, šířka: 31, tloušťka: 22, váha fragmentu (g): 40 [tab. 88:4].

Objekt I (vrstva III)

fragment č. 53: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – kyjovitý, dovnitř zesílený; druh nádoby: hluboká mísa s kyjovitým okrajem; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středo zrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 38 x šířka: 31 x tloušťka: 7; poznámka: inv. č. 52 148 [tab. 89:1].

fragment č. 54: zachovalost: okraj, hrdlo a plece; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo – přímé (válcovité), plece - klenuté; druh nádoby: kónická mísa s kolmo postaveným okrajem; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středo zrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově černošedá; rozměry (mm): výška: 69 x šířka: 65 x tloušťka: 8; poznámka: inv. č. 52 149 [tab. 89:2].

fragment č. 55: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – rovný, ven vyhnutý, hrdlo – přímé (válcovité); druh nádoby: mísovitá terina s válcovitým hrdlem; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: jemno zrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 25 x šířka: 33 x tloušťka: 4; poznámka: inv. č. 52 150 [tab. 89:3].

fragment č. 56: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – rovný, ven vyhnutý; druh nádoby: hrncovitý tvar; povrch: zrnitý a hrubý; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 41 x šířka: 40 x tloušťka: cca 12; poznámka: inv. č. 52 151 [tab. 89:4].

fragment č. 57: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – kyjovitý, shora zesílený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středo zrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 25 x šířka: 32 x tloušťka: 7; poznámka: inv. č. 52 152 [tab. 89:5].

fragment č. 58: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - kyjovitý; druh nádoby: mísa s kolmo postaveným okrajem; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 26 x šířka: 19 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 52 153 [tab. 89:6].

Objekt I (vrstva IV)

fragment č. 59: zachovalost: okraj a spodek nádoby; popis tvaru: okraj – zaoblený, spodek nádoby - prohnutý; druh nádoby: miska s kolmo postaveným okrajem; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: okrově černošedá; rozměry (mm): výška: 88 x šířka: 70 x tloušťka: 8; poznámka: inv. č. 52 170, fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 90:1].

fragment č. 60: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; druh nádoby: mísa s kolmo postaveným okrajem; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 30 x šířka: 16 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 52 171 [tab. 90:2].

fragment č. 61: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; druh nádoby: mísa s kolmo postaveným okrajem; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: okrově černošedá; rozměry (mm): výška: 37 x šířka: 35 x tloušťka: 6; poznámka: inv. č. 52 172 [tab. 90:3].

mazanice č. 7: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: kuláč ($\varnothing > 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 96, šířka: 75, tloušťka: cca 24, váha fragmentu (g): 180 [tab. 90:4].

7. B Záchraný archeologický výzkum v roce 1984 [tab. 77:B]

Okolnosti výzkumu [tab. 91:A]

Průkop pro elektrický kabel byl 70 cm široký a 120cm hluboký. Jeho délka byla sledována 190 m. V průkopu byly dokumentovány 3 objekty (archiv V. Vokolek).

Objekt 1 [91:B]

Byl situován proti J okraji domu č.p. 82. V době návštěvy už částečně zasypán. Objekt byl umístěn několik desítek centimetrů jižním směrem od objektu 2 (archiv V. Vokolek).

Popis: jáma měla pravděpodobně kotlovitý tvar. Dna nebylo dosaženo.

Rozměry: maximální šířka: 150 cm, hloubka 120 cm.

Vrstvy: 1. ornice (cca 40 cm), 2. výplň objektu – šedě černá, 3. podloží.

Interpretace: pravděpodobně se jednalo o zásobní jámu.

Nálezy: ve výplni objektu byla nalezena keramika [viz kapitola 8.7.], mazanice (620 g) [viz kapitola 15.3.], kosti (160 g), opracovaná kost a brousek.

Popis nálezů:

fragment č. 62: zachovalost: okraj a spodek nádoby; popis tvaru: okraj – kyjovitý, dovnitř zesílený, spodek nádoby – kónický dovnitř; druh nádoby: mísa se zataženým okrajem; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 48 x šířka: 53 x tloušťka: 6; poznámka: inv. č. 54 352, fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 92:1].

fragment č. 63: zachovalost: okraj a spodek nádoby; popis tvaru: okraj – zaoblený, spodek nádoby – kónický dovnitř; druh nádoby: mísa s kolmo postaveným okrajem; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 54 x šířka: 65 x tloušťka: 7; poznámka: inv. č. 54 353 [tab. 92:2].

fragment č. 64: zachovalost: okraj a spodek nádoby; popis tvaru: okraj – zaoblený, spodek nádoby – kónický dovnitř; druh nádoby: mísa s kolmo postaveným okrajem; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 41 x šířka: 60 x tloušťka: 6; poznámka: inv. č. 54 354 [tab. 92:3].

fragment č. 65: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – kyjovitý, dovnitř zesílený; druh nádoby: mísa s kolmo postaveným okrajem; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově žlutošedá; rozměry (mm): výška: 45 x šířka: 45 x tloušťka: 6; poznámka: inv. č. 54 355 [tab. 92:4].

fragment č. 66: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený; druh nádoby: mísa se zataženým okrajem; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: žluto oranžově černá; rozměry (mm): výška: 44 x šířka: 51 x tloušťka: 8; poznámka: inv. č. 54 356 [tab. 92:5].

fragment č. 67: zachovalost: okraj, hrdlo, plece a spodek nádoby; popis tvaru: okraj – kyjovitý, hrdlo – prohnuté, plece – klenutá, spodek nádoby – kónický ven; druh nádoby: hluboká mísa s kyjovitým okrajem; povrch: jemně modelovaný, leštěný (horní část) a nepatrně zdrsňený (spodní část); keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): celková výška: 154 x tloušťka: 8, Ø ústí nádoby je 250; poznámka: inv. č. 54 357, fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 92:6].

fragment č. 68: zachovalost: dno; popis tvaru: dno – oblé, dovnitř vklopené; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): celková výška: 20, Ø dna 90; poznámka: inv. č. 54 358, fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 93:2].

fragment č. 69: zachovalost: neurčitá; popis výzdoby: rytá (ryté vertikální rýhy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutooranžově šedá; rozměry (mm): výška: 58 x šířka: 75 x tloušťka: 8; poznámka: inv. č. 54 359, ze stejné nádoby jako fragmenty č. 70 a 71 [tab. 93:4].

fragment č. 70: zachovalost: neurčitá; popis výzdoby: rytá (ryté vertikální rýhy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 77 x šířka: 71 x tloušťka: 6; poznámka: inv. č. 54 359, ze stejné nádoby jako fragment č. 69 a 71 [tab. 93:7].

fragment č. 71: zachovalost: neurčitá; popis výzdoby: rytá (ryté vertikální rýhy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutooranžově šedá; rozměry (mm): výška: 45 x šířka: 48 x tloušťka: 9; poznámka: inv. č. 54 359, ze stejné nádoby jako fragment č. 69 a 70 [tab. 93:5].

fragment č. 72: zachovalost: neurčitá; popis výzdoby: rytá (ryté překřížené rýhy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 59 x šířka: 52 x tloušťka: 7; poznámka: inv. č. 54 360, ze stejné nádoby jako fragment č. 73 [tab. 93:6].

fragment č. 73: zachovalost: neurčitá; popis výzdoby: rytá (ryté překřížené rýhy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutooranžově šedá; rozměry (mm): výška: 42 x šířka: 58 x tloušťka: 7; poznámka: inv. č. 54 360, ze stejné nádoby jako fragment č. 72 [tab. 93:8].

fragment č. 74: zachovalost: dno a spodek nádoby; popis tvaru: dno – oblé, spodek nádoby – kónický ven; druh nádoby: hluboká mísa; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická

hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): celková výška: 50, Ø dna 60; poznámka: inv. č. 54 361, fragment je složen ze 2 zlomků [tab. 93:10].

fragment č. 75: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - nožkovité; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrnná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 18 x šířka: 42; poznámka: inv. č. 54 362 [tab. 93:9].

fragment č. 76: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - oblé; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrnná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): Ø dna cca 70; poznámka: inv. č. 54 364 [tab. 93:3].

opracovaná kost: rozměry (mm): výška: 116 x šířka: 15–19 x tloušťka: 3-7, váha: 40 g [tab. 93:1, 103:F].

kamenný brousek: rozměry (mm): výška: 17-21 x šířka: 36 x tloušťka: 21, váha: 80 g [tab. 93:11].

mazanice č. 8: barva: žluto oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut (Ø < 2,0 cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 61, šířka: 40, tloušťka: cca 25, váha fragmentu (g): 80 [tab. 94:1].

mazanice č. 9: barva: světle oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut (Ø < 2,0 cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 78, šířka: 50, tloušťka: 43, váha fragmentu (g): 120 [tab. 94:2].

mazanice č. 10: barva: šedočerná; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: slabý - snadno se láme; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut (Ø < 2,0 cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 58, šířka: 44, tloušťka: cca 33, váha fragmentu (g): 80 [tab. 95:1].

mazanice č. 11: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: slabý - snadno se láme; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut (Ø < 2,0 cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 71, šířka: 46, tloušťka: 22, váha fragmentu (g): 80 [tab. 95:2].

mazanice č. 12: barva: oranžově šedá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut (Ø < 2,0 cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 50, šířka: 52, tloušťka: cca 23, váha fragmentu (g): 40 [tab. 95:3].

mazanice č. 13: barva: šedooranžová; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 65, šířka: 52, tloušťka: cca 72, váha fragmentu (g): 40 [tab. 96:1].

mazanice č. 14: barva: oranžově šedě černá; materiál: středně kompaktní, drolí se minimálně (obsahuje malé množství organických příměsí); výpal: střední – láme se obtížněji; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 34, šířka: 34, tloušťka: 18, váha fragmentu (g): 20 [tab. 96:2].

Objekt 2 [tab. 91:C]

Vzdálen 55 cm severně od objektu 1 a necelý metr jižně od objektu 3.

Popis: stěna objektu na severní straně byla zešíkmená a na jižní straně byla téměř svislá. Stěny objektu spadaly k plochému dnu.

Rozměry: hloubka: 86 cm.

Vrstvy: 1. ornice (cca 50 cm), 2. výplň objektu – hutná, tmavě černá, 3. podloží.

Interpretace: -----

Nálezy: ve výplni objektu byla nalezena keramika [viz kapitola 8.7.] a menší kousek kosti (cca 20 g).

Popis nálezů:

fragment č. 77: zachovalost: plece a spodek nádoby; popis tvaru: plece – kónické ven, spodek nádoby – kónický dovnitř; popis výzdoby: plastická (plastická lišta); rozmístění výzdoby: plece; povrch: jemně modelovaný, hlazený; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově černošedá; rozměry (mm): výška: 76 x šířka: 75 x tloušťka: 7; poznámka: inv. č. 54 378 [tab. 97:A:1, 103:G].

fragment č. 78: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený; druh nádoby: mísa se zataženým okrajem; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 41 x šířka: 46 x tloušťka: 6; poznámka: inv. č. 54 379 [tab. 97:2].

Objekt 3

Vzdálen 115 cm od objektu 1 a necelých 60 cm od objektu 2 severním směrem.

Popis: objekt měl šikmé stěny. Nebyl však celý prozkoumán (archiv V. Vokolek).

Rozměry: celková délka byla 12 m.

Vrstvy: výplň objektu - černohnědá

Interpretace: -----

Nálezy: ve výplni objektu byla nalezena keramika [viz kapitola 8.7.] a mazanice (100 g) [viz kapitola 15.3.], železářská struska (660 g) a menší kousek kosti (cca 20 g).

Popis nálezů:

fragment č. 79: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; druh nádoby: mísovitá nádoba; povrch: jemně modelovaný, leštěný; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 34 x šířka: 26 x tloušťka: 6; poznámka: inv. č. 54 380 [tab. 97:3].

fragment č. 80: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; druh nádoby: mísovitá nádoba; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva

vnější strany: oranžově černošedá; rozměry (mm): výška: 30 x šířka: 28 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 54 381 [tab. 97:4].

mazanice č. 15: barva: tmavě červeno šedě černá; materiál: velmi kompaktní, výrazně homogenní materiál, nedrolí se (obsahuje minimum makroskopicky pozorovatelných organických příměsí); výpal: extrémně silný – zrnka písku a úlomky hornin vystupující z hmoty jsou často natavené, mazanice může připomínat strusku; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: prut ($\varnothing < 2,0$ cm); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hlazený povrch (např. prknem, věchem slámy nebo rukou); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 49, šířka: 45, tloušťka: 21, váha fragmentu (g): 20 [tab. 98:1].

mazanice č. 16: barva: oranžově šedá; materiál: velmi kompaktní, výrazně homogenní materiál, nedrolí se (obsahuje minimum makroskopicky pozorovatelných organických příměsí); výpal: silný – mazanice prošla silným žárem; vnitřní strana (VS): označujeme část zlomku, na které se zachovaly otisky konstrukčních prvků. Typ otisku: tesaný prvek (trám, trámek, prkno atd.); vnější strana (VNS): povrch omazu konstrukce, u které lze pozorovat úpravy: hrubý povrch (mazanice hrubě nahozená na konstrukci a ponechána bez zvláštní úpravy); rozměry (mm): rozměry jsou prováděny podle orientace fragmentu v tabulce: výška: 36, šířka: 37, tloušťka: 18, váha fragmentu (g): 20 [tab. 98:2].

Povrchová prospekce v okolí obou výzkumů

Nálezy z roku 1973

Keramické zlomky nalezené během stavby teletníku a předané do sbírek Muzea východních Čech v Hradci Králové Ing. Zemanem.

Popis nálezů:

fragment č. 81: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – kyjovitý, dovnitř zesílený, hrdlo - prohnuté; druh nádoby: mísa se zataženým okrajem (*blížící se typu Droberjar 2400*); povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: 62 x šířka: 71 x tloušťka: 8; poznámka: inv. č. 52 191 [tab. 101:3].

fragment č. 82: zachovalost: okraj, hrdlo a plece; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo – přímé (válcovité), plece - prohnuté; druh nádoby: mísa s kolmo postaveným okrajem; povrch: jemně modelovaný, hlazený (hrdlo – vrchní část nádoby) a zdrsňený (plece – spodní část nádoby); keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutooranžová (část jemně modelovaná, hlazená – hrdlo) a žlutě šedočerná (zdrsňená část – plece); rozměry (mm): výška: 67 x šířka: 82 x tloušťka: 7; poznámka: inv. č. 52 192 [tab. 101:4].

Nálezy z roku 1984

Během výzkumu v roce 1984, učinil Ing. Zeman v okolí budov JZD povrchovou prospekci (Sigl 1987, 215; Kalferst – Sigl 1985, 19).

Popis nálezů:

fragment č. 83: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (dvě vertikální řady nehtových vrypů); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středožrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 63 x šířka: 78 x tloušťka: 8; poznámka: inv. č. 54 392 [tab. 100:8].

fragment č. 84: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (ryté vertikální rýhy); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 39 x šířka: 38 x tloušťka: 6; poznámka: inv. č. 54 393 [tab. 100:9].

7. C Povrchové sběry v poloze „Bodlaveccké pole“ [tab. 77:C, 99:A]

Popis nálezů:

fragment č. 85: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – rovný, ven vyhnutý; druh nádoby: mísovitý tvar; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: oranžově šedočerná; rozměry (mm): výška: 27 x šířka: 24 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 52 301 [tab. 100:2].

fragment č. 86: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); povrch: zrnitý a hrubý; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 23 x šířka: 41 x tloušťka: 10; poznámka: inv. č. 52 302 [tab. 100:3].

fragment č. 87: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (rytá linie); povrch: zrnitý a hrubý; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 25 x šířka: 24 x tloušťka: 10; poznámka: inv. č. 52 303 [tab. 100:4].

fragment č. 88: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: vhloubená (nehtové vrypy); povrch: zrnitý a hrubý; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: žlutošedá; rozměry (mm): výška: 32 x šířka: 25 x tloušťka: 10; poznámka: inv. č. 52 304 [tab. 100:5].

fragment č. 89: zachovalost: dno; popis tvaru: dno - oblé; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerná; rozměry (mm): výška: cca 45 x šířka: cca 26 x tloušťka: 10; poznámka: inv. č. 52 305 [tab. 100:6].

fragment č. 90: zachovalost: neurčitelná; popis výzdoby: rytá (rytá linie); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedočerná; rozměry (mm): výška: 34 x šířka: 22 x tloušťka: 5; poznámka: inv. č. 52 306 [tab. 107:7].

7. D Povrchové sběry v poloze „Kopecké“ [tab. 77:D, 99:B]

Nálezy z roku 1978

Popis nálezů:

fragment č. 91: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutošedá; rozměry (mm): výška: 27 x šířka: 38 x tloušťka: 8 [tab. 102:2].

přeslen č. 4: povrch: zrnitý a hrubý; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově šedočerná; rozměry (mm): výška 22 x Ø 40 [tab. 102:1].

Nálezy z roku 1979

Dne 19.4. provedl V. Vokolek povrchové sběry na sledované lokalitě

Popis nálezů:

fragment č. 92: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: jemně modelovaný, přirozený; keramická hmota: jemnozrná (ostřívo do 1 mm); barva vnější strany: černošedá; rozměry (mm): výška: 31 x šířka: 30 x tloušťka: 3-4 [tab. 100:1].

Dne 4.12. V. Vokolek a M. Vávra učinili sběry na již známém archeologickém nalezišti.

Popis nálezů:

fragment č. 93: zachovalost: okraj a hrdlo; popis tvaru: okraj – zaoblený, hrdlo - prohnuté; druh nádoby: kónická mísa; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žluto oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 45 x šířka: 73 x tloušťka: 3-5 [tab. 102:5].

fragment č. 94: zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - zaoblený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 20 x šířka: 23 x tloušťka: 5 [tab. 102:3].

fragment č. 95: zachovalost: neurčitá; popis výzdoby: vhloubená (ojedinělý a zvláštní vryp); povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: zrnitá (ostřívo do 3 mm); barva vnější strany: oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 46 x šířka: 31 x tloušťka: 9 [tab. 102:4].

Nálezy z roku 1982

Popis nálezů:

fragment č. 96 : zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj - kyjovitý; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: žlutě oranžově šedá; rozměry (mm): výška: 23 x šířka: 13 x tloušťka: 4 [tab. 101:1].

fragment č. 97 : zachovalost: okraj; popis tvaru: okraj – zaoblený, dovnitř zatažený; povrch: hrubě modelovaný; keramická hmota: středozrná (ostřívo do 2 mm); barva vnější strany: šedočerný; rozměry (mm): výška: 25 x šířka: 22 x tloušťka: 4 [tab. 101:2].

Vysvětlivky: Ke – keramika, Ka – kámen, Ko – kost, Ma – mazanice, ŠI – štípaná industrie, BI – broušená industrie, Uh – uhlíky

Příloha č. 1

Vyhodnocení kamenů z objektu 17

Příloha č. 1

Nálezy byly rozděleny podle sáčků, ve kterých jsou uloženy. Snslyzu provedl Ing. J. Šura.

Sáček č. 144

Severní polovina, vrstva: 0-10 cm.

Nálezy: 6 malých ks mazanice a 31 ks říčních valounů nebo jejich úlomků, o velikosti 3 - 8 cm

15 ks - křemenec (kvarcit) šedý a načervenalé šedý, ordovického stáří, ze Škrovádu a okolí,

5 ks - křemen žilný, bílý nebo šedý,

4 ks - žula (granit) růžová křižanovického typu,

1 ks - žula usměrněná nebo rula,

2 ks - rula z pláště železnohorského plutonu, bez přesnější lokalizace,

2 ks - metadroba ze Skutečska,

1 ks - diorit jemnozrný, značně zvětralý, identifikace nejistá,

1 ks - čedič s vyrostlicemi amfibolu (vz. MIK II/07/144). Jedná se o kámen, který v říčních náplavech má jen krátkou životnost. Jeho nejbližší výskyt je ve spojilské žíle na vých. okraji Pardubic. Tato žíla je erodována též v korytě (dnešním i v těch přírodních) Labe a nelze na 100% vyloučit zanesení tohoto úlomku (pleistocénní) řekou Labe do okolí Mikulovic. Okolní pleistocénní říční náplavy však obsahují spíše materiál z Chrudimky, v jejímž povodí nad soutokem s Novohradkou se tato hornina nikde nevyskytuje. Pravděpodobnější je, že byl kámen přinesen z míst v okolí spojilské žíly. Další výskyt s přirozeným výchozem je na Košumberku u Luže, přírodní transport z této vzdálenosti však nepřipadá v úvahu.

Sáček č. 198

Severní polovina, vrstva: 10-20 cm.

Nálezy: 2 ks říčních valounů

1 ks - křemen sekreční z metamorfítů, nažloutle šedý,

1 ks - slunák (druhotný křemité slepenec), hnědý.

Sáček č. 252

Severní polovina, vrstva: 10-50 cm

Nálezy: 1ks vypálené mazanice a 5 ks říčních valounů nebo jejich úlomků, o velikosti 1,5 - 8 cm, z to je:

1 ks - křemenec (kvarcit) šedý, ordovického stáří, ze Škrovádu a okolí,

3 ks - křemen žilný, bílý + 1 červený,

1 ks - žula zvětralá, s bělavým povrchem.

Sáček č. 271

Jižní polovina, vrstva: 1.

Nálezy: 1 ks horniny o velikosti 2 cm: úlomek valounu ruly.

Sáček č. 369

Jižní polovina, vrstva: 2.

Nálezy: 1 ks úlomku kloubní hlavice savce a 1 ks říčního valounu, tvořeného křemenem.

Sáček č. 379

Jižní polovina, vrstva: 1.

Nálezy: 1 ks horniny o velikosti 15 cm, nedokonale přírodně opracovaný valoun: granit amfibol(?) -biotitický, středně až hrubě zrnitý, šedě růžový, rozpukaný a se zbělelými živci na povrchu kamene. Tyto žuly se vyskytují např. v okolí Žumberka. Kámen není přírodně zvětralý, změny byly způsobeny s největší pravděpodobností dlouhodobým vypalováním v ohni.

Sáček č. 433

Severní polovina, vrstva: 50-dno.

Nálezy: 1 ks polévané póroviny a 6 ks kamenů, z to je:

4 ks - křemenec (kvarcit) šedý a načervenalé šedý, ordovického stáří, ze Škrovádu a okolí,

1 ks - křemen žilný, světlý,

1 ks - prachovec pravděpodobně jizerského souvrství, který na rozdíl od ostatních kamenů buď nepochází z říčního náplavu, nebo se jedná o úlomek značně většího kamene, které se v náplavu Chrudimky vyskytují. Tyto horniny se v okolí vyskytují všude (tvoří i mikulovickou kótu s kostelíkem „Na kopci“, 275 m n.m.), ale nevyšázejí na povrch. Nelze však vyloučit existenci mělkého lůmku, později zaniklého. Přirozené výchozy jsou nejblíže v Chrudimi, u Slatiňan a Úhřetické Lhoty.

Příloha č. 2

Analýza fragmentu hladké sigillaty

Jakub Halama

V sezóně 2007 byl z objektu č. 2 vyzvednut zlomek římské luxusní stolní keramiky - terry sigillaty.

Popis: fragment spodní části těla a dna hladké misky tvaru Drag. 33 (max. výška 27 mm, max. šířka 54 mm, síla 7 mm); materiál homogenní, barvy oranžové; povrch zčásti setřelý a poškrábaný, barvy hnědočervené.

Jedná se o část menší misky tzv. hladké (nezdobené – anglický termín „plain ware“) sigillaty tvaru Drag. 33 (viz *O&P, Pl. 51; Webster 1996, Fig. 30*). Tento tvar je jedním z nejprůběžnějších v rámci sigillatové produkce – objevil se v Tiberiově době a vyráběl se prakticky až do 4. stol. n.l. (*O&P, 189-190; Webster 1996, 45*), je tedy znám z dílen jihogalských, středogalských, východogalských, hornogermánských i z Westerndorfu. U popisovaného fragmentu jsme při určování odkázáni pouze na charakter materiálu a povrchu. Nádoba již nedosahuje kvalit jihogalských, ani středogalských výrobků; daleko více odpovídá výrobkům rheinzabernských (tyto dílny v provincii Horní Germánie zahájily výrobu v polovině 2. stol., po vpádu Alamanů v r. 233 n.l. zřejmě skončila jejich distribuce do podunajských provincií; pro lokální trhy zřejmě produkce trvala dále – *Tyszler 1999, 36-37* – zde další literatura) a westerndorfským (dílny byly založeny na hranici provincií Raetie a Norika po r. 175, pravděpodobně také podlehy zničení při alamanském vpádu v r. 233 n.l. - *Gabler 2001, 123-125; Tyszler 1999, 50-52*) – s větší pravděpodobností lze mikulovický fragment připsat dílnám ve Westerndorfu (z nálezů z Čech zaujímá rheinzabernská sigillata min. 40,3 %, westerndorfská 8,1 % a dalších 11,3 % nálezů sigillaty bylo určeno jako Rheinzabern/Westerndorf – *Halama 2007, Tab. 7*).

Dosud byly z Čech známy pouze 2 fragmenty misky Drag.33, a to sídlištní nález z Berouna, Havlíčkovy ul. a hrobový nález z Vrchnice, oba mohly být pouze rámcově určeny jako Rheinzabern/Westerndorf (*Halama 2007, 201, 206, 213, Tab. 6*). Na Moravě je ovšem evidováno 15 kusů ze 12 lokalit (*Klanciová 2007, 184, Tab. 5*).

Fragment hladké misky Drag. 33 není z lokality Mikulovice jediným sigillatovým nálezem, nedávno byl publikován zajímavý nález 7 zlomků z jedné reliéfní mísy středogalské produkce (mistr Laxtucissa, 140-170 n.l.) – *Sedláček – Halama – Jílek 2008*. V Mikulovicích u Pardubic tak již máme doloženu sigillatu ze dvou výrobních oblastí.

Literatura:

- Gabler, Dénes 2001: Terra Sigillata-Funde aus der sarmatischen Siedlung Dunakeszi – Alagi Major. Slovenská archeológia 49, s. 119-138.
- Halama, J. 2007: Nálezy terry sigillaty v Čechách. In: E. Droberjar – O. Chvojka, Archeologie barbarů 2006. Archeologické výzkumy v jižních Čechách – Supplementum 3. České Budějovice, 195-240.
- Klanciová, S. 2007: Nové poznatky o importu terry sigillaty na Moravě. In: E. Droberjar – O. Chvojka, Archeologie barbarů 2006. Archeologické výzkumy v jižních Čechách – Supplementum 3. České Budějovice, 175-194.
- O&P: Oswald, F. – Pryce, T. D. 1966: An Introduction to the Study of Terra Sigillata. London (nové vydání, doplněné G. Simpsonovou).
- Sedláček, R. – Halama, J. – Jílek, J. 2008: Nové germánské sídliště s nálezem terry sigillaty v Mikulovicích, okr. Pardubice. In: E. Droberjar – B. Komoróczy – D. Vachútová (Edd.),

Barbarská sídliště. Chronologické, ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů (Archeologie barbarů 2007). Brno, s. 161-176.

Tyszler, L. 1999: Terra sigillata na zemiach polski. Łódź.

Webster, P. 1996: Roman samian pottery in Britain. Practical handbook in archaeology 13. Halifax.

